

*Ludzie Sierpnia 80
w Gdyni*

DANUTA SADOWSKA   ROMAN ZWIERCAN
ANDRZEJ KOŁODZIEJ

*Ludzie
Sierpnia 80
w Gdyni*

Gdynia 2012

Album wydano przy finansowym wsparciu
PREZYDENTA MIASTA GDYNI

Layout, redakcja techniczna:
Romuald Lazarowicz

Podstawowe materiały źródłowe:

IPN Oddział w Gdańsku, Archiwum KK NSZZ „Solidarność”, Jerzy Eisler, Izabella Greczanik-Filipp, Wiesława Kwiatkowska, Janusz Marszałec, „To nie na darmo...” – Bernardinum 2006, Piotr Brzeziński, Robert Chrzanowski, Anna Nadarzyńska-Piszczewiat, „Zbrodnia bez kary” – Verbi Causa 2010, Krzysztofa Wójcickiego „Rozmowy z księdzem Hilarym Jastakiem”, Danuta Sadowska, Edward Szmit „Solidarna Gdynia” – Verbi Causa 2010, Andrzej Kołodziej „Gdyńscy Komunardzi” – Verbi Causa 2008, Uwięziona Kolęda, Alina Afanasjew – Gdańsk 1991

Zbiory własne:

Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna, Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Stoczni NAUTA, Henryka Mierzejewskiego, Ewy Jażdżewskiej, Jacka i Józefy Goździewicz, Piotra Nastalego, Stanisława Belki, Marka Belki, Stanisława Michewicza, Zygmunta Pałasa, prywatnych zbiorów Autorów.

W albumie wykorzystano fotografie:

Barbary Jurkowskiej, Janusza Uklejskiego, Marka Munika, Tadeusza Lademana, Ryszarda Wesołowskiego, Zbigniewa Trybka.

ISBN 978-83-62631-04-9

Wydawca

www.fundacja-pih.pl

Album wydany z okazji obchodów 32. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych
i 30. rocznicy powstania „Solidarności Walczącej”.

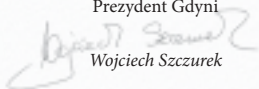
Chociaż już minęło z górą 30 lat od Sierpnia '80, to w powszechnej świadomości ciągle zbyt mało znany i niedostatecznie doceniony jest udział gdynian w tych wydarzeniach, które były symbolicznym początkiem NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” i przełomem w dążeniach narodu do niepodległości. A zasługi gdynian w tym dziele były ogromne.

Gdyński samorząd konsekwentnie podejmuje i wspiera inicjatywy na rzecz zachowania dla przyszłych pokoleń i dla popularyzacji wśród współczesnych prawdy o tamtych czasach, o ludziach, których patriotyzm, odwaga, mądrość i determinacja zdecydowały o losach nie tylko Polski, ale i innych krajów, ciemiężonych totalitarnym systemem komunistycznym. Zwłaszcza zaś o roli gdynian.

Wystawy, konferencje historyczne, spotkania z młodzieżą, filmy, prace naukowe, publikacje prasowe, wreszcie książki są konieczne, by nie utonęli w morzu zapomnienia faktyczni twórcy przemian, których dziełem jest wolna Polska. Dotychczas jednak nie doczekaliśmy się całościowego opracowania ukazującego przebieg sierpniowych wydarzeń w naszym mieście wraz z analizą historyczną gdyńskiego udziału w Sierpniu'80.

Album „Ludzie Sierpnia'80 w Gdyni” to bardzo wartościowa próba wypełnienia tej luki. Są tu reprints dokumentów, nieznanne, a doniosłe fakty, szczegółowe kalendarium wydarzeń, listy strajkujących, sylwetki osób, wreszcie zdjęcia, które przypominają dawnym uczestnikom, a młodym prezentują, jak było...

Prezydent Gdyni

Wojciech Szczurek

Wydarzenia roku 1980 zapisały się w kartach historii Polski pod znakiem „Solidarności”. Fala strajków, jaka przetoczyła się przez Polskę w lipcu i sierpniu 1980, zaowocowała powstaniem NSZZ „Solidarność”. Był to związek zawodowy i zarazem ruch społeczny, który od 1980 roku wywierał decydujący wpływ na losy Polski i pośrednio na stosunki w całej środkowo-wschodniej Europie.

Gdynia włączyła się do akcji strajkowej niezwykle aktywnie, mimo że stoczniowcy i portowcy zdawali sobie sprawę ze skali ryzyka, mając w pamięci tragedię Grudnia '70, kiedy to władza zaatakowała idących do pracy.

Wydarzenia, jakie miały miejsce w tamtym okresie w Polsce, doczekały się wielu opracowań, koncentrują się one jednak na Gdańsku, uważanym za kolebkę „Solidarności”, na Lechu Wałęsie oraz księdzu Henryku Jankowskim, obwołanym kapłanem Solidarności. Nie jest o pełny obraz tamtych dni, ponadto z biegiem lat potoczny przekaz zdaje się coraz bardziej schematyczny i uproszczony. Wkład i rola gdyńskich zakładów w strajku sierpniowym, wpływ na przebieg strajku takich osób, jak Andrzej Kołodziej czy ksiądz Hilary Jastak, znaczenie „Wolnej Drukarni Stoczni Gdynia” – to tematy pomijane, przez co historia tamtego okresu jest zniekształcona i okaleczona. Najciekawsza jest historia prawdziwa i stąd nasze starania o wypełnienie tej „gdyńskiej” luki. Temat gdyńskiego Sierpnia '80, jak dotąd, opisano w „Gdyńskich Komunardach” A. Kołodzieja, „Solidarnej Gdyni”, D. Sadowskiej i E. Szmidta oraz w publikacji IPN „Sierpień 198 w Gdyni” S. Flisa.

W obecnej publikacji chcieliśmy przedstawić historię Sierpnia w Gdyni z podstawowego, najważniejszego poziomu – od strony ludzi i zakładów pracy. To tym wszystkim, którzy przystąpili do strajku, a potem organizowali struktury Związku, zawdzięczamy istnienie i znaczenie „Solidarności”. W stanie wojennym większość z nich zapłaciła za to zaangażowanie dużą cenę. Chcielibyśmy pokazać, jak rodziła się ta inicjatywa, która zmieniła historię Polski, jak wkład i postawa poszczególnych ludzi mogą wpłynąć na oblicze historii. Szumne deklaracje Lecha Wałęsy, że to on sam wygrał z komunistami „Solidarność”, że tylko jemu osobiście to zawdzięczamy, jest nie tylko obraźliwe, ale i śmieszne. Chcielibyśmy również przywrócić Gdyni i Gdynianom należne im miejsce na kartach najnowszej historii.

Tym opracowaniem rozpoczynamy cykl publikacji dokumentów o ludziach i podejmowanych przez nich inicjatywach w solidarnościowym zrywie lat 80/81 w Gdyni. Mamy nadzieję, że mimo upływu lat, zachęcimy uczestników tamtych wydarzeń do współpracy nad pełniejszym opracowaniem naszej wspólnej „gdyńskiej” historii. Prosimy o kontakt wszystkich zainteresowanych.

Danuta Sadowska, Roman Zwiercan, Andrzej Kołodziej

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna

Gdynia ul. Morska 9

tel. 792-453-909, e-mail: fpih@wp.pl

Korzenie gdyńskiego Sierpnia 1980

W latach siedemdziesiątych w Trójmieście zaczęła się formować opozycja polityczna. Działało kilkadziesiąt osób, głównie młodych, w kilku zorganizowanych grupach opozycyjnych. Bogdan Borusewicz jako przedstawiciel Komitetu Obrony Robotników, Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Konfederacja Polski Niepodległej, Ruch Młodej Polski, Studencki Komitet Solidarności, Wolne Związki Zawodowe. Dużą rolę w krzewieniu świadomości, zwłaszcza historycznej, odgrywały również duszpasterstwa akademickie. To środowisko, choć podzielone na kilka grup ideowych, miało jeden wspólny cel – wolną Polskę, bez radzieckiej dominacji. I ten cel pozwalał jednoczyć wysiłki w działaniu. Wspólnie organizowano spotkania i dyskusje o historii Polski, wspólnie przygotowywano akcje ulotkowe, kolportaż wydawnictw nielegalnych, obchody najważniejszych świąt narodowych oraz rocznice tragicznych dla Wybrzeża wydarzeń Grudnia 1970 r.

Sprawa Grudnia 1970 r. była w tym wypadku niezwykle bolesna i również niezwykle istotna. Ludzie odpowiedzialni za tę zbrodnię byli powszechnie znani i wiadomo też było, że stoją ponad prawem. Na Wybrzeżu znana była również tragedia rodzin zabitych i zamordowanych, nocne pogrzeby, zastraszanie w zakładach pracy, szykanowanie tych, którzy domagali się wyjaśnień i rozliczenia krzywd. Ta bezwzględna pacyfikacja była upokorzeniem dla narodu, pokazem siły zdecydowanych na wszystko komunistycznej władzy. To obezwładniało i przygnębiało ludzi. Aby zmieniać tą polską rzeczywistość trzeba było odzyskać poczucie godności i budować świadomość własnych praw, ale też i obowiązków wobec Polski, Polski niepodległej, wobec jej męczenników i ofiar. Ich niezawiniona śmierć zobowiązywała do upominania się o sprawiedliwość i do walki o to, aby ta ofiara śmierci nie poszła na darmo. Grupy opozycyjne organizowały uroczystości rocznicowe pod bramą nr 2 Stoczni Gdańskiej, mimo, że płacili za to więzieniem i szykanami w pracy i w szkołach. Na spotkaniach WZZ-tów, w latach siedemdziesiątych i na początku osiemdziesiątego, w gronie młodych robotników, dyskutowano również o przyczynach tragedii Grudnia, analizowano też przyczyny niepowodzenia strajku w 1970 roku, błędy w sposobie organizacji strajku – i tę wiedzę wykorzystano w czasie strajku, w sierpniu 1980 r.

Latем 1980 roku przetoczyła się przez Polskę fala strajków, wywołana wprowadzeniem drastycznych podwyżek, zwłaszcza cen żywności, regulowanych wtedy ogólnie przez władze. To po prostu zagrażało

Pamięć Grudnia 70 była trwałym elementem społecznej świadomości.

bytowi polskich rodzin. W lipcu strajki objęły południową i centralną część Polski. Większość strajków zakończyła się wynegocjowaniem podwyżek płac. Popularne było wtedy hasło: „nie staniem, nie dostaniesz”. Na początku sierpnia sytuacja strajkowa uspokoiła się, nadszedł sezon urlopowy, również dla rządzących. Dla przykładu ze Stoczni Gdańskiej wyrzucono tylko niepokorną Annę Walentynowcz, żeby zapobiec jej działaniom wśród stoczniowców. Władze nie spodziewały się w najbliższym czasie protestów, I sekretarz PZPR Gierek pojechał na urlop na Krym.

Początek strajku

Z inicjatywy Bogdana Borusewicza grupa młodych opozycjonistów z WZZ przygotowała akcję ulotkową i zainicjowała 14 sierpnia 1980 r. strajk w Stoczni Gdańskiej. Strajkujący opanowali Stocznę. Wybrano Komitet Strajkowy, na czele którego stanął Lech Wałęsa. 15 sierpnia z samego rana w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni strajk zainicjował 21-letni Andrzej Kołodziej, przyjęty poprzedniego dnia do pracy młody działacz WZZ. SKP była największym i pierwszym w Gdyni zakładem, który ogłosił strajk. Informacja o strajkującej Stoczni błyskawicznie rozeszła się po innych zakładach pracy w Gdyni i okolicznych miastach.

Pierwszego dnia strajku Andrzej Kołodziej nie zaważał się wziąć odpowiedzialności za całość strajku. Nie podjął też rozmów z dyrekcją, mimo usilnych prób ze strony kierownictwa Stoczni. Uznał, że najpierw strajkujący muszą ustalić i określić postulaty, a te mogą i tak wykraczać poza kompetencje dyrektora stoczni. Ponadto uznał konieczność wspólnego działania z innymi strajkującymi zakładami, przede wszystkim ze Stoczną Gdańską, która według wcześniejszych ustaleń organizatorów akcji strajkowej, miała reprezentować wszystkich strajkujących na Wybrzeżu w rozmowach z władzami. Szkoda, że Wałęsa, przewodniczący Komitetu Strajkowego w Stoczni Gdańskiej o tym nie pamiętał, kiedy rozpoczął rozmowy i w końcu, 16 sierpnia, podpisał porozumienie z dyrektorem uwzględniające tylko postulaty gdańskich stoczniowców.

Na czele strajku stanął zatrudniony zaledwie dzień wcześniej Andrzej Kołodziej.

Stoczniovcy nie znali jeszcze Kołodzieja, ale słuchali z uwagą i aprobatą.

Stoczni Gdańskiej, gdzie zostały publicznie odczytane. 15 z nich weszło do ogólnej listy 21 postulatów opracowanych i przyjętych przez Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w dniu 17 sierpnia.

Kołodziej nie zawahał się też wziąć odpowiedzialności za zajęcie radiowęzła i drukarni – a miało to ogromne znaczenie dla organizacji strajku. W SKP całe życie strajkowe toczyło się publicznie na placu przed bramą. To tu codziennie wieczorem delegaci do MKS zdawa-

li relację z obrad i wszystkiego, co działo się w Gdańsku. Miało to ogromny wpływ na postawę i konsolidację załogi, no i oczywiście na atmosferę. To był „ich wspólny” strajk.

Niezwykle ważną rolę w historii strajku sierpniowego odegrała działalność Wolnej Drukarni Stoczni Gdynia, co zdecydowanie wyróżnia Gdynię. Wolna Drukarnia Stoczni Gdynia była podstawą poligrafii strajkowej w całym Trójmieście podczas strajku. Zasięg jej działania nie ograniczał się tylko do Trójmiasta – zorganizowano z ochotników grupy kolporterów, które dowoziły ulotki do innych miast

Życie strajkowe w SKP toczyło się na placu zaraz za bramą główną, przed budynkiem radiowęzła

lub podkładały je w pociągach dalekobieżnych, by w ten sposób informacja docierała również w głąb kraju. W sytuacji blokady informacyjnej, którą władze objęły Trójmiasto, miało to ogromne znaczenie.

W Gdańsku dyrektor nie zgodził się na przekazanie stoczniowej drukarni na potrzeby strajku i Wałęsa nie tylko przyjął tą decyzję, ale nawet postawił straż przed wejściem do drukarni, aby nikt nie naruszył decyzji dyrektora.

Wydnia, dnia 15. VIII. 1980 r.

STOWISKA in. Komitet Wyższyj
w Wdymu

My, robotnicy Stowazi Komitet Wyższyj zażądaj podania urzędów będąc do rządu i publicznej w całym kraju w dniach 15 VIII 1980. Wzrostliśmy wzmocniliśmy się z przedstawicielami Komitetu Strajkowego i innych związków Trójzwiązkowców.

POSTULATY

1. Rozwiązanie Związków Zawodowych istniejących i tworzenie niezależnych Związków Zawodowych Trójzwiązkowców.
2. 15% na pracę na II zmianie.
3. Wzrost płacy i daty płacy.
4. Zniesienie cenzury karnych.
5. Zagwarantowanie prawa do strajku.
6. Wzrost płacy poprzez zwiększenie w trybale spłaty i przemyśle.
7. Pełna jawność życia politycznego i gospodarczego.
8. Zniesienie cenzury.
9. Podwyżka płacy do wysokości pozwalającej na utrzymanie powiększenia jednego dziecka.
10. Zwiększenie zarobków przez wzrost na wszystkich.
11. Zwiększenie obrotowego systemu pracy składającego zarobki miesięczne nie więcej niż 10.000 zł.
12. Zwiększenie budżetu państwa na planie dla Komitetu Strajkowego wybranego przez pracowników Stowazi.
13. Zwiększenie obrony ochronnego powołanie przedstawicieli do lat 3.
14. Zwiększenie przez do osiągnięcia celów wypracowanych według własnych potrzeb.
15. Podwyżka dla rencistów i emerytów.
16. Poprawa warunków MP oraz spraw socjalnych.
17. Wzrost życia politycznego.

Naszymi oczekiwaniami różnymi z Komitetem Strajkowym jest zabezpieczenie bezpieczeństwa Komitetu Strajkowego oraz na planie i podpisano przez I Sekretarza MP Wdymu, Władzina Władzina.

Władzina Władzina

15 VIII 1980 strajkujący opracowali 17 postulatów. Żądano m.in.: rozwiązania istniejących związków zawodowych i utworzenia nowych niezależnych (postulat nr 1), zagwarantowania prawa do strajku (postulat nr 5), pełnej jawności życia politycznego i gospodarczego (postulat nr 7), zniesienia cenzury (postulat nr 8) oraz uwolnienia więźniów politycznych (postulat nr 17).

Już pierwszego dnia zajęto siłą radiowęzeł, co niezwykle ułatwiło prowadzenie strajku. Na zdjęciu Zygmunt Pałasz (z prawej).

W stoczniowej drukarni, którą zajęli strajkujący, na rozkaz dyrektora wcześniej uszkodzono maszyny drukarskie. Stocznioy jednak szybko sobie z tym poradzili.

Prawdą jest, że w SKP dyrektor również odmówił wydania kluczy do drukarni, ale tutaj Kołodziej nie wahał się – po prostu wyważono drzwi.

Podobnie wyglądała sprawa radiowęzła – w SKP zajęto go siłą. Dzięki temu wszyscy na placu strajkowym i za bramą wiedzieli, co się dzieje. Dzięki temu wszyscy mogli brać udział w dyskusji nad postulatami i decyzjami, łatwiej przekazywano informacje z innych zakładów i z MKS, wspólnie układano piosenki... Wspólnie też podejmowano decyzje o wyrzucaniu ze Stoczni łami-strajków czy o przyjmowaniu powracających z urlopów.

Już 18 sierpnia do SKP zgłosili się aktorzy Teatru Dramatycznego z Gdyni, którzy swoimi występami postanowili wesprzeć strajkujących.

W Gdańsku nie odważono się przejąć radiowęzła wbrew zakazowi dyrektora. Decyzje podejmowane były w Sali BHP, do której zwykli stocznioy nie mieli dostępu, tam obradowali i podejmowali decyzje ich przedstawiciele. Ten podział na zwykłych i wybranych próbowała wykorzystywać Służba Bezpieczeństwa do siania fermentu i niezadowolonia wśród strajkujących.

Kołodziej, stojący na czele strajku w SKP, nie wahał się wyrzucać ze stoczniową bramą członków PZPR, kierowników czy osób deklarujących się jako przeciwnicy strajku. Dyrektor SKP był przez pewien

Przejętą drukarnię, zwaną od tej chwili „Wolna Drukarnia Stoczni Gdynia”, zorganizował Andrzej Butkiewicz, student wyrzuczony z Uniwersytetu Gdańskiego. Razem z nim pracowali: jego brat Maciej, Andrzej Słomiński, Jerzy Rajchel, Tadeusz Kijewski. Wspomagał ich drukarz z Gdańskich Zakładów Graficznych Zygmunt Sabatowski, Wolna Drukarnia Stoczni Gdynia drukowała ulotki, komunikaty i biuletyny MKS, była podstawą poligrafii strajkowej.

STRAJKOWY BIULETYN INFORMACYJNY

KOMUNIKAT 16.08.08.

W wyniku porozumienia zbilig strajkowych zakładów i przedsiębiorstw Wybrzeża utworzono w dn. 16.08.08. Międzyzakładowy Komitet Strajkowy z siedzibą w Stoczni Gdyni. Celem MKS jest koordynacja działań i akcji strajkowej zakładów z przeliczonością.

Opracowano listy żądań i postulaty będących wspólną uchwałą komitetów strajkowych. Postawiono konkretny strajk do czasu spełnienia żądań i postulatów zbilig MKS jest odpowiedzialny za prowadzenie negocjacji z władzami przedsiębiorstw.

Uchwalono realizowanie strajku podległym Międzyzakładowy Komitet Strajkowy.

Pa zakończeniu strajku MKS nie wyłącza się i będzie kontynuował rozstrzygnię postulatów oraz organizował Wolne Związki Zawodowe.

MIĘDYZAKŁADOWY KOMITET STRAJKOWY

WOLNA DRUKARNIA STOCZNI GDYNIA

czas odizolowany i pilnowany przez stoczniowców. SKP była jednak wzorowo zabezpieczona i pilnowana przez strajkujących.

W SKP rozpoczęła też działalność Poczta Strajkowa. Kolorowe pieczętki, posłańcy roznoszący listy – to był charakterystyczny klimat Gdyni, dumnej ze strajku, ale i pomysłowej, organizującej się i wspierającej nawzajem.

Podczas publicznej debaty, której domagał się dyrektor, drugiego dnia strajku w SKP, 16 sierpnia, Kołodziej wymusił na nim zgodę na uruchomienie funduszu socjalnego na potrzeby strajkujących! Tego nie uzyskano w żadnym innym zakładzie. Dzięki temu SKP mogła wspierać mniejsze, strajkujące zakłady, którym oddawano część żywności.

16 sierpnia w sobotę wieczorem, po ustaleniach z Bogdanem Borusewiczem, „Wolna Drukarnia Stoczni Gdynia” wydrukowała Komunikat informujący o powstaniu Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego.

W nocy 16/17 VIII 1980 przebywający na terenie Stoczni Gdańskiej im. Lenina przedstawiciele strajkujących zakładów Trójmiasta utworzyli Międzyzakładowy Komitet Strajkowy. Wiceprzewodniczącym MKS został Andrzej Kolodziej.

Od początku strajku do SKP zaczęły przybywać delegacje zakładów pracy, nie tylko z Gdyni, ale też z Rumi, Redy, Wejherowa, Sopotu. Stocznia Komuny Paryskiej stała się centrum strajkowym dla Gdyni i okolicznych miast. Delegacje przyjeżdżały z deklaracjami poparcia i pomocy oraz ze swoimi postulatami. W SKP otrzymywały informacje o zasadach i sposobie prowadzenia strajku i o centrum dowodzenia w Stoczni Gdańskiej. Większość zakładów zawoziła jednak swoje postulaty nie do Gdańska, lecz do SKP. Część zakładów, jak na przykład CZSS „Społem” POSTI, oddział w Gdyni i WAN-Gdynia przedstawiła swoje postulaty strajkowe już 16 sierpnia, drugiego dnia strajku w Gdyni.

Kryzys 16 sierpnia

16 sierpnia to data szczególna w historii strajku. Strajk, zainicjowany 14 sierpnia w Stoczni Gdańskiej, w założeniu miał być strajkiem solidarnościowym. Stocznia Gdańska miała reprezentować i wspierać inne strajkujące zakłady Wybrzeża. Miała też je chronić. Jednak, wybrany na przewodniczącego Komitetu Strajkowego w Stoczni Gdańskiej, Lech Wałęsa, wbrew wcześniejszym uzgodnieniom i deklaracjom, podjął rozmowy z dyrektorem Stoczni i trzeciego dnia strajku, 16 sierpnia, podpisał porozumienie i ogłosił zakończenie strajku w Stoczni. Wywołało to ogromne zamieszanie wśród zakładów, które podjęły strajk licząc na ochronę ze strony największego na Wybrzeżu zakładu – Stoczni Gdańskiej. Wałęsa zadowolili się podwyżką płac i ochroną dla strajkujących

16 sierpnia w nocy stocznicy postawili ołtarz, przy którym następnego dnia ks. Jastak odprawił pierwszą w Gdyni mszę „strajkową”. W tle, przysłonięta tablica reżimowej propagandy.

w Gdańsku stoczniovców. Władze natychmiast nagłośniły sprawę zakończenia strajku i rozpoczęły akcję na rzecz wygaszania strajków w innych zakładach.

W Gdyni również wywołało to kryzys. Nieugięta postawa i zdecydowanie Kołodzieja pomogły utrzymać stoczniovców w Stoczni Ko-

18 sierpnia stoczniovcy wybrali Komitet Strajkowy. Do tego czasu strajkiem nieprzerwanie kierował Andrzej Kołodziej.

21 sierpnia do Stoczni przyjechała oficjalna delegacja z I sekretarzem KW, Tadeuszem Fiszbachem, zaniepokojona pogłoskami o rewolucyjnym charakterze strajku w Komunie Paryskiej. Ze strony strajkujących uczestniczyli w niej: Andrzej Kołodziej, Zbigniew Mrozowski, Zdzisław Ślesarow, Piotr Mikołajczak, Tadeusz Pławiński, Władysław Pawelec, Henryk Woźniak.

muny Paryskiej. Wobec wycofania się Stoczni Gdańskiej rozważano poważnie utworzenie centrum strajkowego w SKP. Kołodziej razem z Andrzejem Butkiewiczem opracowali „Program Stoczni Gdynia”, wzywający do strajku powszechnego, którego jednak nie rozpowszechnili od razu, zajęci utrzymaniem strajku. Przełomem okazała się zgoda księdza Hilarego Jastaka na odprawienie nazajutrz – w niedzielę 17 sierpnia, mszy świętej. Ogłoszono tą wiadomość natychmiast przez stoczniowy radiowęzeł. Potem przyszła wiadomość, że jednak Stocznia Gdańska strajkuje nadal, że jednak podjęła strajk solidarnościowy. Stoczniowcy zostali. Rozpoczęły się przygotowania do mszy św.

17 sierpnia

17 sierpnia, w niedzielę, ksiądz Jastak odprawił mszę w Stoczni Komuny Paryskiej i w Porcie Gdynskim. Władze, również kościelne, starały się w każdy możliwy sposób zablokować tę inicjatywę. W całej historii PRL, do tej pory, nie było takiego przypadku, msza św. nie mogła być odprawiana poza kościołem. W dramatycznej sytuacji strajkowej te msze, wygłoszone homilie i jednoznaczna postawa księdza Jastaka wspierająca strajkujących, popierająca ich słuszne w opinii księdza żądania, to była siła, która utrwaliła strajk. Dla Gdyni to był przełom. Tu już nie było wątpliwości, że strajkujący mają słuszność. Od następnego dnia, w poniedziałek 18 sierpnia, lawinowo zaczęły przyłączać się do strajku inne zakłady z Gdyni, zaczęły sphywać postulaty strajkowe. W Stoczni Gdańskiej strajkujący zabiegali o zgodę na odprawienie mszy na terenie zakładu od chwili przywrócenia strajku, wieczorem w sobotę 16 sierpnia, do godziny

Przedstawicielami do Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego byli: Henryk Mierzejewski i Andrzej Kozicki. Pod nieobecność A. Kołodziejego jego obowiązki na terenie zakładu pełnił członek KS Tadeusz Pławiński.

7 rano w niedzielę. Ksiądz Henryk Jankowski, proboszcz „stoczniowej” parafii zgodził się na odprawienie mszy św. dopiero po uzyskaniu akceptacji ze strony kurii biskupiej i wojewody gdańskiego, a w homilii, którą przygotował w porozumieniu z kapitanem SB, mówił o wartości pracy. Na koniec zaapelował o spokojne rozejście się do domów... „Wygłoszone przez ks. Jankowskiego kazanie na terenie stoczni zostało przyjęte przez uczestniczących w nabożeństwie z pewnym zawodem. (...) Już w czasie mszy część ludzi odchodziła od ołtarza mówiąc, że kazanie to dotyczy samej pracy, a to już znają” ((IPN BU 0713/215 s. 56).

Kontynuacja strajku

Gdynia nie wylała się z wcześniejszych uzgodnień co do organizowania centrum strajkowego w Stoczni Gdańskiej, mimo rozbijającej decyzji Wałęsy z 16 sierpnia i mimo faktu, że po tej zdradzie wiele zakładów wołało rejestrować swoje komitety strajkowe w SKP, a nie w Stoczni Gdańskiej. 16 sierpnia, w nocy, w Stoczni Gdańskiej przedstawiciele strajkujących zakładów powołali Międzyzakładowy Komitet Strajkowy, który został upoważniony do rozmów z władzami jako jedyny reprezentant wszystkich strajkujących. Andrzej Kołodziej z SKP został przewodniczącym MKS. W nocy z 17 na 18 sierpnia w Stoczni Gdańskiej ustalono na podstawie przekazanych przez poszczególne zakłady postulatów ostateczną listę 21 wspólnych, najważniejszych postulatów. Ze sformułowanych 15 sierpnia, pierwszego dnia strajku w SKP, 17 postulatów – 15 zostało uwzględnionych w tej liście. Na pierwszym miejscu, tak jak na liście SKP, znalazło się żądanie Wolnych Związków Zawodowych. Opracowane postulaty Międzyzakładowy Komitet Strajkowy przedstawił 18 sierpnia władzom, które jednak nie spieszyły się z uznaniem MKS i próbowały kontaktować się z poszczególnymi zakładami bezpośrednio. Część zakładów, która zraziła się do Stoczni Gdańskiej i straciła zaufanie do wspólnego przedstawicielstwa po zdradzie Wałęsy, podejmowała takie rozmowy. Ponadto do MKS przybywali doradcy warszawscy, osoby o uznanych autorytetach, również w opozycji, którzy jednak nastawieni byli dużo mniej radykalnie niż strajkujący. Doradcy podjęli się negocjacji z władzami, ale przede wszystkim próbowali złagodzić żądania strajkujących.

Od 18 sierpnia do końca strajku msze św. w SKP codziennie odprawiał redemptorysta o. Edward Ryba.

Od 20 VIII 1980 w Stoczni działała poczta strajkowa.

W odpowiedzi na działania Komisji rządowej, rozbijającej jedność strajkujących oraz na próby łagodzenia żądań przez doradców strajkujących w SKP zaaprobowali opracowany przez Kołodzieja i Butkiewicza „Program Stoczni Gdyni”, wzywający do strajku powszechnego, który zaczęto rozpowszechniać 20 sierpnia. W MKS w Gdańsku uznano jednak, że jest to zbyt rewolucyjne działanie. Gdynia, zwłaszcza Stocznia Komuny Pary-

skiej, postrzegana była przez władze, ale także w MKS, jako element radykalny i zdecydowanie zbyt rewolucyjny.

Wszystkie strajkujące zakłady były rejestrowane w MKS przy Stoczni Gdańskiej, tam również delegowano przedstawicieli poszczególnych zakładów. Lawinowo rosła liczba strajkujących zakładów, co ogłaszano każdego dnia. To wzmacniało pozycję MKS w rozmowach z władzami, ale też umacniało strajkujących, którzy widzieli swoją rosnącą siłę. Rozmowy i negocjacje nie były łatwe, rządzący nie mogli pogodzić się z koniecznością uszczuplenia swojej władzy i kontroli nad społeczeństwem.

W miarę trwania strajku przyjęto, że po zakończeniu strajku Komitety Strajkowe przekształcą się w komitety założycielskie Wolnych Związków Zawodowych. Taką deklarację złożył Kołodziej już podczas spotkania 21 sierpnia w SKP z I sekretarzem KW PZPR Tadeuszem Fiszbachem i ministrem przemysłu ciężkiego Andrzejem Jedyakiem.

31 sierpnia, po 18 dniach strajku, władze komunistyczne podpisały porozumienie z MKS, dotyczące realizacji 21 przedstawionych postulatów. Na koniec strajków, wśród ponad 800 zarejestrowanych zakładów pracy z całej Polski, około 100 zakładów było z samej Gdyni. Rozpoczął się nowy etap. Podjęto pracę w zakładach i jednocześnie rozpoczęto pracę nad tworzeniem nowego związku. MKS przekształcił się w Międzyzakładowy Komitet Założycielski Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Zakładowe komitety strajkowe przekształciły się w komitety założycielskie NSZZ „Solidarność”.

17 września 1980 r. MKZ przyjął statut, który rozstrzygał powstanie Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, powołano także Krajową Komisję Porozumiewawczą NSZZ „S”.

Siła tego strajku i nowego związku wiązała się przede wszystkim z ludźmi. Ilość i determinacja przyłączających się do strajku zakładów dawały niezwykłą siłę przetargową w rozmowach z władzami. W tych zakładach do działania włączyły się setki ludzi, którzy w ciężkiej rzeczywistości PRL poczuli nadzieję na zmianę – swojego bytu, swojego zakładu pracy i swojego kraju. Trzeba podkreślić, że ten, niedługi w końcu, okres Solidarności, wyzwolił w ludziach niesamowitą energię i przede wszystkim

skróconego czasu pracy. Wobec tej wzięte uwzględniając
dotychczasowe dane walnych strajków szkodę jak w 1931 r.
Izba liczyła szkodzenie w tym zakresie zmniejszyć o 2 w odsetkach
na zawierający postawiony 100.

Do szkodzenia powyższego ustalili zgodziliśmy na nastę-
pująco:

Wzrost zakończony się dot.

- zapewnienie emfiliatego kompleksowości oraz utrzymania
dotychczasowego poziomu pracy uczestników szkodzenia
strajku jak również emfiliatego wypracowanego strajku -
- zapewnienie do emfiliatego uczestników szkodzenia pracy
strajkowych szkodzeniowych przez emfiliatego uczestników szkodzenia
w tym emfiliatego uczestników szkodzenia -
- emfiliatego uczestników szkodzenia w emfiliatego uczestników szkodzenia
o następującej treści: /praca, warte, emfiliatego uczestników szkodzenia
także emfiliatego uczestników szkodzenia.

Międzyzakładowy Komitet Strajkowy udzielił się do
zakończony strajku z dniem 31 sierpnia 1930 r.
o godz. 27,00.

PRACOWNICY IZN	IZBA PRACY
Przewodniczący Lech Dobros	Przewodniczący Andrzej Kołodziej
W-ca przewodniczący Andrzej Kołodziej	W-ca Henryk Kobyliński Kazimierz Kozłowski
W-ca przewodniczący Dariusz Góral	
Członkowie:	Członkowie:
Lech Dobroski	Henryk Kobyliński
Wojciech Kozłowski	Andrzej Kołodziej
Andrzej Kołodziej	Stanisław Kozłowski
Stanisław Kozłowski	Józef Kozłowski
Józef Kozłowski	Henryk Kobyliński
Stanisław Kozłowski	Przewodniczący Wojciech Kozłowski
Wojciech Kozłowski	Kazimierz Kozłowski
Józef Kozłowski	Józef Kozłowski
Józef Kozłowski	Stanisław Kozłowski
Lech Dobroski	
Wojciech Kozłowski	
Stanisław Kozłowski	
Florian Wiśniewski	

31 sierpnia Międzyzakładowy Komitet Strajkowy podpisał Porozumienie z Komisją Rządową. Sygnował je m.in. Andrzej Kołodziej ze Stoczni im. Komuny Paryskiej.

– poczucie prawdziwej wspólnoty. Poczucie odpowiedzialności za podjętą działalność na rzecz wspólnoty przywróciło, podeptaną przez komunistów, godność obywatelską. To była już inna Polska.

Jednak mimo wygranego strajku wiadomo też było, że komuniści nie oddadzą łatwo władzy i swoich przywilejów. Ludzie angażujący się w prace nowego, niezależnego związku podejmowali duże ryzyko i jak się okazało już w grudniu 1981 r. – ceną za tą odwagę i zaangażowanie była częstokroć utrata pracy,

szkany, internowanie lub więzienie, wyrzucanie z kraju bez możliwości powrotu. Złamane życie.

Należy więc oddać honor tym, bez których zwycięstwo w Sierpniu nie byłoby możliwe. Milionom członków i sympatyków Solidarności i Wspólnej Sprawy. Wielokrotne deklaracje Lecha Wałęsy, że on sam pokonał komunę są po prostu jedynie wyrazem jego nieokiełznanej pychy i obrazą dla tych, którzy faktycznie wzięli na siebie ciężar strajku i organizowania związku. Bez tych zdeterminowanych rzesz członków Solidarności sam Wałęsa nie znaczyłby nic. Siłą i dumą Solidarności byli ludzie, którzy w swoich zakładach pracy zmieniali rzeczywistość.

Tą publikacją pragniemy oddać hołd wszystkim, którzy włączyli się do wspólnej sprawy Solidarności w Gdyni.

1 IX 1980 KS SKP przekształcił się w Komitet Założycielski NSZZ przy Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni.

5 IX 1980 ukazał się 1. nr „Biuletynu Informacyjnego” sygnowanego przez Komitet Założycielski NSZZ przy SKP. Pismo redagowali m.in.: Mariusz Różański, Czesław Richert, A. Kozicki, Wojciech Białoskóry, Mieczysław Welke, Piotr Onuszek, Zbigniew Adamski, Józef Krasnodębski, Edward Szmít i Krzysztof Zapart. Ostatni przed 13 XII 1981 nr: 6 (56), ukazał się 11 XII 1981. IX-XII 1981 wydawano „ITP: Informacje Teleksoowo-Prasowe”.

17 IX 1980 wyłoniono 9-osobowe Prezydium Komitetu Założycielskiego „S” przy SKP, w skład którego weszli: Kołodziej Andrzej (delegat do MKZ), Kozicki Andrzej (przewodniczący), Pławiński Tadeusz i Mierzewski Henryk (obaj wiceprzewodniczący) oraz 5 członków: Leszek Krauze, Czesław Zarzecki, Marian Tyszko, Zdzisław Ślesarow i Adam Gotner.

16 IX 1980 powołano Społeczny Komitet Budowy Pomników Ofiar Grudnia 1970 w Gdyni. Początkowo jego przewodniczącym był A. Kozicki, w 1981 Andrzej Szmaciński. Ogłoszono konkurs na projekt pomnika, który wygrał Stanisław

Gierada. Pomnik wybudowano przy wielkim zaangażowaniu pracowników SKP, zwłaszcza J. Schmidta, St. Kosińskiego i A. Nowackiego.

17 XII 1980 w 10. rocznicę grudnia odsłonięto pomnik przy ul. Czechosłowackiej oraz tablicę pamiątkową nieopodal peronu kolejowego Gdynia Stocznia i przy Urzędzie Miasta.

Strajk w Stoczni Remontowej NAUTA

Stoczniowe postulaty

Oprócz 21 postulatów, spisanych w MRS w Gdańsku, 3 i sierpnia 1980 r, o godz. 18.15 przedstawiciele stron: Marek Formela oraz Jerzy Pawlak podpisali podobne porozumienie o sposobie realizacji postulatów zgłoszonych przez pracowników „Nauty”, które dotyczyły m.in.:

- zapewnienia przywilejów wynikających z „Karty Stoczniowca”,
- unormowania spraw płacowych,
- uniezależnienie przyzakładowej służby zdrowia od władz zakładu pracy,
- wynagradzania za wolne soboty, spraw mieszkaniowych, norm odzieżowych,
- zmian struktury organizacyjnej stoczni, zapewnienia środków produkcji, bezpieczeństwa i higieny pracy,
- pozostania na dotychczasowych stanowiskach kadry kierowniczej, wobec której wyrażono votum nieufności,
- likwidacji współzawodnictwa pracy, zmniejszenia biurokracji, sposobu przeszeręgowań oraz zapewnienia realizacji pozostałych postulatów zgłoszonych przez poszczególne wydziały.

Nasłuchiwanie prawdziwych wiadomości (z zakazanego Radia Wolna Europa) to codzienny rytuał strajkujących.

Strajkowy sen.

Ojciec Edward Ryba z parafii MB Nieustającej Pomocy i Św. Piotra Rybaka w Gdyni.

Spowiedź w czasie mszy strajkowej.

Msza 24 sierpnia i przeniesienie krzyża do kościoła oo. Redemptorystów z Parafii MB Nieustającej Pomocy i Sw. Piotra Rybaka, Gdynia.

Msza na zakończenie strajku.

Krzyż – symbol sierpniowego strajku w Stoczni Nauta.

Pierwsze struktury związkowe

Po sierpniowym strajku ogłoszono skład Tymczasowej Rady Robotniczej, działającej jako Komitet Założycielski NSZZ „Solidarność” w Stoczni Remontowej Nauta. Jej członkami zostali:

Karol Dawidowski,
Marek Formela (przewodn.),
Marek Grabowski,

Janusz Iskierski,
Roman Kuzimski,
Eugeniusz Możejewski,

Andrzej Remiszewski,
Ryszard Szymoniak,
Edmund Zelewski.

Kandydaci w wyborach do I Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Stoczni Nauta (grudzień 1980 roku):

W chwili powstawania zakładowej organizacji związkowej NSZZ „Solidarność” (grudzień 1980 r.), stocznia liczyła 2740 pracowników. Uprawnionych do głosowania członków związku było 2649. W głosowaniu wyborczym udział wzięło 1935 osób. Oddano 1814 głosów ważnych.

Jan Choros

Bolesław Żytyński

Stanisław Krzemień

Jan Sejdu

Stanisław Lis

Zbigniew Kaczmarek

Karol Dawidowski

Władysław Galiński

Rajmund Kaliszewski

Stanisław Jakiński

Janusz Reczkowski

Alfred Szwemin

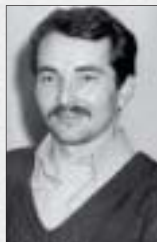
Ryszard Dzieńwa

Jan Konkół

Wiesław Grota

Włodzimierz Kała

Gerard Guzman

Jan Reinhard

Roman Abraham

Zbigniew Iwanicki

Ryszard Tyמושczuk

Władysław Siemiński

Jan Matys

Antoni Kalinowski

Marian Toporski

Spośród 33 kandydatów ustanowiono następujący skład Komisji Zakładowej:

Przewodniczący – Marek Grabowski,

członkowie prezydium:

Eugeniusz Możejewski, Edmund Żelewski, Antoni Kojro, Marek Formela, Jan Kaczmarek, Franciszek Goldyn, członkowie komisji zakładowej:

Tadeusz Szude, Józef Zarwalski, Alfons Kalkowski, Kazimierz Goyczka, Roman Grabarski, Jan Królik, Mirosław Wojewnik, Piotr Owoc, Stanisława Ciesielska, Lech Góra, Jan Stachula, Krzysztof Kozłowski, Andrzej Łopaciński, Zbigniew Kaczmarek, Stanisław Lis, Maria Narkiewicz, Władysław Simiński, Władysław Galiński, Stanisław Iwanicki.

W skład I Komisji Rewizyjnej weszli:

Andrzej Remiszewski – przewodniczący,

Ryszard Kotowski – sekretarz, oraz członkowie: Kazimierz Drapała, Roman Skąpski, Ryszard Jankowski.

Redaktorem Informatora był
Andrzej Remiszewski.

Wybory Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Stoczni Remontowej „NAUTA” w Gdyni. Siedzą od lewej: Edmund Żelewski, Karol Dawidowski, Marek Toporski, Eugeniusz Możejewski, Marek Formela, Marek Grabowski, stoi Andrzej Remiszewski.

Siedzą od lewej: Marian Toporski, Eugeniusz Możejewski, Marek Formela, Marek Grabowski.

Port Gdyniński

Port Gdyniński położony jest bezpośrednio w sąsiedztwie dawnej Stoczni im. Komuny Paryskiej. W roku 1980 pracowało tam ok. 10 000 ludzi. Do strajku portowcy przyłączyli się 16 sierpnia po południu z inicjatywy pracowników drugiej zmiany Rejonu Pierwszego. Kiedy w SKP zaczęto nagłaśniać decyzję ks. Jastaka o niedzielnej mszy św., portowcy zwrócili się z prośbą, aby dla nich również odprawił mszę. 17 sierpnia o godz. 13 w Porcie Gdynińskim ks. Jastak odprawił mszę, równie uroczystą i płomienną, jak w SKP. Następne niedzielne msze św. – 24 i 31 sierpnia odprawił o. Edward Ryba, redemptorysta.

Od początku strajku lokomotywa blokowała wjazd do Portu.

Strajkowa msza.

Szybko przystąpiono do tworzenia Komitetu Strajkowego, który mieścił się w pobliżu Stoczni Komuny Paryskiej, ze względu na łatwiejszą komunikację. Na bramach postawiono warty, a wjazd do Portu zabarykadowano lokomotywą.

W skład pierwszego Komitetu Strajkowego wchodził: Henryk Tarasiewicz, który pełnił rolę przewodniczącego, podejmując kluczowe decyzje, Kazimierz Wolenszleger, Jerzy Tomala, Justyn Baranowski, Stefan Izdebski, Wojciech Szydłowski, Krzysztof Jurkiewicz, Tadeusz Kisielewski, Tadeusz Nikielski, Andrzej Bysewski oraz Jerzy Gruchowski.

Delegatem do Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Stoczni Gdańskiej został Stefan Izdebski.

W 1990 r. krzyż w Porcie poświęcił ks. bp Andrzej Słowiński.

- O P I S -
P O Z Y U L A C Y J

sklecone przez stację Gdynia Port na spełnianiu z aktywnym
spełniane - politycznym i administracyjnym w dniu 10.06.1960r

Technoloty ogłoszone do satysfakcyjnej realizacji

1. Przywrócić ścieżkę sprężalnicy w wysokości 1.500 mł dla każdego pracownika.
2. Przywrócić stałą prędkość 15 N oraz prędkość uzależnioną od wydobycia miernika planowego /grubniowego w wysokości 35 - 50 N. Prędkość stałą wszystkich pracowników zatrudnionych w jednostce niezależnie od wykonywanej pracy.
3. Przywrócić ścieżkę na dogodnych warunkach pracy dla zespołu bazowego, która regulacyjnego i organizatorów pracowni.
4. Przywrócić funkcjonalny dla koordynatorów zespołu bazowego i regulacyjnego.
5. Przywrócić sposób obliczania prędkości narzutowych na zasadach obowiązujących do grudnia 1970r i wykonać z tego tytułu należności w trybie satysfakcyjnym.
6. Przywrócić wykład prędkości węglarkowej.
7. Wykonać ścieżki na pracę w mieście i świąta na zasadach przedsiębiorstw partowych.

Technoloty ogłoszone do realizacji w trybie projektów przez SAM
zakłady w których pracowni praca

1. Dokonać zmiany systemu planu przydzielania elementów roboczych do wykonania stałego:
Część robocza powinna składać się:
  - z prędkości regulacyjnej
  - " uzależnionej
  - " węglarkowej
  - " narzutowej
2. Przyjąć sposób obliczania automatycznego w okresie świąteczne każdego pracownika.
3. Przywrócić rangę dnia kalendarza poprzez nagrodzenie pracowników według zasad przyjętych przy obliczaniu nagród na wyniki ekonomiczne Przedsiębiorstwa PMP.
4. Przyjąć jednolity system wskaźników rodzinnych oraz przyjęć ekonomicznych

- uczynącej przez zarządów w okresie emerytalnym na zasadach MOP i MOP;
5. Pracownik odznaczony przez Komisję lekarską ze względu na stan zdrowia po przepracowaniu 10 lat na PEP niepracowania winien otrzymać pełne wynagrodzenie jakie otrzymywał do czasu niezdolności.
  6. Telefony jakież materiału na umiarkowanie służbowe dla ogółu pracowników i przydziału umiarkowanie letnia /tropyk/ dla zespołu pionu handlowego.
  7. Przydział na własność edycji skrzynki pracownika po okresie wykwalifikacji w celu uniknięcia różnic.
  8. Wykazanie racjonalne i indywidualne przydziału sił i wyrobów mięsnych.
  9. Wykazanie decentralizacją zarządzenia na PEP poprzez zwiększenie uprawnień kierowników jednostek i dyrektorów regionów.
  10. Zwiększenie uwagi i autorytetu Biura Kierownictwa poprzez nie ingerowanie w sprawy Biura Kierownictwa.
  11. W przypadku awarii w pracy maszynowej ścisłą z nastawianiem art. 100 Kodeksu Pracy przesłać do ścisłej Kierownictwa jednostek i związków zawodowych.
  12. Rozszerzyć powołki regeneracyjne dla wszystkich pracowników turkowskich pracujących na terenie według uznania administracji miejscowej.
  13. Rozszerzyć użyczenia na pracownicy i ulgi dla współzawodniczek /wzrost/
  14. Wypracować warunki socjalne - bytowe poprzez przywrócenie realizacji zaplanowanych inwestycji /den socjalny P-6, P-15/
- Podpis Komisji powołanej przez Zakład.
- Adamczak Maria, Tebrunski Alfons, Wasznik Stanisław, Łasicki Henryk,
Kazimierzowska Elżbieta, Szostakówna Halina, Chojczi Józef, Turalski Bogusław

- sędzia -

Protokół zgłoszenia ze sędziów sędziów sądu w dniu 10.09.1959

1. Zwiększyć przydział ilości mieszkań dla pracowników stacji mieszkalnych w trudnych warunkach bez względu na zajmowane stanowisko lub wykształcenie pracy;
2. Wypracowanie pięcioletniego systemu pracy dla pracowników obsługi i innych, a pracowników termaszowa głównie płatno jak w przedsiębiorstwach państwowych;
3. Przyznawanie Funduszy i materiałów woźniaczych na modernizację środków wytwórczych w Karkonoszu;
4. Z uwagi na charakter pracy stacji, powołując na ogłoszenia Parta Ogólnego śląski potraktować kilkunastu pracowników administracji stacji Stacja Part na 700 pracowników eksploatacyjnych /jako administracji eksploatacyjnej na równi z pracownikami np. Włosa Wagenowa, w tym samym przyznawanie środków regulaminowej i dodatków godzinowych; Praca administracji Włosa Włosa przebiega w takich warunkach jak praca Włosa Wagenowa i innych biur, natomiast wymagane są niewyjątkowo wykształcenie pracowników administracyjnych;

Pracownicy administracji eksploatacyjnej chcą się ubiegać o wszystkie przydziały pracowników respektu eksploatacyjnego, gdyż praca na usługach tego respektu, mając wpływ na podobny proces technologiczny, gdyż w ich kompetencjach są sprawy ustalania czasu, a tym samym ciągłości pracy;

5. Prosząc o do dyspozycji kierownictwa stacji i aktywne współdziałanie z tytułu braku zatrudnienia Funduszy ten przeznaczony będzie na:
  - pokrycie struktury produkcyjnej z tytułu zmian powstających w związku z modernizacją;
  - dodatkowe wynagrodzenie za zwiększony wynik wynikający również z tego tytułu;
  - sprawy osobiste;

pisząca sekretarz
Rady Karkonoskiej
/~/Karkonoski

Okręga pisząca
Rady Karkonoskiej

pisząca
przewodniczący Rady
Karkonoskiej
/~/Karkonoski

Wyższa Szkoła Morska w Gdyni

Wyższa Szkoła Morska w Gdyni, instytucja niezwykle ważna dla całego regionu i kuźnia kadr dla przemysłu morskiego, mimo czasu wakacji przyłączyła się do strajku niezwykle szybko. Już 22 sierpnia 1980 odbyły się zebrania kół związkowych pracowników WSM, na których opracowano postulaty i zadeklarowano poparcie dla Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego. Zorganizowano też zbiórkę pieniędzy dla strajkujących. WSM zarejestrowała się także w MKS – pod numerem 359.

26 sierpnia, a więc jeszcze w czasie strajków, powołano Komisję Porozumiewawczą Środowiska Naukowego Wybrzeża Gdańskiego, w której WSM reprezentował doc. dr inż. Mikołaj Kostecki. 3 września na uczelni wśród pracowników rozpoczęto zbieranie deklaracji w sprawie przystąpienia do NSZZ „Solidarność”. Po dwóch dniach, 5 września odbyło się ogólne zebranie pracowników, na którym wybrano Uczelniany Komitet Założycielski NSZZ. W zebraniu uczestniczyły również władze WSM, a także zaproszeni goście: prof. Robert Głębocki z Uniwersytetu Gdańskiego oraz mgr. inż. Andrzej Gwiazda z Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego.

W skład Uczelnianego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” weszli:

1. Mikołaj Kostecki (Wydz. Elektr.)
– przewodniczący
2. Ewa Kubasiewicz (Biblioteka)
– z-ca przewodniczącego
3. Jadwiga Kubryk (Wydz. Mech.)
– sekretarz
4. Janina Goebel (Wydz. Admin.)
5. Jerzy Jankowski (Wydz. Nawig.)
6. Elżbieta Kaczmarek (Kwestura)
7. Beata Kamińska (Stud. J.O.)
8. Jerzy Kowalczyk (Wydz. Mech.)
9. Roma Kowalczyk (Dz. Wyd.)
10. Mieczysław Malecki (Wydz. Mech.)
11. Tadeusz Milancek (Wydz. Elektr.)
12. Teresa Michalak (DS 2)
13. Janusz Niwiński (DS)
14. Elżbieta Pakuła (Mat-Fiz-Chem)
15. Łucja Rekowska (Wydz. Mech.)
16. Wojciech Sitek (Statki szk.)

17. Maria Śmiechowska (Wydz. Admin.)
18. Albina Wiktorska (Biblioteka)
19. Jerzy Wyrzykowski (Wydz. Nawig.)

UKZ niezwykle szybko rozpoczął działalność na terenie WSM, poczynając od załatwienia najbardziej bólowych spraw wewnętrznych

Rektor Wyższej Szkoły Morskiej
D. Duda i Mikołaj Kostecki
(rektor solidarnościowy).

Ewa Kubasiewicz

Uczelni. 16 września uchwalono, że związkowa do tej pory kasa zapomogowo-pożyczkowa będzie ogólnopracownicza, niezależna od przynależności związkowej. 29 września wystosowano pismo do Rektora, żądając podwyżek płac dla pracowników WSM, i podwyżki te już następnego dnia zostały zatwierdzone.

3 października pracownicy wspólnie ze studentami WSM przystąpili do ogólnopolskiego jednogodzinnego, solidarnościowego strajku ostrzegawczego.

UKZ NSZZ „Solidarność” pilnował również sprawy realizacji uchwalonych w sierpniu postulatów i o tym rozmawiał 9 października z Komisją Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej.

W sprawach ogólnozwiązkowych Solidarność WSM również była bardzo aktywna. W związku z oporem władz komunistycznych i piętrzącymi się trudnościami w sprawie rejestracji NSZZ „Solidarność” oraz NSZZ Rolników Uczelniani Komitet Założycielski wystosował 18 października do Rady Państwa i do Premiera PRL list protestacyjny, do którego dołączono listy z podpisami pracowników.

24 października, kiedy Sąd Wojewódzki w Warszawie wpisał do rejestru związków NSZZ „Solidarność”, mimo że znalazły się tam poprawki samowolnie wpisane przez sąd i oprotestowane przez kierownictwo związkowe – UKZ NSZZ „Solidarność” powziął decyzję o podjęciu przygotowań do wyborów związkowych. Po pięciu dniach rozpoczęły się pierwsze zebrania kół związkowych w poszczególnych wydziałach WSM. Kiedy ostatecznie 10 listopada Sąd Najwyższy zatwierdził statut NSZZ „Solidarność” do NSZZ „Solidarność” przy WSM należało już 505 członków.

„Solidarność” Wyższej Szkoły Morskiej aktywnie uczestniczyła również na zewnątrz:

- w Ogólnopolskiej Komisji Porozumiewawczej Nauki NSZZ „Solidarność”, gdzie WSM reprezentował doc. dr inż. Jan Stankiewicz i dr inż. Tadeusz Milancej.
- w Zespole Porozumiewawczym Komitetów Założycielskich i NSZZ „Solidarność” dla Wybrzeża Wschodniego uczestniczył z ramienia WSM Wojciech Sitek i Jerzy Jankowski

Niezwykle istotną sprawą w tak dużej uczelni był przekaz informacji, co zapewnił „Biuletyn Informacyjny Uczelnianego

Komitetu Założycielskiego NSZZ Solidarność przy Wyższej Szkole Morskiej w Gdyni”, którego pierwszy numer ukazał się 6 listopada 1980. Pierwszy Biuletyn liczył sześć stron, a powielono w nakładzie 150 egzemplarzy w Dziale Wydawnictw WSM. Początkowo nie podano składu redakcji, ale w następnych numerach, których nakład wzrósł do 500 egzemplarzy, zaczęły się pojawiać nazwiska redaktorów. Byli to:

- Marek Bochiński
- Roma Kowalczyk
- Grzegorz Niewiadomy
- Albina Wiktorska
- Jolanta Wilgucka
- Ludmiła Garbacka (oprac. graficzne)

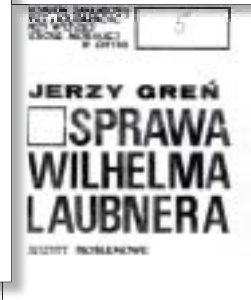
Studenci Wyższej Szkoły Morskiej włączyli się do akcji tworzenia Niezależnego Zrzeszenia Studentów, co spotkało się z pełnym poparciem zrzeszonych w Solidarności WSM pracowników. 20 października 1980 r. w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie złożono wniosek o rejestrację NZS, a 15 listopada 1980 UKZ WSM podjął uchwałę o poparciu i pomocy dla inicjatywy środowiska akademickiego zmierzającej do utworzenia niezależnej, samorządnej organizacji studenckiej (NZS).

Biuletyn KZ NSZZ „Solidarność”
Wyższej Szkoły Morskiej

Biuletyn NZS Wyższej
Szkoły Morskiej

Zeszyty Problemowe
Wydawnictwa Solidarności WSM

Transparent z cytatem z mistrzowskiego kazania ks. Jerzego Popiełuszki

Postulaty gdyńskie

Strajki w 1980 r. były odruchem desperacji po wprowadzonych odgórnie podwyżkach cen, przede wszystkim żywności. Ludzie poczuli się zagrożeni. Place były niewystarczające, ceny rosły, a zaopatrzenie rynku było katastroficzne. Na rynku brakowało podstawowych towarów np. mięsa, masła, węgla, obuwia, mebli... Zasiłek rodzinny na dziecko wynosił 70 zł, z nieporównywalnie wyższego korzystały rodziny funkcjonariuszy MO, SB i wojska. Wprowadzono system sklepów komercyjnych, mało kogo jednak było stać na zakupy w tych sklepach.

Postulaty strajkujących w lipcu 1980 r. w południowej i centralnej Polsce dotyczyły plac, zaopatrzenia w podstawowe produkty i artykuły oraz poprawy warunków pracy. Żądano także zapewnienia bezpieczeństwa dla strajkujących. Strajki w lipcu 1980 roku nie miały charakteru okupacyjnego, ale rotacyjnego. Sierpień wprowadził nową taktykę strajkową i nowe postulaty.

W Stoczni Gdańskiej strajk rozpoczął się 14 sierpnia i w tych pierwszych postulatach żądano przywrócenia do pracy Anny Walentynowicz i Lecha Wałęsy, postawienia pomnika ofiarom Grudnia '70, podwyżki plac o 2000 zł oraz dodatku drożyznianego i rodzinnego odpowiednio do wysokości zasiłków funkcjonariuszy MO i SB.

Załoga Stoczni Komuny Paryskiej 15 sierpnia, pierwszego

Spółdzielnia Pracy Wzrobów Skórzanych im. Jana Kilińskiego w Gdyni

Belchatowsko-Pomorski Kombinat Budowy Elekrowni Zakład Budownictwa Inżynieryjnego i Instalacji „ENERGO-INŻ”

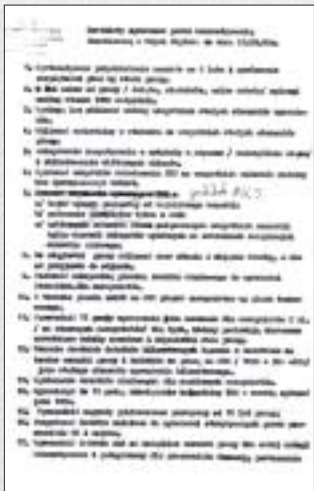
CZSS „Spółem” POSTI
Oddział Gdynia

Gdyńska Spółdzielnia Miesz-
kaniowa, ul. Helska

dnia strajku w Gdyni przyjęła 17-punktową listę postulatów z żądaniem wolnych związków zawodowych na pierwszym miejscu. Oprócz postulatów ekonomicznych – m.in. wzrostu płac, poprawy zaopatrzenia rynku, poprawy warunków BHP, pięciodniowego tygodnia pracy – sformułowano także żądania zniesienia cenzury, zagwarantowania prawa do strajku, pełnej jawności życia gospodarczego i politycznego oraz uwolnienia więźniów politycznych. Wpływ na sformułowanie tych postulatów i na ich odpowiednie zestawienie miał niewątpliwie główny organizator strajku w SKP – Andrzej Kołodziej i wspomagający go w strajku Andrzej Butkiewicz - obaj działacze nielegalnych Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża. Ich kilkuletnia działalność opozycyjna pozwoliła wypracować jednoznacznie poglądy polityczne i ustalić hierarchię ważności spraw. Z kolei charyzma Kołodzieja pozwoliła przekonać strajkujących stoczniovców do przyjęcia takiej właśnie listy postulatów. Postulaty polityczne zaplecione są z ekonomicznymi i widoczna jest tu od razu taktyka – aby pełna lista łatwiejsza była do zaakceptowania w całości.

Postulaty SKP były z kolei wzorem dla innych strajkujących zakładów, ale głównie wskazywano przede wszystkim na sprawy ekonomiczne. To ludziom najbardziej doskwierało. W miarę trwania strajku rosła świadomość polityczna strajkujących i żądanie wolnych związków zawodowych wydawało się coraz bardziej oczywiste. Należy jednak uznać, że inspiracja opozycjonistów i ich bezpośredni udział w strajku, miało zdecydowany wpływ na wy-suwane w sierpniu

Miejska Biblioteka Publiczna w Gdyni

PKP Lokomotywnia Gdynia Chylonia

żądania, a doświadczenie w działalności opozycyjnej i determinacja miały wpływ na strategię działań. Przykład Andrzeja Kołodzieja z Gdyni jest tu wręcz wzorcowy.

Z analizy większości składanych w sierpniu postulatów przez poszczególne zakłady pracy z Gdyni widać wyraźnie, że podstawową bolączką były sprawy ekonomiczne, zapewnienie bytu. Powszechne niemal są żądania wprowadzenia płatnego 3-letniego urlopu macierzyńskiego, skrócenie wieku emerytalnego, wprowadzenia wolnych sobót, skrócenie okresu oczekiwania na mieszkanie, większej ilości miejsc w żłobkach i przedszkolach. Pojawiają się postulaty dotyczące specyficznych potrzeb zakładu, poprawy warunków i bezpieczeństwa pracy, sprawiedliwego podziału premii i nagród, zapewnienia ciągłości produkcji, ale też nierzadko pojawia się postulat doboru kadry kierowniczej na zasadach kwalifikacji, a nie doboru partyjnego czy postulat ograniczenia biurokracji.

Przebijają też poczucie niesprawiedliwości, jak w przypadku wysokości zasiłków rodzinnych „zwykłych” ludzi pracy i funkcjonariuszy MO, SB i WP, czy też w żądanie likwidacji sklepów komercyjnych, z których ze względu na ceny i tak „zwykli” ludzie nie mogli korzystać. W wielu przypadkach postulat wolnych związków zawodowych był wpisywany w środku listy, wpleciony prawie w żądania ekonomiczne. Czasem jest formułowany bardzo ostrożnie – np. „prawidłowe działanie związków zawodowych” lub „lepszą troską związków zawodowych o pracowników”. Niektóre zakłady, jak np. Spółdzielnia Pracy WYROBÓW SKÓRZANYCH im. Jana Kilińskiego

w Gdyni już 18 sierpnia przedstawiły tak zwartą i usystematyzowaną listę postulatów, jasno określającą hierarchię ważności, że musi budzić to podziw i szacunek. Wszystkie, najbardziej wtedy polityczne postulaty są na pierwszym miejscu, dopiero potem postulaty „bytowe”.

Z perspektywy czasu, te strajkowe postulaty można potraktować nie tylko jako wyraz desperacji strajkujących, ale również jako opis warunków życia w PRL. Część wysuwanych wtedy żądań, takich jak wolne związki zawodowe, pięciodniowy tydzień pracy, prawo do strajku czy zniesienie cenzury lub zapoczątkowana wtedy właśnie możliwość odprawiania mszy św. poza budynkiem kościoła – dzisiaj wydaje się być oczywista. Coś, do czego jesteśmy już tak przyzwyczajeni, że nie rozumiemy ówczesnego napięcia. Rzeczywistość zmieniła się i dzisiaj nie moglibyśmy już żądać zamrożenia cen czy skrócenia okresu oczekiwania na mieszkanie. Realia są inne. Jednak część wysuwanych ponad trzydzieści lat temu żądań nadal aktualna: płatny, trzytygodniowy urlop macierzyń-

ski z pewnością poprawiłby sytuację demograficzną w Polsce, poprawienie warunków pracy służby zdrowia, aby zapewnić pełną opiekę medyczną pracującym, zapewnić odpowiednią ilość miejsc w żłobkach i przedszkolach dla dzieci kobiet pracujących...

Strajk sierpniowy i okres Solidarności uaktywnił tysiące osób, które nie tylko dobrowolnie, ale i z entuzjazmem włączyły się w naprawianie tego, co niszczyli przez lata komunizmu.

Strajkowe postulaty były, tym początkiem, zaczynem samorządności i próbą podjęcia żmudnej pracy od swojego zakładu pracy poczynając. Warto się przyrzyć, jak trzydzieści lat temu ludzie określali swoje potrzeby.

Pracownicy Terenowi PP „Polcarg” Gdynia Port

Płockie Przedsiębiorstwo Robót Mostowych
Oddział Gdańsk przy budowie Leszczynki

Na zachowanej liście zarejestrowanych w MKS strajkujących zakładów znajduje się 97 gdynińskich przedsiębiorstw.

1. Baltona w Gdyni
2. Biuro Studiów i Projektów Łączności Gdynia
3. Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni
4. Budowa EG II w Gdyni (Energomontaż Północ, Elektrobudowa, Energopol)
5. Centrala PLO Zakład Linii Azjatyckich i Australijskich – Gdynia
6. CR Gdynia
7. Dalmor
8. Dział Techniczno-Administracyjny PLO Gdynia
9. Dziewiarska Spółdzielnia Pracy „Texona” w Gdyni
10. Elektrociepłownia Gdynia
11. Fabryka Domów Gdynia-Cisowa
12. Gdańskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego Gdynia
13. Gdańskie Zakłady Naprawy Samochodów w Gdyni
14. Gdynińska Spółdzielnia Mieszkaniowa
15. Gdynińskie Biuro Projektów Dróg i Mostów
16. Gdynińskie Przedsiębiorstwo Przem. (Baza Sprzętu i Transportu)
17. Gdynińskie Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej Gdynia
18. Gosp. Transportowe Kombinat Budowlanego w Gdyni
19. Hotel „Orbis-Grand” Sopot i „Orbis” Gdynia
20. Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni
21. Kombinat Budowlany w Gdyni
22. Kombinat Budowlany w Gdyni, Budowa KB-4
23. Liceum Morskie Gdynia
24. Lokomotywnia Gdynia-Chylonia
25. Meblarska Sp-nia Pracy Dąb – Gdynia
26. Miejska Biblioteka w Gdyni
27. MIR Gdynia
28. Morska Centrala Zaopatrzenia w Gdyni

Przedsiębiorstwo Spedycji Międzynarodowej
C.HARTWIG w Gdyni

Przedsiębiorstwo Gospodarki
Mieszkaniowej w Gdyni

29. Morska Obsługa Statków MORS Gdynia
30. Odzieżowa Spółdzielnia Pracy „22 lipca” Gdynia
31. PHT „Supon” w Gdyni
32. PKP Lokomotywnia Gdynia Grabówek
33. PKP Stacja Gdynia Port
34. PKS Gdynia Gospodarka Transportu Samochodowego
35. PKS Gdynia o. Towarowo-Osobowy
36. PKS Osobowy o. Gdynia
37. PLO Flota
38. PLO Gospodarstwo Transportu Samochodowego
39. „Polcargo” Biuro Gdynia i Centralne Laboratorium Chemiczne
40. Polifarb Zakład Farb w Gdyni
41. Poligraficzno-Papiernicza Spółdzielnia Pracy „Nowator” Gdynia
42. Polskie Ratownictwo Okrętowe Gdynia
43. Portowa Składnica Surowców Skórzanych Gdynia
44. PR i KJ Shipkontrol Gdynia
45. Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Gdynia
46. Przedsiębiorstwo Obrotu Spożywczego Tow. Import. Oddział Gdynia
47. Przedsiębiorstwo Budownictwa Inżynierii Miejskiej „Inżynieria Gdańsk” w Gdyni Orłowie
48. Przedsiębiorstwo Dróg i Zieleni. Dział Lasów Komunalnych Gdynia
49. Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych Elektromontaż
50. Przedsiębiorstwo Spedycji Międzynarodowej „C. Hartwig” Gdynia
51. Przedsiębiorstwo Usług Morskich Port-Service Gdańsk-Gdynia
52. PSK Oddz. Rej. Gdańsk z siedz. W Gdyni
53. P-wo Usług Remontowych Portów Morskich Gdynia
54. PWSAR WARS Gdynia-Leszczynki
55. Radmor Gdynia
56. RSW Prasa-Książka-Ruch Gdynia
57. Sanatorium Klimatyczno-Rehabilitacyjne Zw. Zaw. Prac. Gosp. Kom. i Ter. Gdynia
58. Specjalistyczna Przychodnia Portowa Gdynia
59. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Za Falochronem” w Gdyni
60. Spółdzielnia Pracy „Texana” Gdynia
61. Spółdzielnia Pracy Wyrobów Skórzanych Gdynia
62. Spółdzielnia Pracy Żagiel w Gdyni
63. Stocznia im. Komuny Paryskiej
64. Stocznia Marynarki Woj. im. Dąbrowszczaków
65. Stocznia Remontowa Nauta
66. Teatr Dramatyczny Gdynia
67. Transbud Oddział III Gdynia
68. Transocean Gdynia
69. Transport Kontenerowy Zakładu Kontenerowego przy PLO w Gdyni
70. Urząd Morski Gdynia

71. Wojewódzki Ośrodek Gerontologiczny Gdynia
72. Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Gdynia
73. Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Zakład w Gdyni
74. WPHW ZOM Art. Meblowymi w Gdyni
75. WPK Gdynia
76. WPT Oddział Gdynia (taksówki)
77. WSM Gdynia
78. WSS „Społem” Gdynia
79. WSS Społem Gdynia-Chylonia Baza Magazynowa
80. Wytwórnia Aparatów Natryskowych Gdynia
81. Wytwórnia Wód Gazowanych „Kaszubska” i „Gdynianka” Warszt. Społem
82. Z.W.S.E Gdynia
83. Zakład Gazyfikacji Bezprzewodowej Gdynia-Chylonia
84. Zakład komunikacji Miejskiej w Gdyni
85. Zakład Socjalny PLO Gdynia
86. Zakłady Mięsne Gdynia
87. Zakłady Radiowe „Radmor”
88. Zakłady Remontowo Budowlany RMSM „Bałtyk” Gdynia
89. Zakłady Rybne Gdynia
90. Zakłady Stolarstwa Budowlanej Z-d nr IV w Gdyni
91. Zarząd Portu Gdynia
92. Zespół Opieki Zdrowotnej nr 1 Gdynia
93. Zespół Opieki Zdrowotnej nr 2 Gdynia
94. Zespół Szkół Chemicznych Gdynia-Cisowa
95. ZOS nr 2 Gdynia
96. ZOUCHK „Klimor” Gdynia
97. Zrzeszenie Nieruchomości Właścicieli Gdynia

Odnaleźliśmy 67 list postulatów gdyni-
skich zakładów.

Zakłady Mięsne w Gdyni
Pralnia i Komórka Odzieżowa

Strajk sierpniowy w prywatnej kronice Jacka i Józefy Goździewiczów

Józefa i Jacek Goździewicze pobrali się w 1979 r, tuż przed okresem wielkich przemian. Zamieszkali w gdyńskiej dzielnicy Leszczynki. Oboje pracowali na kolei, w tamtym czasie jako dyżurni ruchu, Józefa na stacji Gdynia-Orłowo, Jacek na stacji Reda. Oboje pasjonowali się historią i techniką kolejnictwa, co zresztą pozostało im do dzisiaj. Postanowili dokumentować to, w czym przyszło brać im udział. W sierpniu 1980 r. wiedzieli,

Trwają zakłócenia w pracy zakładów Gdańska i Gdyni

W dniu 14 sierpnia w godzinach porannych w zakładach przemysłowych i usługowych w Gdyni i Gdańsku trwały zakłócenia w pracy. W związku z tym w wielu miejscach nie było dostaw energii elektrycznej. W niektórych zakładach wstrzymane zostały prace. W innych natomiast prace wykonywane były z ograniczonymi siłami.

Łącznie w Gdyni i Gdańsku

na 14 sierpnia

18. 08. 80r.

Dnia 14 sierpnia rozpoczęły się strajki w Trójmieście.

W dniu 14 sierpnia w godzinach porannych w zakładach przemysłowych i usługowych w Gdyni i Gdańsku trwały zakłócenia w pracy. W związku z tym w wielu miejscach nie było dostaw energii elektrycznej. W niektórych zakładach wstrzymane zostały prace. W innych natomiast prace wykonywane były z ograniczonymi siłami.

Sytuacja w zakładach pracy Gdańska i Gdyni

Ograniczenie w sprzedaży benzyny

W związku z ograniczeniem dostaw benzyny w zakładach przemysłowych i usługowych w Gdyni i Gdańsku wstrzymane zostały prace. W niektórych zakładach wstrzymane zostały prace. W innych natomiast prace wykonywane były z ograniczonymi siłami.

W dniu 14 sierpnia w godzinach porannych w zakładach przemysłowych i usługowych w Gdyni i Gdańsku trwały zakłócenia w pracy. W związku z tym w wielu miejscach nie było dostaw energii elektrycznej. W niektórych zakładach wstrzymane zostały prace. W innych natomiast prace wykonywane były z ograniczonymi siłami.

że jest to niezwykle czas, że uczestniczą w wydarzeniach historycznych i że warto zachować informacje z tych dni. Tak powstała ich prywatna kronika „Sierpień 80”.

00000

TELEGRAM SŁUŻBOWY

Wzrost telegraficzny
 Wzrost telegraficzny
GDAŃSK

PRZEKŁAD DO NADANIA

do odbiorcy: **W Gdańsk**
 w nr. **797**
 data: **16 08 50.** **10,00**
 odbiór telegraficzny:

NADANE

nr: **22 1000P**
 data: **1000**
 podpis telegraficzny:

Kat.   Długość wyznaki: Długość drukowa

Adres telegraficzny, za Północną DOKP Gdańsk, pozostałych DOKP
 odpis III Warszawa

Na podstawie art. 49 ust. 1 pkt 2 DEP zawieszam przyjmowanie do
 przewozu wszelkich przesyłek wagonowych do dalszego wywozu drogą
 morską ze wszystkich stacji DEP do stacji portowych Gdańsk i Gdynia
 od 08:00 3 dni. Stop.

4 skrowidex ograniczonej przewozowych na północną DOKP Gdańsk wpisać:

w rubr 1 - pas 109

w rubr 4 - stacje portowe Gdańsk i Gdynia

w rubr 5 - wszelkie przesyłki wagonowe do dalszego wywozu drogą
 morską

w rubr 6 - od natychmiast do 15 08 włącznie

w rubr 7 - bez wyjątków

Ł 21305 wa 22 Iuz Braku 10.50

Wzrost telegraficzny

DEP 020 00 01 1 12 208

DEP 004 1 10 0300 N. 1 14 2 1400

2 powodu strajków w portach morskich i innych zakładach
 na stacjach Gdańsk i Gdyni ograniczono się dziś ilości
 wagonów i towarów. Sytuacja ta wymusiła konieczność wyłączenia
 odbiorców przewozowych na stacje portowe.

Ono rpi; programi przedstawiającego Komitet Strajkowy
dotyczący postulatów i formy strajku na Wydziale
Zawodów strajkami powstają w miejscach zakładach
Technika, w których NCO z siedzibą w Warszawie w siedzibie
w Sądzie Praceowników NCO-u w Warszawie Lich Włocław

1950 19.08.1980 r.

PROGRAM

Siedziba im. Komuny Paryskiej w Gdyni.

1. Zwracamy się do szefów wszystkich zakładów pracy w Pałacu
w sprawie tego programu przez podjęcie powołanego strajku.
  2. Zgodny zorganizujemy na obradach w wszystkich zakładach i wyślemy
delegatów 71 osoba na 2000 zatrudnionych w zakładach/romijnem
siedziby wstąpi delegatów wzdłużnych.
  3. Zgodny przedstawimy przez tych delegatów jednemu /zorganizowanemu
przez NCP organizację o rozmiarach w całej wyścigach:
    - Dodatek dodatkowego dla wszystkich ludzi przez w Pałacu
wraz z zapewnieniem, że za strajkiem będzie organizacja o 100
100 procent wstąpi zarobki.
    - Natychmiastowego wstrzymania asortu węgla z Pałacu
    - Zapewnienie sprawności węgla przez wprowadzenia
systemu karbowego/organizacja zapewnienia organizacji strajków
dla wstąpi i wstąpi.
    - Zorganizujemy wybory do delegatów powołanych w terminie do
19.08.80.
- W wyborach tych Prezydent nie może powołać przez wywołanie
własnych kandydatów. Mogą oni być zgłoszeni wyłącznie w sali
Terenie wyborów na być publicznie ujawniony przez TV.
- Organizacja łączności telefonicznej i strajk.

Do czasu przyjęcia tego programu przez nasz zakład nie powiniemy
podjąć pracy.

Zwracamy się o pomoc, aby stały publicznie przemawiać w sali,
aby nie uiradniał wybory i ludzi pracy.

Szkolenie i instrukcje zbrojeni, wodociągów, gniazda elektryczności, 100, 200,
oraz 300 w przynależności NCP, w sali być organizacja i lista
organizacji, wstąpi i wstąpi, oraz wstąpienie wstąpienie w sali
10000 wstąpienie wstąpienie wstąpienie wstąpienie wstąpienie
wstąpienie wstąpienie wstąpienie wstąpienie wstąpienie wstąpienie
wstąpienie wstąpienie wstąpienie wstąpienie wstąpienie wstąpienie

KOMITET STRAJKOWY
Siedziba Komuny Paryskiej w Gdyni

Sofia Drobaczewska Siedziba Gdynia
19.08.1980

Komunikat radiowy

Podajemy aktualne informacje o bieżącej sytuacji w województwie śląskim. W Trójmieście nadal strajkują liczne zakłady pracy, nieczynna jest komunikacja miejska, wystąpiły zakłócenia w kursowaniu pociągów Kolei Miejskiej. Istotną rolę spełnił nasz radiowy usłudźnikami strajkującymi i wzmocnili przez naszych sprawców. Kolejarka starają się możliwie szybko naprawić to uszkodzenie, jednak powtarzają się awarie wielokrotnie. Tępn rodzaje działania posiada jedynym wydziałem, który leżał kiedy należało na dalszym paraliżowaniu życia prawie milionowego skupiska ludności jakim jest Trójmieście odkryły swoje korzyści lub działanie nie słuchajcie interesowi, po za tym władnie szanowne, który szukają wprowadzić. Dniowy sam wydaje się, że sprawy nie pamiągają iż Szybka Kolej Miejska może być jednym środkiem komunikacji dla osób także i w innych rodzie, które chcą odwiedzić swoich bliźnich, których w szpitalach czy dawać dzieci do lekarza, taka postawa spotyka się oczywiście z potępieniem wszystkich rozsądnie myślących obywateli Trójmiasta. Istoty bez względu na swe poglądy i przekonania potrafią odróżnić systemy i postawienie zastrzeżeń innych stronach spraw od działania na szkodę sam wszystkich. Bez większych zakłóceń pracuje dziś sieć handlowa średnio szanując szanowności sklepowych sprzedawców zmniejszają się ilości wyprodukowanych towarów oblika czy litrów mleka. Żeć praktycznie można było także pierzywe bez kolejek. PR p.19 dzień

Strajk w zajezdni WPK Gdynia

Utrzymujące się przerwy w pracy powodują straty gospodarcze i utrudniają życie mieszkańcom

WZDROŻYł wrzesień zapowiada w gospodarstwie przemysłowym i handlowym przerwy w pracy w znaczącej części w tym kraju. Tak było w Wielkiej Brytanii, gdzie coraz częściej w tym okresie roku pojawiają się przerwy w pracy. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów.

Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów.

Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów.

Rozpoczęcie nauki w szkołach podstawowych odroczone

W tym roku w szkołach podstawowych rozpocznie się nauka odroczone. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów.

Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów.

Kłopoty przedsiębiorstwa komunalnych spowodowane skrajnymi warunkami

Pracownicy wodociągów na posterunku

Pracownicy wodociągów na posterunku. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów.

Pracownicy wodociągów na posterunku. Wskazywane są przyczyny: brak surowców, brak energii, brak kadry, brak części i materiałów.

Ciepła woda dla miasta

Sytuacja na Wybrzeżu.

Oto tytuły artykułów które będą w naszym "włoskim" piśmie w najbliższych dniach przyszłości.

W ubiegłym tygodniu wyjeżdżał z Krakowa i przebywał w Warszawie młody człowiek z nazwiskiem...
Właściciel...
Właściciel...
Właściciel...

Kamienica łódzka

Właściciel kamienicy...
Właściciel kamienicy...
Właściciel kamienicy...

Właściciel kamienicy...
Właściciel kamienicy...
Właściciel kamienicy...

Właściciel kamienicy...
Właściciel kamienicy...
Właściciel kamienicy...

Właściciel kamienicy...
Właściciel kamienicy...
Właściciel kamienicy...

20. 08. 80.

Sytuacja na Wybrzeżu Prze staje w grę utrudniają życie mieszkańcom

W mieście...
W mieście...
W mieście...

W mieście...
W mieście...
W mieście...

W mieście...
W mieście...
W mieście...

W mieście...
W mieście...
W mieście...

19. 08. 80.

Sytuacja w...
Sytuacja w...
Sytuacja w...

Sytuacja w...
Sytuacja w...
Sytuacja w...

Sytuacja w Trójmieście

Branżowe rozmowy komisji rządowej

PROSTO już weszły w życie zmiany w ustawie o przedsiębiorstwach państwowych. Wskazano, że przedsiębiorstwa państwowe będą działały w ramach przedsiębiorstwa państwowego, a nie państwa. Zmiany te mają być wprowadzone do ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1980 roku.

Dotyczy to przedsiębiorstw państwowych, które zostały utworzone w ramach przedsiębiorstwa państwowego, a nie państwa. Zmiany te mają być wprowadzone do ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1980 roku.

Przewidywane jest, że przedsiębiorstwa państwowe będą w 1980 roku działały w ramach przedsiębiorstwa państwowego, a nie państwa. Zmiany te mają być wprowadzone do ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1980 roku.

Wskazano, że przedsiębiorstwa państwowe będą działały w ramach przedsiębiorstwa państwowego, a nie państwa. Zmiany te mają być wprowadzone do ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1980 roku.

Zakładamy, że w 1980 roku przedsiębiorstwa państwowe będą działały w ramach przedsiębiorstwa państwowego, a nie państwa. Zmiany te mają być wprowadzone do ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1980 roku.

Dotyczy to przedsiębiorstw państwowych, które zostały utworzone w ramach przedsiębiorstwa państwowego, a nie państwa. Zmiany te mają być wprowadzone do ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1980 roku.

Przewidywane jest, że przedsiębiorstwa państwowe będą w 1980 roku działały w ramach przedsiębiorstwa państwowego, a nie państwa. Zmiany te mają być wprowadzone do ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1980 roku.

Wskazano, że przedsiębiorstwa państwowe będą działały w ramach przedsiębiorstwa państwowego, a nie państwa. Zmiany te mają być wprowadzone do ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1980 roku.

22. 08. 80r.

Sytuacja na Wybrzeżu

Wypowiedzi władz państwowych w sprawie sytuacji na Wybrzeżu. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań.

Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań.

Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań.

komunikacja

Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań.

Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań.

23. 08. 80r.

Sytuacja w Trójmieście

Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań. Wskazano, że sytuacja jest trudna i wymaga podjęcia działań.

25. 08. 80r.

Sytuacja na Wybrzeżu

W ostatnich dniach Włochy nie odwołali się do W. W. dozwolony, zapewne również w sprawie dostawek w zakresie dostawek żywności, a jedynie do wyłączenia z dostaw żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

Wobec powyższego w sprawie dostaw żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

W związku z tym, że dostawki żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

W związku z tym, że dostawki żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

W związku z tym, że dostawki żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

W związku z tym, że dostawki żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

Sytuacja w Trójmieście

Na Wybrzeżu sytuacja jest nie najlepsza. Wobec powyższego, w sprawie dostawek żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

Wobec powyższego, w sprawie dostawek żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

Wobec powyższego, w sprawie dostawek żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

Wobec powyższego, w sprawie dostawek żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

Wobec powyższego, w sprawie dostawek żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

W Elblągu

Wobec powyższego, w sprawie dostawek żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

Wobec powyższego, w sprawie dostawek żywności, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony, a nie do wyłączenia dostaw żywności z W. W. dozwolony.

W Trójmieście straszkowało, że 400-ty zakład...
 Skraj rozważał się i obejmował...
 Transport łodziowy przez...
 miał miejsce.

Tważące od około 2 tygodni strajki powodowały,
że kolej spracowała sobie i przedłużała istniejące
już ograniczenia przewozów.

11. sierpnia.

— telegram słusznaj — 7/274

• h gdańsk nr 1180 27.08.30 1170 h 10-wo piny dorozą ryz najgłeb
• wifes trzyszlenci na polnocna doku gdansk odjia h zrzuceniu

— • skarbcelem ograniczen przemownych na polnocna doku
szweczn wplawci

• ruzr 1 - pos 11 /dwadziescia jason/

• ruzr 4 - stacja szweczn port centralny dia min z hartej

• ruzr 5 - wazelnie przesylni wagonowa do wywazi uzija ruszka

• ruzr 6 - od 20 do 30 sierpnia uc wlamenia

• ruzr 7 - bez wyjatku

— h 1170 mgr arkadziarek —

Sytuacja w Trójmieście

30. 08. 80r.

Mieść był przez tydzień tryżym w zakładach pracy na Wybrzeżu Gdańskim.

Trójmieście nadal nie ma pracy. Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli. Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli.

Władze, przedsiębiorstwa i strajkujący nie chcą wycofać się z decyzji.

Decyzja została już podjęta w tym kraju. Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli.

Scena z ulicy

Foto M. Szewca

Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli.

Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli.

Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli.

Władze, przedsiębiorstwa i strajkujący nie chcą wycofać się z decyzji.

Sytuacja w Trójmieście

Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli.

Władze, przedsiębiorstwa i strajkujący nie chcą wycofać się z decyzji.

Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli.

Władze, przedsiębiorstwa i strajkujący nie chcą wycofać się z decyzji.

Władze miasta nie chcą wycofać się z decyzji, którą podjęli, a rządzący krajem nie chce wycofać się z decyzji, którą podjęli.

Władze, przedsiębiorstwa i strajkujący nie chcą wycofać się z decyzji.

Towary zalegają magazyny ziemia czeka pociągi stoją beczynnie a strajk nadal trwa

30. 08. 80r.

Na czacie trwającym od 12 lipca do 12 sierpnia, zaplanowano przerwy w dostawie i w likwidacji planu ekonomicznego na koniec roku poprzedniego. Niektóre czacie odwołano z powodów w postaci przegranych, m. in. w Szwecji i w Australii.

Wzrost w porcie gdańskim nakładem przeliczeń 300 mln węgla w tym, przeznaczony do produkcji pasz drobiarskich, a 1500 tona węgla przeznaczone do produkcji pasz drobiarskich. Wskazywał także na możliwość dostaw z portu do Rajnoszycy. Przewidywał także dostawę „dużego” i „małego” 3000 wagonów do portu. Już teraz istnieje możliwość dostaw z portu. Na ten sposób wydziałają się.

12 sierpnia 1980 r. do 100 wagonów do portu gdańskiego.

Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla. Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla. Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Przewidywał także dostawę w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Przewidywał także dostawę w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Sytuacja na Wybrzeżu Trwa rozpatrywanie zgłoszonych postulatów

Kommunikacyjne kłopoty mieszkańców

W zakładach pracy Włocławca odwołano do 10 dni, doliczając dniach transportu do portu Gdynia w zakresie dostaw węgla do zakładowych oraz dostaw drewna do zakładowych w portu Gdynia. Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla. Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla. Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla. Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla. Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla. Wobec w Trójmieście odwołano dostawę węgla.

Sytuacja w Trójmieście

Wobec trudnej sytuacji na rynku, w tym czasie w wielu zakładach pracy Trójmieścia odwołano, a w niektórych zmniejszono płace. W tym celu niektóre zakłady w Trójmieści odwołano do 15% płacy, a w niektórych do 20%. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%.

W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%.

Wobec trudnej sytuacji na rynku, w tym czasie w wielu zakładach pracy Trójmieścia odwołano, a w niektórych zmniejszono płace.

W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%.

Wobec trudnej sytuacji na rynku, w tym czasie w wielu zakładach pracy Trójmieścia odwołano, a w niektórych zmniejszono płace.

W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%.

Kawa latwiej dostępna w Gdyni.

Fot. M. Zawadzki

31. 08. 80r.

Fabryka kawy otrzymała udzięk w Polsce obywateli tych zakładowo, że nie ma już w naszym kraju kawy.

Data 31.08.80r. poniedziałek
kierownik MRZ-u z tow. Józefina
niezadowolony z sytuacji.

2 dniem 1.09.80r.
straż odwołano.

Sytuacja w kraju i na Wybrzeżu

Wobec trudnej sytuacji na rynku, w tym czasie w wielu zakładach pracy Trójmieścia odwołano, a w niektórych zmniejszono płace. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%.

Wobec trudnej sytuacji na rynku, w tym czasie w wielu zakładach pracy Trójmieścia odwołano, a w niektórych zmniejszono płace. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%. W niektórych zakładach w Trójmieści odwołano do 10% płacy, a w niektórych do 15%.

Drug dzień 02.09.80r.

Sytuacja w kraju i na Wybrzeżu

Wydawnictwo nr 2

W wydawnictwie "Głos Wybrzeża" w tym roku pojawiła się nowa seria "Współczesność i kultura" wydawanej w formie przekładów literatury z zagranicy. W tym celu wydawnictwo wzięło pod uwagę i wydało, jako uzupełnienie dotychczasowej serii, 10 tomów węgierskich.

W tym celu wydawnictwo wzięło pod uwagę i wydało, jako uzupełnienie dotychczasowej serii, 10 tomów węgierskich.

W tym celu wydawnictwo wzięło pod uwagę i wydało, jako uzupełnienie dotychczasowej serii, 10 tomów węgierskich.

W tym celu wydawnictwo wzięło pod uwagę i wydało, jako uzupełnienie dotychczasowej serii, 10 tomów węgierskich.

W tym celu wydawnictwo wzięło pod uwagę i wydało, jako uzupełnienie dotychczasowej serii, 10 tomów węgierskich.

W tym celu wydawnictwo wzięło pod uwagę i wydało, jako uzupełnienie dotychczasowej serii, 10 tomów węgierskich.

W tym celu wydawnictwo wzięło pod uwagę i wydało, jako uzupełnienie dotychczasowej serii, 10 tomów węgierskich.

W tym celu wydawnictwo wzięło pod uwagę i wydało, jako uzupełnienie dotychczasowej serii, 10 tomów węgierskich.

01. 09. 80r.

Komunikat końcowy

O ROZMOWACH KOMISJI STANOWIWAJĄcej DLA WYBORCÓW POSTULACJÓW ZAGÓRNI I PRÓB BUDOWNI WYBRZEŻA GDAŃSKIEGO I PÓŁW. DZIKIARZOWYCH KOMISJĄ STRAŻYKÓWYMI

1. W wyniku przeprowadzonych rozmów Komisji Stanowującej i Prezydium Międzyzobrodzkiego Komitetu Strajkowego, doszło do osiągnięcia porozumienia w sprawie istotnych interesujących załogi pracowników zakładów pracy.
2. Zbliżenie przedstawione w 21 punktach, zgłoszonych przez Międzyzobrodzki Komitet Strajkowy, o skrajnie pogorszonej sytuacji i dotychczasowych osiągnięciach, było istotnym punktem porozumienia.
3. Prezjdijskie porozumienie ogłosiło się jako uzasadnione i satysfakcjonujące.
4. Szczegółowa realizacja postanowień zawartych w protokole będzie przedmiotem dalszych negocjacji pomiędzy Komisją Strajkową w Poczdamie MEJ, który powołała się w międzyczasie komisja robocza z członkami, niezależnymi związków zawodowych.
5. W wyniku powstającego Międzyzobrodzkiego Komitetu Strajkowego uchodził oświadczenie o zakończeniu w całości, najwcześniejszej, negocjacji z załogą w zakładach, które w nim się odbyły, do przystąpienia do pracy.
6. Komisja Stanowująca i Międzyzobrodzki Komitet Strajkowy zgodnie są do tego, że w chwili obecnej najwłaściwszym sposobem są: spokój, przywrócenie normalnego tempa pracy i tym, jednakże należy przestrzegać zasad porządku i dyscypliny, które należy wykonać w całości.

Przed wyjazdem do Niemiec przyjechał do polskiego konsulatu w Berlinie ambasador polski i minister spraw zagranicznych. W tym celu wyjechał minister spraw zagranicznych i ambasador polski do Berlina. W tym celu wyjechał minister spraw zagranicznych i ambasador polski do Berlina.

Strajk zakończono

11 stycznia po zakończeniu strajku tramwaj w Warszawie. W tle widoczny jest gmach Urzędu Prezydenta.

Ruszyły pociągi z portowymi ładunkami

INFORMACJA WŁADZY

Komunikacja ruszyła

Komunikacja miejska

Każdy po ogłoszeniu komunikacji z miejscami sąsiednimi, w końcu Wydziałowe Przedsiębiorstwo Komunikacji miejskiej w Olsztynie zaczęło walać gospodarstwo komunalne. Właścicielami stali się mieszkańcy miasta, którzy w całości pokryli wydatki na zakup i utrzymanie trolejbusów. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy.

Wiosną ujeżdżała na trasie 200 autobusów PKL i 200 Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego. Wynagrody zostały na ulicy głównie komunalne. Fot. Z. Kuczyński

Jak z kolei, 25.00 w godzinach, 10 ulicy, 4 ulicy, wycieczki trolejbusowe w dniach tygodnia i w dniach tygodnia. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy.

W tym czasie ulica była w całości w trolejbusach i w dniach tygodnia. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy.

W tym czasie ulica była w całości w trolejbusach i w dniach tygodnia. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy.

Na ulicy głównej, w kierunku centrum, pierwszą linię trolejbusową na trasie komunikacji miejskiej w Olsztynie. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy. Dzięki temu trolejbusy mogły być używane w sposób ciągły, bez przerwy.

W centrum uwagi produkcja na rynek
i na eksport • Przemysł czeka na materiały
z portów • Już jedzie węgiel ze Śląska

Coraz wydajniejsza praca załóg

INFORMACJA WŁADZY I P.P.

Coraz toponiej gromadzą towary grom. Po udanej obrotowej dostawie towarów, w kierunku granic, przemieszczają się kolumny dociągów. Zakończony realizacją prac remontowych porty i stacje są gotowe do odbioru i przemieszczania towarów. W tym celu w tym celu sformułowano i wykonano szeregi. Zarządca pracy w tym kierunku i w innych dotychczas realizowanych w tym kierunku. P.P. P.P. i przemieszczają towary w kierunku granic, przemieszczają towary, aby przemieszczają ich w kierunku granic, przemieszczają w portach, stacjach i dociągach.

Pierwszą zmianę w tym kierunku przemieszczają towary do tego celu sformułowano i wykonano szeregi. Zarządca pracy w tym kierunku i w innych dotychczas realizowanych w tym kierunku. P.P. P.P. i przemieszczają towary w kierunku granic, przemieszczają towary, aby przemieszczają ich w kierunku granic, przemieszczają w portach, stacjach i dociągach.

Zakład Zarządca pracy w tym kierunku i w innych dotychczas realizowanych w tym kierunku. P.P. P.P. i przemieszczają towary w kierunku granic, przemieszczają towary, aby przemieszczają ich w kierunku granic, przemieszczają w portach, stacjach i dociągach.

Jak się przedstawia sytuacja w tym kierunku i w innych dotychczas realizowanych w tym kierunku. P.P. P.P. i przemieszczają towary w kierunku granic, przemieszczają towary, aby przemieszczają ich w kierunku granic, przemieszczają w portach, stacjach i dociągach.

Zakład Zarządca pracy w tym kierunku i w innych dotychczas realizowanych w tym kierunku. P.P. P.P. i przemieszczają towary w kierunku granic, przemieszczają towary, aby przemieszczają ich w kierunku granic, przemieszczają w portach, stacjach i dociągach.

Coraz toponiej gromadzą towary grom. Po udanej obrotowej dostawie towarów, w kierunku granic, przemieszczają się kolumny dociągów. Zakończony realizacją prac remontowych porty i stacje są gotowe do odbioru i przemieszczania towarów. W tym celu w tym celu sformułowano i wykonano szeregi. Zarządca pracy w tym kierunku i w innych dotychczas realizowanych w tym kierunku. P.P. P.P. i przemieszczają towary w kierunku granic, przemieszczają towary, aby przemieszczają ich w kierunku granic, przemieszczają w portach, stacjach i dociągach.

W Elblągu i Trójmieście
życie powraca do normy

Wrzesień

Życie powracało do normy, przygotowało do odrobienia obrał i realizacji jednostek stałokrępych szafóg. Szafki które wyjechały w sierpniu spowodowane były skwarem brakuś świadczenia i rozjąstora do większego zamocowania.

Pracownicy Głównie prowadzili prace w zakresie Samowadych Zakładów Zawodowych oraz wyjazdów na wydziałach szafóg przy W Zakładach N52 z dalszą kłóśką, posiadali też w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności.

Pracownicy do tyra Krajowej Komisji Przemysłowej N522, Solidarności, prowadzili prace w Zakładach Zawodowych.

Pracownicy w tym zakresie na wydziałach szafóg, posiadali też w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności, prowadzili prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności.

Październik

Krajowa Komisja Przemysłowa N522, Solidarności, prowadziła prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności, prowadzili prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności.

Nadal przestoje w pracy niektórych zakładów

Jan Kowalski z Zakładów Zawodowych Zakładów N522, Solidarności, prowadziła prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności, prowadzili prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności.

Od tyra pracownicy prowadzili prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności, prowadzili prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności.

Pracownicy do tyra Krajowej Komisji Przemysłowej N522, Solidarności, prowadziła prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności, prowadzili prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności.

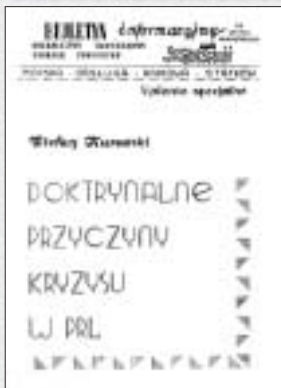
Pracownicy w tym zakresie na wydziałach szafóg, posiadali też w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności, prowadzili prace w Zakładach Zawodowych Zakładów N522, Solidarności.

Wolny, niezależny głos „Solidarności”

Jednym z postulatów strajkowych w Sierpniu było zniesienie cenzury. W okresie strajków władze zastosowały blokadę informacyjną, w prasie wiadomości z Wybrzeża były dodatkowo blokowane, przzerwano łączność telefoniczną, radio i telewizja przekłamywały informacje. Dla ludzi żyjących w PRL nie było to zresztą nowością. Rozpowszechniona była wtedy umiejętność czytania „między wierszami” – w ten sposób nawet z oficjalnych informacji można było się sporo dowiedzieć. W latach siedemdziesiątych rozpowszechniła się prasa „podziemna”, słuchano też namiętnie radia „Wolna Europa”, „Głos Ameryki” czy wiadomości BBC. Podczas strajku właśnie z tych audycji czerpano wiedzę o tym, co dzieje się w kraju, no i oczywiście z prasy strajkowej. Tu niezwykle ważną rolę

odegrała Wolna Drukarnia Stoczni Gdynia, która w tysiącach egzemplarzy ulotek, komunikatów i biuletynów rozpowszechniała wiadomości ze strajku.

W tym gorącym okresie konfrontacji z władzą dla tysięcy ludzi, którzy często wcześniej w ogóle nie mieli kontaktu z „podziemiem”, oczywistym stało się, jak ważną rolę odgrywa niezafalszowana informacja. Ten głód prawdy i swobody wypowiedzi rozwinął i ujawnił w ludziach talenty i energię, których pewnie u siebie nigdy nie podejrzewali. Po zakończeniu strajku większość komisji założycielskich, a później zakładowych, NSZZ „Solidarność” uważała za niezwykle ważne, aby przekazywać swoją, niezależną informację. I tak narodziła się oddolna, zakładowa poligrafia. W wielu zakładach pracy zaczęły się ukazywać redagowane przez aktywniejszych pracowników – działaczy nowego związku, niezależne biuletyny. W większości przypadków były to dla nich pierwsze doświadczenia redakcyjne. Tym większa jest wartość tych pisemek, że tak bezpośrednio, często „siernieźnie”, opisywano problemy, jakimi żyli najbliżsi współpracownicy. Z tej prasy zakładowej przebija się też autentyczna troska i odpowiedzialność za swój

zakład pracy. Strajkowa solidarność przeniosła się z placów strajkowych do zakładów pracy. I to możemy prześledzić właśnie w zakładowych biuletynach. Te niezwykle dokumenty tamtego czasu są też dowodem na to, że prości, zwykli ludzie potrafią formułować swoje potrzeby i stawiać żądania, potrafią opisywać problemy swojego zakładu pracy i kraju i dostrzegać przyczyny patologii. Są też dowodem na to, jak wielka była wtedy nadzieja na to, że można i warto walczyć o sprawiedliwość i godność, o lepszą przyszłość.

NSZZ Solidarność

Współpraca Przyrodniczo-Socjalna w Górze

1970.06.19 grudzień 1970 48

(WYWIĄZKI Z)

Wszystkie informacje i korespondencje dotyczące treści i wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Biuletyn wspólny dla Trójmiasta

SKAPKOWO **BULETYN INFORMACYJNY** 1970

DLA INFORMACJI

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Biuletyn wspólny dla całej Polski. Kolejne numery redagowane i wydawane były w innych regionach.

BULETYN INFORMACYJNY

WSPÓLNY BIULETYN INFORMACYJNY PRACOWNIKÓW ZAKŁADÓW SŁUŻBY SANITARNOJ I WETERYNARII

17

GRUDZIEŃ

1970

NIGDY WIĘCEJ!

BULETYN INFORMACYJNY

WSPÓLNY BIULETYN INFORMACYJNY PRACOWNIKÓW ZAKŁADÓW SŁUŻBY SANITARNOJ I WETERYNARII

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

Wszystkie zlecenia i korespondencje dotyczące wydawania Biuletynu Informacyjnego kierować do Biuletynu

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

WYDAWCA: WYD. MORSKIE

Wyzsza Szkola Morska

ORZEŁ
W EKSLIBRIE

Gdynia 1980

MARIAN RADZI

WSPÓLPRACA GOSPODARCZA
POLSKA—ZSRR

WYDAWNICTWO
SOLIDARNOŚĆ PORTOWA
GDYŃA 1980

Niezależne Samorządne
Związki Zawodowe

Solidarność

STATUT

1980

Spółeczny Komitet Budowy Pomników
Ofiar Grudnia 1970 Roku w Gdyni

Historia gdyńskich Pomników Grudnia 1970

Dlatego też natychmiast po sierpniowym zwycięstwie w 1980 r., 10 września na zebraniu przedstawicieli Komitetów Założycielskich NSZZ „Solidarność” kilkunastu gdyńskich zakładów pracy podjęto uchwałę o budowie dwóch pomników poświęconym zamordowanym w Grudniu 1970 r.

„Stawiamy je zamiast kamieni nagrobnych poległym na ulicach Gdyni naszym braciom w grudniu 1970 roku.(...) Są krzykiem wyrzutu na zawsze zawisłym nad gdyńskim brukiem” (Apel SKBPOG 1970).

Uzgodniono, że koniecznym jest postawienie dwóch pomników Ofiar Grudnia '70. Jeden z po-

Data 17 Grudnia 1970 r. wryła się w historię Gdyni na zawsze. Zbrodnia, której dopuścili się rządzący na bezbronnym społeczeństwie. O zabitych, chowanych nocą, potajemnie, nie wolno było mówić, wspominać i nie wolno było się o nich upomnieć przez następne 10 lat. Co roku w tę rocznicę Ksiądz Hilary Jastak odprawiał specjalną mszę, mimo zakazu władz administracyjnych. Był to w zasadzie jedyny widoczny w Gdyni dowód pamięci. Ludzie byli zastraszeni. Władze komunistyczne i Służba Bezpieczeństwa zmobilizowały wielkie siły i środki, aby obezwładnić społeczeństwo Wybrzeża i odstraszyć od chęci upamiętniania tej tragedii. Cenzurą objęto wszelkie informacje na temat „wydarzeń grudniowych”. Wszystkich, którzy podejmowali próby upamiętniania ofiar tej masakry spotykały represje. Ta pamięć jednak była żywa i bolesna. I o to upomnieli się strajkujący na Wybrzeżu robotnicy w sierpniu 1980 r.

mników powinien stanąć przy przystanku kolejki Gdynia – Stocznia, gdzie milicja zaatakowała idących, na wezwanie wicepremiera Stanisława Kociołka, do pracy robotników, oraz przed Urzędem Miejskim, gdzie milicja i wojsko ponownie zaatakowały i gdzie przetrzymywano aresztowanych. Realizacją tych zamierzeń zajął się powołany Społeczny Komitet Budowy Pomników Ofiar Grudnia 1970. Biuro Komitetu od początku mieściło się w budynku Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni. Na pierwszym posiedzeniu, 16.09.1980 r. wybrano przewodniczącego – Andrzeja Kozickiego, przewodniczącego KZ NSZZ „Solidarność” w Stoczni im. Komuny Paryskiej oraz dwóch wiceprzewodniczących: Jerzego Kukielskiego z MORS-u oraz Adama Gotnera z SKP, postrzelonego 17 grudnia 1970 r. Honorowymi członkami Komitetu zostali wybrani: ksiądz Hilary Jastak, proboszcz parafii NSPJ w Gdyni, prymas Polski Stefan Wyszyński oraz prof. Janusz Groszkowski, prezes Polskiej Akademii Nauk. W skład Komitetu wchodziło również 59 członków reprezentujących różne zawody – robotnicy, naukowcy, artyści, dziennikarze, inżynierowie. W dniu 2.10.1980 r. Społeczny Komitet Budowy Pomników Ofiar Grudnia 1970 roku w Gdyni decyzją Prezydenta Miasta wpisany został do rejestru stowarzyszeń i związków Urzędu Miejskiego w Gdyni. Było to niezbędne, aby mieć możliwość organizowania publicznej zbiórki środków na cel budowy pomników. „Przekonani byliśmy, że SPRAWY budowy tych pomników nie możemy oddać w ręce władzy, bo może powstać pomnik fałszywy...” (Sprawozdanie SKBPOF 1970).

Komitet ogłosił konkurs na projekt pomnika oraz zbiórkę pieniędzy wśród społeczeństwa na koszty realizacji. Organizowano również koncerty, spotkania, recitale, pokazy filmów, w których dochód zasiliał także fundusze Komitetu. Niezwykle ambitnym celem Komitetu było odsłonięcie pierwszego z pomników, przy przystanku Gdynia – Stocznia, w 10 rocznicę tragedii – 17 grudnia 1980 r., a więc w trzy miesiące od podjęcia decyzji. Rozstrzygnięcie konkursu na ten pomnik nastąpiło 5 listopada 1980 r. Jury konkursu przewodniczył prof. Stanisław Horno-Popławski, wieloletni dziekan Wydziału Rzeźby PWSSP w Gdańsku. Szczęśliwie spośród 14 nadesłanych, otrzymało nagrody i wyróżnienia, dwóm pracom przyznano główne nagrody.

Zdecydowaną większością głosów podczas plebiscytu wybrano projekt artysty-rzeźbiarza

do kalendarza nr. 4. 5. 11 1970

PLAN
WYKONANIA

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

WYKONANO

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

WYKONANO

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

PLAN

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

WYKONANO

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

WYKONANO

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

PLAN

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

WYKONANO

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

WYKONANO

1. Wykonano prace nad projektem...
2. Wykonano prace nad projektem...
3. Wykonano prace nad projektem...
4. Wykonano prace nad projektem...
5. Wykonano prace nad projektem...

z Gdańska, Stanisława Gierady. Projekt niezwykle prosty i również niezwykle wymowny. Data: 1970. „Przewrócona siódemka – w postaci upadającego człowieka. (...) Tak widać z jednej strony – to jest upadek, rannego, zabitego „w pochodzie ku nadziei na wolność Polaków w ojczyźnie – jak pięknie określili to Ojciec Święty. Ale patrząc na pomnik z drugiej strony, widzimy, jak człowiek ów powstaje z upadku, jak zmartwychwstaje. Bo to jest jego ostateczne powołanie. I na tym polega wielkość tego pomysłu” (K. Wójcicki, „Rozmowa z księdzem Hilarym Justakiem”, s. 185).

W kilka dni po wyborze projektu przystąpiono do prac, zgodnie z założonym celem, aby odsłonięcie pomnika przy ul. Czeskosłowackiej nastąpiło 17 grudnia. W prace zaangażowanych było setki osób z kilkunastu zakładów pracy, ale przede wszystkim pracownicy Stoczni Komuny Paryskiej, głównie z wydziału W-2, pracownicy Huty Stalowa Wola, którzy wyprodukowali specjalnie na ten cel blachę nierdzewną o grubości 5 mm, pracownicy Zakładów Kamieniarskich z Piławy, Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego w Gdańsku, „Energoblok-Wybrzeże”, Przedsiębiorstwo Dróg i Zieleni w Gdyni, Zakład Budownictwa Inżynieryjnego „Energoinż”.

Kopalnie Skalnych Surowców Drogowych w Strzelinie. Pomnik wykonano w 22 dni i nocy.

17 grudnia 1980 r. o 6 rano uroczyście odsłoniła pomnik Anna Piernicka, matka zabitego wówczas 20-letniego stoczniowca – Ludwika Piernickiego. W uroczystości uczestniczyło 10 000 ludzi, również przedstawiciele władz państwowych i partyjnych.

Tego samego dnia wieczorem pod Urzędem Miasta, przy ul. Czołgistów (obecnie al. Marszałka Piłsudskiego) wmurowano kamień węgielny pod planowany drugi pomnik, którego odsłonięcie miało nastąpić w następnym roku.

Komitet ponownie ogłosił konkurs na drugi gdyński pomnik Ofiar Grudnia, którego rozstrzygnięcie zaplanowano na 10 grudnia 1980 r. Napłynęły 32 prace. Żaden z projektów nie zyskał akceptacji, przyznano jedynie sześć wyróżnień, nie kwalifikując żadnej z prac do realizacji. 30 grudnia Komitet postanowił zaprosić 12 twórców do drugiego konkursu. Ustalono termin rozstrzygnięcia na 1 lutego 1981 r.

Zwyciężył projekt warszawskich rzeźbiarzy Grzegorza Kowalskiego i Tadeusza Tchórzewskiego, który przygotowali we współpracy z architektem Maciejem Krysiakiem i scenografem Krystyną Zachwatowicz. Koncepcja projektu nawiązywała do pochodu grudniowego i niesionego na drzwiach zabitego chłopca. Projekt jednak ze względów technicznych okazał się jednak niemożliwy do wykonania i 14 VII 1981 r. Komitet zdecydował o odstąpieniu od jego realizacji oraz o ponownym ogłoszeniu konkursu ogólnopolskiego, którego rozstrzygnięcie zaplanowano na 14 grudnia 1981 r.

Ze względu na trudności z wyborem projektu, w sierpniu 1981, w rocznicę strajków w Gdyni – 15 sierpnia 1980 r., postawiono przed Urzędem Miasta „tymczasowy” pomnik – 18-metrowy „krzyż grudniowy” z ogromnej sosny oraz cokół z trzema tablicami. Na pierwszej z nich umieszczono napis: „Tu stanie Pomnik Ofiar Grudnia

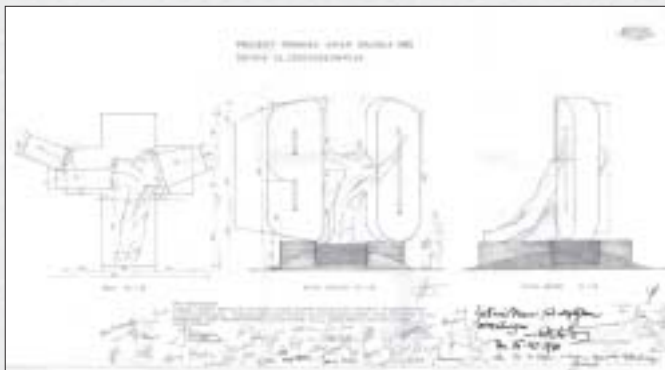

Jury konkursowe, któremu przewodniczył prof. St. Horno-Poplawski, 5 listopada wybrało projekt Stanisława Gierady.

1970”, na drugiej „Proszę Was abyście nigdy nie utracili tej wolności ducha, dla której Chrystus wyzwał człowieka. Jan Paweł II do Polaków na Błoniach krakowskich 10 czerwca 1979” i na trzeciej tablicy: „Zabitym dnia 17 grudnia 1970 w pochodzie ku nadziei na wolność Polaków w oj-

Projekt pomnika – rysunek zatwierdzony.

czyźnie". Krzyż został poświęcony przez biskupa Mariana Przykuckiego.

Konkurs na drugi pomnik zamknięto, zgodnie z regulaminem ustalonym przez Komitet, 30 listopada 1981. Na konkurs zgłoszono 51 prac. W pawilonie wystawowym na Skwerze Kościuszki w Gdyni Społeczny Komitet Budowy Pomnika Ofiar Grudnia '70 w Gdyni zaprezentował publicznie wszystkie nadesłane projekty pomnika. Na 14 grudnia 1981 r. przewidziano ogłoszenie wyników. Tymczasem 13 grudnia wprowadzono stan wojenny. Decyzją władz wojewódzkich i partyjnych zawieszono działalność niektórych stowarzyszeń i organizacji działających w Trójmieście, m.in. Społecznego Komitetu Budowy Pomników Ofiar Grudnia 1970 r. w Gdyni. Decyzję tę ogłosił 15.12.1981 prezydent Gdyni Jan Krzeczkowski, który rok wcześniej uczestniczył w odsłonięciu pomnika Ofiar Grudnia przy Gdyni-Stoczni.

Dnia 24.06.1983 r. Jan Krzeczkowski podjął decyzję o likwidacji Komitetu Budowy Pomników, jednocześnie cofnął przyznaną rok wcześniej zgodę na lokalizację pomnika przy urzędzie Miasta i pozwolenie na budowę. Konto Komitetu, na które wpłynęło w tym czasie 14 milionów zł, zostało zablokowane.

Komitet Budowy Pomników reaktywował swoją działalność po przełomie 1989 r. Inauguracyjne zebranie w nieco zmienionym składzie odbyło się 7 stycznia 1990 r. Trudnością było wiele, inna sytuacja w kraju i wśród społeczeństwa. Pieniądże zgromadzone do 1981 r., na zablokowanym przez władze koncie bankowym Komitetu, w wyniku inflacji straciły na wartości. Ostatecznie zrezygnowano z ogłaszania konkursu i w połowie 1993 r. Komitet powrócił do starego projektu Ryszarda Semki – pomnika – krzyża. We wrześniu 1993 r. Ryszard Semka wraz z rzeźbiarzem Sławojem Ostrowskim i Janem Neclem przedstawili dopracowany projekt, który został zaakceptowany. Natychmiast podjęto wszelkie działania, aby pomnik mógł być gotowy na 23 rocznicę grudniowej tragedii. W ekspresowym tempie ruszyła społeczna zbiórka pieniędzy i jednocześnie rozpoczęto prace nad wykonaniem pomnika. Wykonany został ze stali nierdzewnej przez pracowników Wydziału W-3 Stoczni Gdynińskiej, wiele elementów wykonano również w Stoczni Marynarki Wojennej. Pomnik – krzyż ma 25 metrów wysokości i waży 23 tony. Gotowy pomnik przewieziony został 11 grudnia 1993 r. drogą wodną do Skweru

Autor zwycięskiego projektu – Stanisław Gierada dopracowuje model pomnika.

Stanisław Gierada uczestniczył w każdym etapie budowy pomnika, który ze specjalnej blachy nierdzewnej wykonywali stocznicy z SKP.

Prace nad pomnikiem trwały dzień i noc, aby był gotowy na X rocznicę tragedii - 17 grudnia 1980 r.

Zaangażowanych było wiele zakładów i setki ludzi. Wszyscy chcieli przyczynić się do uczczenia rocznicy.

Tempo prac nad pomnikiem było niezwykle. Wykonano go w 22 dni i nocy, po otrzymaniu wszystkich zgód i decyzji – zdążono na czas!

W uroczystościach 17 grudnia 1980 uczestniczyło 10 000 ludzi. Gdynia po raz pierwszy, po 10 latach, oficjalnie oddała hołd ofiarom zbrodni.

17 grudnia 1980 r. o 6 rano uroczystie odsłoniła pomnik Anna Piernicka, matka zabitego wówczas 20-letniego stoczniowca – Ludwika Piernickiego.

Uroczystości rozpoczęły się o godz. 6 rano – o tej godzinie 17 grudnia 1970 r. stoczniowcy szli do pracy...

Uroczystości w Teatrze Muzycznym w Gdyni

Spektakl „Koleśa nocka” wykonany w Teatrze Muzycznym na zakończenie uroczystości związanych z X rocznicą upamiętnienia Tragicznych Wydarzeń Grudnia 70 w Gdyni.

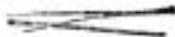

Ernest Bryll
KOLEDA-NOCKA
 muzyka *Wojciecha*
Trzcńskiego

Ojcie, Tyś taki sam mój jak zawsze brzośny
 Kiedy się chwiliłyśmy z tobą gadać
 I truchałaś być jasnym gościem
 I do polowania pójdziesz gwałtownie!

Ojcie, tak było nie zawsze, I tak już nie będzie
 Żebyś mi nie mógł więcej wycisnąć
 Jak tyś miś kłosem, Jakiś kłosem wspaniałym,
 Półdnem się, w dzień w dzień sprzyjając do łow
 I chwilać się z moim sercem w tej ulicy słowami
 To do polowania już nie ma sposobu
 I nie możemy być tak jak kiedyś byli
 Szczęśliwi, chwilać się z tobą chwilać i wspaniałym
 Choć dzisiaj nasz polski jest ten gościnny
 A nasze serce wciąż się w polowaniu.

Warszawa — Katowice, sierpień '80 — listopad '80

41

Prapremiera: grudzień 1980

Jada, do pracy

Jada do pracy, jażem na ogół nie żmę
 W tej sytuacji, mamoci tak bardzo smętni
 Że są jak słońca, ciemna gruda ziemi
 Na tak już bardzo pięknie, choć jażem tak smętni

W kłótni, rólki są smętnym, kłótni, kłótni
 W kłótni, gęsty, gęsty, kłótni, kłótni
 Tak smętni, to nie kłótni, kłótni
 Czy to już bardzo pięknie, choć tak smętni

Jada, ciekaw, ciekaw, kłótni, kłótni
 Ciekaw, w kłótni, kłótni, kłótni, kłótni
 Kłótni, kłótni, kłótni, kłótni, kłótni
 Na to już bardzo pięknie, choć tak smętni

***

Taki jest smętni, i smętni, kłótni
 Kłótni, kłótni, kłótni, kłótni, kłótni
 Kłótni, w to kłótni, i kłótni, kłótni
 Ciekaw, tak bardzo pięknie, choć tak smętni
 Ciekaw, tak bardzo pięknie
 Ciekaw

90

Kamot Dyrŭ
muzyka Wajcicha Trucielnoga
KOLEDA – NOCKA

REALIZATORY

Reżyserstwo i realizacja	— KRYSZTOF KUKIERSKI
Kam. sceniczne	— KRZYSZTOF KUKIERSKI
Reżyseria	— MARIAN KOSIŃSKI
Scen. sceniczne	— BOLESLAW KUCIOŁOWSKI
Kam. Scen. Wokalizy	— DENNYŃ CIEŻEWSKI
Scenarz muzyczny	— JANEK SZAFRANO
Wokalizy	— JANEK SZAFRANO
Scenarz film. muzyczny	— JANEK SZAFRANO
Wokalizy	— JANEK SZAFRANO
Musyka	— JANA SZAFRANO
Scenarz	— MARIJA SZAFRANO

Prognozywna produkcja 1980

OSADA

KOSYTA BIELEKOWSKA — Teresa Nowakowa (Wrocław)
KOSYTA I OSIEDLA — Krystyna Poczta-Kosowska

AMBLU

Ewa Gierlińska
Teresa Paluszewska-
Chromaszewska
Krzysztof Szewczyk
Irena Szymońska
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk

KOSYDZICY

Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk

Ten gŭmŭ jŭt jŭdnŭj rŭczŭ, szŭmŭ szŭmŭ
Opŭdŭ gŭmŭ i szŭmŭ szŭmŭ
I jŭdnŭj (1980) jŭdnŭj jŭt jŭdnŭj
Szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj

Prŭcz jŭdnŭj jŭt jŭdnŭj i szŭmŭ szŭmŭ
Szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj
Prŭcz jŭdnŭj jŭt jŭdnŭj

Wŭj jŭt jŭdnŭj i szŭmŭ szŭmŭ
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj

I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj

Wŭj jŭt jŭdnŭj — szŭmŭ, szŭmŭ szŭmŭ
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj

Jŭdnŭj jŭt jŭdnŭj i szŭmŭ szŭmŭ
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj
Szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj

Kŭj jŭt jŭdnŭj i szŭmŭ szŭmŭ
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj
Szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj

Wŭj jŭt jŭdnŭj i szŭmŭ szŭmŭ
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj

I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj
I szŭmŭ szŭmŭ i jŭdnŭj jŭdnŭj

KOSYTA BIELEKOWSKA

Wrocław
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk

JEDENASTU

Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk

JŨDZCY I OSIEDLA

Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk

PORTA

Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk

KOSYTA BIELEKOWSKA

Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk

OSIEDLA

Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk
Krzysztof Szewczyk

Wrocław — **BIURO WOKALISTY TEATRU WIELKOPOLSKIEGO**
WROCŁAWSKI CHÓR UNIWERSYTETU EKONOMICZNEGO —
„OSIEDLA” — **OSIEDLA** — **OSIEDLA** — **OSIEDLA** —
OSIEDLA — **OSIEDLA** — **OSIEDLA** — **OSIEDLA** —

Po spektaklu „Koledzy nocy”. Od lewej: pp. Krystyna Sulewska-Figiela, Maria Jujka, Krystyna Filipaska-Freyer, Zbigniew Jujka, Andrzej Kozicki.

Gdyński Kapelan Solidarności i msze strajkowe

Przystąpienie do strajku w roku 1980 dla wielu ludzi nie było sprawą łatwą. Zwłaszcza w Gdyni, doświadczonej tak boleśnie w grudniu 1970 r. Lata przeżyte w „komunie” odcisnęły się piętnem strachu, zniewolenia, bezsilności. Trzeba było jakoś przeżyć, utrzymać rodzinę, pracować. Dotychczasowe zrywy – w Poznaniu w 1956, bunt młodzieży w 1968 r., grudzień w 1970 r. w Gdańsku i Gdyni, w Radomiu i Ursusie w 1976 r. – wszystkie kończyły się przegraną społeczeństwa, ofiarami, często śmiertelnymi, więzieniami, repre-

Od pierwszej strajkowej mszy pod bramą Stoczni Komuny Paryskiej gromadziły się tłumy...

sjami i szykanami. Walka z władzą o godne życie drogo kosztowała. Zwłaszcza w Gdyni piętno i ból Grudnia 1970 r. było wciąż żywe. Zatakowani przez milicję i wojsko ludzie idący do pracy! Przystąpienie do strajku w Gdyni wiązało się ze świadomością dużego ryzyka, wręcz zagrożenia życia. Jednak 15 sierpnia 1980 r. stoczniowcy SKP przystąpili do strajku, który dzień wcześniej rozpoczęła Stocznia Gdańska.

Kiedy w sobotę 16 sierpnia, w południe rozeszła się wiadomość, że Lech Wałęsa w Stoczni Gdańskiej zakończył strajk, pozostawiając po-

zostałe zakłady samym sobie – osłabiło to bardzo ducha strajkujących, gotowych już zrezygnować z tej walki. Strajk okupacyjny w PRL nie miał tradycji, to było nowe, niełatwe doświadczenie. W tamtym okresie ludzie byli przywiązani do swej tradycji i porządku, a jednym z ważniejszych elementów tego porządku był cotygodniowy udział w niedzielnej mszy św. To było dla ludzi ważne, zwłaszcza, że życie religijne po wyborze Karola Wojtyły w 1978 r. na papieża nabrało nowej siły. Strajkujący chcieli wyjść w niedzielę do domów i iść do kościoła. Dlatego też główni organizatorzy strajku, Bogdan Borusewicz i Andrzej Kołodziej postanowili, że trzeba zorganizować mszę św. w strajkujących zakładach. To było wówczas rewolucyjne podejście. W PRL nie było możliwości odprawiania mszy św. w zakładach pracy. Jednak w Gdyni już w sobotę rano podjęto taką inicjatywę. Delegacja ze Stoczni Komuny Paryskiej udała się do gdyńskich parafii. Delegacja udała się do księdza Hilarego

17 sierpnia ks. Jastak odprawił pierwszą w Gdyni strajkową mszę w SKP. Uczestniczyły tłumy – strajkujących i ich bliskich – za bramą.

W strajkowych mszach w SKP, odprawianych codziennie o godz. 17, tłumnie uczestniczyli stoczniowcy. Był to „żelazny” punkt dnia.

Przygotowane i wygłoszone przez Ks. Jastakę wprowadzenie do pierwszej mszy strajkowej w Gdyni.

Jastaka z parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, który natychmiast się zgodził, ale poprosił o zgłoszenie się również do parafii o.o. Redemptorystów, ponieważ SKP leżała w granicach tej parafii. Tu jednak odmówiono udziału. W parafii Najświętszej Marii Panny również. Władze, które już dowiedziały się o tej inicjatywie próbowały przeciwdziałać, strasząc księży najróżniejszymi szykanami. Tym bardziej natychmiastowa zgoda ks. Jastaka, który nie poczuwał się do uzyskiwania żadnej i niczyjej zgody, uznając to za swój kapłański obowiązek, jest godna szacunku i podziwu. „Wielu księży odnosiło się z rezerwą. Jednak robotnicy niepotrzebnie się obawiali. Kapłan Kościoła Katolickiego takiej posługi odmówić nie może. Tak im tłumaczyłem. Ja nie pytałem o pozwolenie żadnej władzy państwowej, bo władzą był już wówczas Komitet Strajkowy, a nie miejski czy wojewódzki.” (Krzysztof Wójcicki, „Rozmowy z księdzem Hilarym Jastakiem”, s. 179)

Informacja o planowanej na godz. 11 mszy św. w niedzielę została natychmiast ogłoszona przez radiowęzeł w „Komunie Paryskiej” i w innych zakładach. Wątpliwości co do kontynuowania strajku zniknęły bezpowrotnie. Kościół stanął za strajkującymi – tak zostało to odebrane przez gdynskich strajkujących. Potem przyszła informacja, że w Stoczni Gdańskiej ponownie podjęto strajk, ale nawet to nie miało już takiego znaczenia, jak deklaracja ks. Jastaka. Ruszyły przygotowania – sprzątanie placu strajkowego, wykonanie ołtarza, ławek, próby orkiestry stoczniowej, zdobycie dywanu dla księdza...

Pierwsza strajkowa msza św. w Gdyni odprawiona została w Stoczni Komuny Paryskiej o godzinie 11, a następnie o 13 w Porcie Gdynińskim – w intencji tych, którzy zginęli w grudniu 1970 oraz obecnie strajkujących. W tych mszach uczestniczyło ok. 12 000 ludzi. Ksiądz Jastak jednoznacznie i z wielką siłą poparł słuszne w jego opinii żądania strajkujących: „Uważam sobie za łaskę Opatrzności Bożej, że mogę dzisiaj sprawować Ofiarę Najświętszą wśród Was, ukochani Bracia i Siostry, którzy

tak rozważnie, dostojnie i spokojnie bronicie prawdy i niezwykłego prawa człowieka...”, „Prezydent miasta Gdyni oświadczył memu konfratrowi od o.o. Redemptorystów, że to co czynicie jest sabotażem i przestrzegam, ażeby nie poszedł do Was z posługą duchową. Jest tu jakieś wielkie nieporozumienie. (...) Postulat prawdy i prawa człowieka, uczestnictwo w szerzeniu i popieraniu różnych form samorządności ludzi pracy jest zagwarantowane nie tylko prawem naturalnym, Bożym, ale i prawem pozytywnym międzynarodowym w Helsinkach i prawem konstytucyjnym Polskiej Republiki Ludowej. (...) Nikt nie może zaprzeczyć, że działanie Wasze zostało podjęte „w trosce o przyszłość kraju – co warunkuje Premier – o jego suwerenność, wolność słowa, myśli, wyznania, że kierujecie się uczciwymi i najlepszymi intencjami, zasługującymi na poparcie i szacunek. KTO WAS PODEJRZEWA, ALBO TWIERDZI, ŻE NIE KIERUJECIE SIĘ UCZCIWYMI I DOBRymi INTENCJAMI, TO JEST OSZCZERCA”.

Podczas mszy udzielił rozgrzeszenia powszechnego, jak w obliczu zagrożenia życia na wojnie. Potraktował tą walkę ludzi pracy z całą powagą, pamiętając Grudzień '70 i śmiertelne ofiary tamtej masakry. „Zagrożenie utraty zdrowia czy życia było tożsame ze stanem wojny. Dlatego w takiej chwili udzieliłem absolucji generalnej” (K. Wójcicki, „Rozmowy...”, s. 180)

Postawa ks. Jastaka i jego słowa podniosły strajkujących z kolan – to była nobilitacja. Brali udział w zrywio o wolność i godność życia! Jak w podziękowaniu napisali przedstawiciele Komitetów Strajkowych z SKP i Portu: „Wszystkich nas opanowało głębokie wzruszenie i nie dające się opisać przeżycie. Wielu ludzi zrozumiało, jaką drogą należy kroczyć ku prawdzie i sprawiedliwości. Msza św. koncelebrowana przez ks. Prałata dodała nam wszystkim otuchy i jeszcze bardziej zjednoczyła nasze załogi w walce o słuszne prawa.” Jak wspomina ks. Jastak: „Ja również jestem o tym przekonany, że stało się wówczas coś naprawdę waż-

Każdy ważny dokument strajkowy musiał zawierać strajkowe stemple.

Codzienna eucharystia dawała strajkującym siłę, radość i spokój, a homilie o. Ryby umacniały ich i krzepiły.

Ks. pralata Hilary Jastak.

nego. Czułem to, tę wielką moc bycia razem, to poczucie siły dalekie od przemocy, od walki, od nienawiści, to poczucie siły, przechodzące w radość, entuzjazm, chęć niesienia pomocy." (K. Wójcicki, „Rozmowy... s. 181). Zebrane podczas mszy św. ofiary w kwocie 82 347 zł ks. Jastak przekazał dla strajkujących załóg stoczni i portu.

Po takim wsparciu nie było już wątpliwości co do kontynuowania strajku. Od następnego dnia zaczęły zgłaszać się coraz to nowe zakłady ze swoimi postulatami. Władze komunistyczne i kościelne również zareagowały na postawę ks. Jastaka równie szybko – otrzymał oficjalny zakaz odprawiania mszy poza swoją parafią. Biskup pelpliński, Zygfryd Kowalski upomniął dodatkowym piśmie k. Jastaka: „Prosimy krótko i dobitnie, by unikano wszelkiej propagandowej rozbudowy odnośnych Mszy św., szczególnie co do stroju, ogólnych rozgrzeszeń, czasu trwania. Podobne rzeczy budzą zdziwienie u osób postronnych, nawet kpiny". Gdański biskup, Lech Kaczmarek, również wypowiadał się w sposób bardzo negatywny i potępiający działalność duszpasterską i samego ks. Jastaka. „Stwierdził m.in. że przed kilkoma dniami rozmawiał z nim i informował go jak ma się zachować, teraz widać, jaki to tępy i ograniczony leń, ten biskup północy" – jak zanotowano w meldunku operacyjnym SB. (IPN BU 0713/215, meldunek nr 408). Nie było więc łatwo ani prosto opowiedzieć się tak jednoznacznie za strajkującymi. Władze kościelne usiłowały za wszelką cenę zachować dystans i nie wchodzić w żaden zatarg z władzą. 17 sierpnia po raz pierwszy publicznie o sytuacji w kraju wypowiedział się kard. Stefan Wyszyński podczas uroczystości w Wambierzycach. Prasa reżimowa przedrukowała jego homilię, w której podkreślał wartość rzetelnej pracy i oszczędności. Dla strajkujących było to duże rozczarowanie. Kuria Biskupia w Gdańsku nakazała odprawianie modlitw „o szczęśliwe rozwiązanie sytuacji powstałej w Trójmieście", łącznie z apelami „o spokój i rozwagę". Kardynał Wyszyński poprzez wikariusza generalnego zalecił bezpośrednio ks. Jastakowi „zachowanie bezwzględnej spokoju i odpowiedzialnej rozwagi". Tym bardziej niezależna, odważna i bezkompromisowa postawa ks. Jastaka musi budzić podziw i szacunek, bo w tamtych czasach pod takim naciskiem z kilku stron, niewielu znalazło się tak odważnych duszpastery.

Jednocześnie w sprawie mszy dla strajkujących biskup Z. Kowalski polecił: „...O. proboszczowi Rybie z parafii portowej M.B. Nieustającej Pomocy, ażeby w wypadku próby o Mszę świętą w stoczni gdyńskiej w najbliższą niedzielę, odprawił tamże liturgię eucharystyczną według kompetencji parafialnej.” Jednak stoczniovcy zwrócili się do o. Ryby z prośbą o codzienną mszę św. i tak też była odprawiana – codziennie o godz. 17. O. Ryba wzorując się na postawie ks. Jastaka zaangażował się z wielką siłą w sprawy strajku i głosił płomienne homilie. Widząc siłę tego wsparcia duchowego kolejne gdyńskie zakłady zaczęły organizować u siebie msze św. Przedstawiciele WPK zwrócili się z prośbą o mszę św. do proboszcza parafii Matki Boskiej Bolesnej w Gdyni-Orlowie, ks. Stanisława Zawadzkiego. Podczas strajku odbywały też się msze w Stoczni Nauta i w Dalmorze.

Ks. Hilary Jastak, z lewej o. Edward Ryba.

Ks. Jastak, mimo, że zamknięty właściwie w granicach parafii, nie pozostał bezzwrotnym. Na plebanii zorganizowano punkt informacyjny i kolportowano wszelkie strajkowe publikacje, organizowano pomoc dla strajkujących, w ich intencji odprawiano msze parafialne. „W ogóle plebania w czasie strajku zmieniła zupełnie swoją funkcję. Pojawiały się tu tysiące ludzi. Dzień i noc. (...) Prosilili o modlitwę, rozmowę. Trzeba było informować, niekiedy uspokajać. Nikt nie był pewny zwycięstwa. Ze stoczniowej Wolnej Drukarni przywożono biuletyny „Solidarności. Stąd rozchodziły się po mieście za pośrednictwem parafian.” (K. Wójcicki, Rozmowy...” s. 178) W Stoczni Komuny Paryskiej stoczniovcy postawili w miejsce drewnianego krzyża, wykonanego z okazji pierwszej mszy w stoczni –krzyż metalowy – solidny, na betonowej podstawie. Drewniany krzyż został przeniesiony 24 sierpnia przez delegację z SKP właśnie do kościoła ks. Jastaka.

Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, przy ul. Armii Krajowej 46 w Gdyni, parafia ks. Jastaka.

25 sierpnia Wolna Drukarnia Stoczni Gdynia powieliła w dużym nakładzie Orędzie Jana Pawła II z 20.08 do Prymasa Wyszyńskiego. To Orędzie miało dla strajkujących niezwykłą wagę, bowiem papież pisał w nim wprost: „Modlę się, aby Episkopat Polski wraz ze swym Prymasem na czele zapatrzony w Tę, która dana jest ku obronie naszego Narodu, mógł również i tym razem dopomóc temu Narodowi w ciężkim zmaganiu się o chleb powszechny, o sprawiedliwość społeczną i zabezpieczenie Jego nienaruszalnych praw do własnego życia i rozwoju”. Zostało to odczytane jako jednoznaczne

Wsparcie, zrozumienie, pomoc i zaangażowanie ks. Jastaka i o. Ryby pomogło wielu strajkującym pogłębić życie duchowe.

O. Edward Ryba

poparcie strajkujących. Jednak 26 sierpnia, w Święto Matki Boskiej Częstochowskiej telewizja i radio nadały przemówienie Prymasa Wyszyńskiego z Częstochowy, w którym ponownie podkreślał on rangę rzetelnej pracy i wspólnej odpowiedzialności za losy kraju. Jak się później okazało były to wyjęte z całości urywki wypowiedzi Prymasa, ale wtedy przez strajkują-

Miejscowość: [illegible] Data: [illegible]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....	47.4.2002	m. 3.400	1100	100
-	11.07.02	m. 7.200	2300	500
+ "	4.07.02	m. 47.500	1900	400
.....	.....	.....	.....	.....
.....	500.000	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pieniądze zebrane podczas pierwszej mszy strajkowej wśród przybyłych pod stołczyń mieszkańców Gdyni, ks. Jastak przekazał na potrzeby strajkujących.

ych zostało to ponownie odebrane z ogromnym rozczarowaniem. W związku z tym ks. Jastak przygotował 27 sierpnia pismo do Prymasa opisujące sytuację na Wybrzeżu, a zwłaszcza godną najwyższego szacunku postawę strajkujących robotników. Pismo to zawiozła do Warszawy zorganizowana przez ks. Jastaka delegacja strajkujących. Była to niezwykle ważna inicjatywa, bowiem Prymas mógł z relacji bezpośrednich świadków uzyskać pełny, obiektywny i rzetelny obraz tego, co dzieje się na Wybrzeżu Gdańskim, a jednocześnie delegacja uzyskiwała informację o stanowisku najwyższych władz kościelnych wraz z błogosławieństwem dla „wiernego ludu Wybrzeża oraz jego kapłanów”. Prymas przekazał też delegacji pełną treść swojej homilii wygłoszonej 26 sierpnia oraz Komunikat Episkopatu z 27 sierpnia przedstawiający prawdziwe stanowisko Episkopatu Polski wobec wydarzeń w Polsce, napięcie gospodarczych, społecznych i politycznych. Przywiezione przez delegację informacje, zwłaszcza Komunikat Episkopatu, natychmiast przedrukowały przez Wolną Drukarnię Stoczni Gdynia, miały ogromne znaczenie dla strajkujących. W tych dniach ogromnego napięcia, podczas przedłużających się i nerwowych rozmów MKS z władzami stanowisko Episkopatu podkreślające, że koniecznym jest poszanowanie niezbywalnych praw Narodu, takich jak: prawo do prawdy, prawo do słusznego wynagrodzenia za wykonywaną pracę oraz zwłaszcza prawo do zrzeszania się obywateli, prawo pracowników do swobodnego zakładania związków – miało ogromne znaczenie. Niewątpliwie inspiracją do takiego stanowiska Episkopatu było Orędzie papieskie z 20 sierpnia. Dzięki inicjatywie ks. Jastaka Komunikat wydany 27 sierpnia już następnego dnia dotarł do strajkujących na Wybrzeżu i ta informacja dawała strajkującym niezwykle wielki atut w ne-

Okres strajkowy, jak określił to ks. Jastak, to czas rekolacji również dla duszpasterzy, którzy budowali się postawą stoczniovców.

Msza 24 sierpnia. Przy ołtarzu dwa krzyże. Ten drewniany zostanie przeniesiony do kościoła NSPJ w Gdyni jeszcze tego samego dnia.

Stoczniowa orkiestra uświetniała każdą mszę św. w SKP.

gocjacji z władzą. Trzy dni później podpisane zostało porozumienie między MKS a Komisją rządową. 31 sierpnia ks. Jastak odprawił w kościele NSPJ nabożeństwo dziękczynne na zakończenie strajku, a 7 września, w niedzielę podczas specjalnej mszy św. – uroczyste Te Deum „przy gremialnym udziale robotników, stoczniowców, portowców, marynarzy, ludzi morza oraz z licznymi wiernymi”. Z tej okazji ks. Jastak wystosował również dziękczynny telegram do Ojca Świętego, w którym raz jeszcze składał w imieniu strajkujących „wyrazy najgłębszej wdzięczności za słowa pokrzepienia, przesłane w Orędziu do Prymasa Polski Stefana Kardynała Wyszyńskiego”. Przygotowano również tej samej treści pismo, do którego dołączono fotografie ze strajku, z Gdyni, z Kościoła NSPJ, z uroczystej mszy z dziękczynnym Te Deum. Pod pismem podpisali się licznie Gdynianie. Inicjatorem i organizatorem tych działań był ks. Jastak, który najwyraźniej zdawał sobie sprawę, że tą wspólną zawiązaną podczas strajku trzeba nadal umacniać, cementować i jednoczyć na czas wcale nie łatwiejszy.

Natychmiast po zakończeniu strajków, w zakładach rozpoczęły działalność Komitety Założycielskie NSZZ „Solidarność”. Jedną z pierwszych wspólnych inicjatyw gdynskich zakładów było powołanie Społecznego Komitetu Budowy Pomników Ofiar Grudnia 1970 r. Pierwsze posiedzenie Komitetu odbyło się 16.09.1980 r. Ks. Jastak został jego honorowym członkiem, obok prymasa Wyszyńskiego i prof. Janusza Groszkowskiego, prezesa Polskiej Akademii Nauk. Podjęto uchwałę o budowie dwóch pomników, pierwszy – przy przystanku Gdynia-Stocznia, postanowiono odsłonić w 10 rocznicę tragedii – 17 grudnia 1980 r., a więc w terminie trzech miesięcy od podjęcia decyzji. Ks. Jastak natychmiast zaangażował się w prace organizacyjne. Jego kościół stał się miejscem spotkań i działań Komitetu.

Delegacja strajkującej Stoczni przekazała pierwszy, drewniany krzyż „strajkowy” do kościoła NSPJ.

W delegacji strajkujących byli nie tylko stoczniowcy, również wspierający ich studenci, Anna Gadziałowska, Krzysztof Jankowski, Zdzisław Miętki, Grzegorz Kozak.

Ze sprawą Grudnia 70 ks. Jastak związany był mocno od początku. Już w czasie tej tragedii zaangażował się z całą energią w pomoc rannym, zrozpaczoną rodzinom, zbierał informacje o ofiarach, odprawiał codziennie msze św. za zabitych, rannych i aresztowanych. O wszystkim mówił jawnie i zbrodnie nazywał po imieniu. To w jego kościele narodziła się tradycja żałobnych mszy grudniowych, trwająca do dziś. 20 grudnia

1970 r. odprawił specjalną mszę św. za poległych na ulicach Gdyni. Opracował też szczegółowe Kalendarium – przebieg wydarzeń w Gdyni, które przekazał Prymasowi Wyszyńskiemu. Miało to duże znaczenie, bowiem władze starały się fałszywie przedstawiać historię tej masakry. I tak po 10 latach ks. Jastak mógł zaangażować się w organizację uroczystych, oficjalnych obchodów Grudnia 70. Uroczystości miały niezwykłą oprawę, pomnik przy przystanku Gdynia-Stocznia 17 grudnia 1980 r. odsłoniła matka zabitego 20-letniego stoczniowca, Ludwika Piernickiego w obecności 12 tysięcy osób. W kościele NSPJ 17 grudnia odprawiono uroczystą mszę św. z Requiem, a 18 grudnia uroczyste nabożeństwo połączone z koncertem słowno-muzycznym, w którym udział wzięli znamienici aktorzy polskich scen. Tak bogata oprawa była nie tylko godnym uczczeniem ofiar Grudnia, ale też wydarzeniem medialnym, dzięki czemu informacja o tragicznych wydarzeniach w 1970 r. w Gdyni rozeszła się szerokim echem w Polsce. Było to w wielkiej mierze zasługą ks. Jastaka.

Należałoby wspomnieć jeszcze o jednej inicjatywie ks. Jastaka, jaką podjął pod koniec 1980 r. Przygotował on mianowicie w październiku 1980 r. Memoriał dotyczący stosunków Kościół–państwo, który przekazał Prymasowi Wyszyńskiemu. 25 listopada przesłał w uzupełnieniu wniosek o wystąpienie Episkopatu w sprawie uchylecia Dekretu z 1956 r. „o organizowaniu i obsadzaniu stanowisk kościelnych”, który dawał władzom komunistycznym możliwość ingerencji w zakresie awansowania osób duchownych, a przede wszystkim dawał możliwość szykanowania i eliminowania księży odważnych, niepokornych czy niewygodnych dla władzy. Inicjatywa ks. Jastaka była wręcz rewolucyjna, niestety, dopiero ustawą z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do

Hymn strajkowy, ułożony wspólnie przez stoczniowców z SKP w pierwszych dniach strajku.

Informację Sekretariatu Episkopatu przywoziona do Gdyni wyprawiona przez ks. Jastak delegacja strajkujących już następnego dnia po jej sporządzeniu. Zapewne nie szybko przedostałaby się przez cenzurę i blokadę informacyjną.

Komunikat Episkopatu natychmiast został powielony przez „Wolną Drukarnię Stocznia Gdynia” w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy.

Kościół Katolicki w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchylono ten dekret.

Ksiądz Hilary Jastak był bezkompromisowym, nieugiętym duszpasterzem, który w żadnej sytuacji nie tylko nie odmawiał pomocy, ale z całą siłą angażował się po stronie potrzebujących i pokrzywdzonych. Umiał odważnie nazywać prawdę po imieniu. Można też śmiało powiedzieć, że wsparcie strajkujących w Gdyni ze strony ks. Jastaka uratowało strajk sierpniowy i nadało mu rangę walki o wolność i godność.

31 sierpnia 1980 roku. Koniec strajku! Powrót do domu i radość z odniesionego zwycięstwa.

Poczta Strajkowa i okolicznościowe stemple urozmaicały strajkowe dni. Każdy pragnął uwiecznić ten czas. Pieczęcie strajkowe na kartach pocztowych, 31.08.1980, zakończenie strajku potwierdzone datownikiem Poczty Polskiej Oddział 2 w Gdyni.

Msza dziękczynna 31 sierpnia 1980 kościół NSPJ w Gdyni

Pod pierwszym „strajkowym” krzyżem ks. Jastak odprawił uroczyste nabożeństwo dziękczynne za pomyślne zakończenie strajku.

„... oto są ci, którzy odważyli się z krzyżem w ręku walczyć o wolność, swobodę i sprawiedliwe prawo dla robotników” – tak o strajkujących mówił Ks. Jastak.

Za zakończony strajk dziękowali wszyscy gdynianie. To był wspólny wysiłek, solidarny...

Ksiądz Jastak bardzo dbał o tradycje Gdyni i Regionu więc i oprawa stosowna do wagi uroczystości.

Te Deum - Msza 7 września 1980

Strajkowy Biuletyn Informacyjny KONIEC STRAJKU 31.8.

nr 1112

wydawany z siedzibą KZKT w dniu 7.09.1980
w siedzibie Zakładowego Biura Pracy Zakład w Dębce
/ Na, gm. 22 Kł. 22.10.1980 /

Wydawany w Dębce 31.08.1980.

Wydawany w Dębce 31.08.1980. W dniu 31.08.1980, w godzinach wieczornych, w sali koncertowej, odbyła się Msza Święta, w której uczestniczyli wszyscy pracownicy Zakładu. Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Msza była bardzo uroczysta i przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i szacunku do siebie. W czasie Mszy, śpiewano pieśni i modlitwy, a w czasie kazania, wygłoszonego przez ks. Józefa, omówiono sytuację w Zakładzie i w kraju. Msza zakończyła się śpiewem "Te Deum".

Wydawany w Dębce 31.08.1980.

7 września 1980 roku Ks. Jastak odprawił uroczyste Te Deum...

„To jest nasza wspólna historia. Dlatego nasza wdzięczność za dar Łaski, za ten dar z wysoka i błogosławieństwo Ojca z nieba”.

Ta msza, jak wszystko u Ks. Jastaka przygotowana była z niezwykłą starannością...

„Dzisiejszej niedzieli zgromadziliśmy się w świątyni, by złożyć Bogu Ofiarę Jezusa Chrystusa – ofiarę dziękczynną – za szczęśliwe przeżycie ostatnich dni historycznych” – z homilii 7.09. 1980.

Leszek Krauze, przedstawiciel strajkujących, dziękuje ks. Jastakowi za opiekę i wsparcie strajkujących. →

Gdynianie wdzięczni byli przede wszystkim Bogu, ale i „swojemu papieżowi”, Janowi Pawłowi II. Jego Orędzie do Prymasa Polski z 20 sierpnia zmieniło stosunek Episkopatu do strajków. Gdynianie chcieli dzielić swoją radość ze „swoim papieżem”.

Uroczysta oprawa mszy i tłum wiernych gdyńian na uroczystości 7 września 1980 roku.

PROBOSZCZ
 Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa
 8-00 Gdynia
 81 100 00 - 00 20-00

Wzrost 170 cm
 Ciężar ciała 60 kg
 Ciężar serca 120 g
 Ciężar płuc 120 g

„My odpowiadamy z Gdyni,
 7 września 1980 r.
 7 września 1980 r.

**WASZA ŚWIĘTOŚCINO
 NAJURODZAJNIEJ NASI OJCIE ŚWIĘTY**

Z okazji uroczystego Państwa, odprawionego w łączności z Ofiarą Najświętszą w niedzielę 7 września br., przy gwałtownym działaniu robotników, stocznicowców, portowców, marynarzy, ludzi serca oraz z licznymi wierzącymi, solidaryzującymi się, pozwalamy sobie przedstawić

WASZE ŚWIĘTOŚCINO

wyrazy najgłębszej wdzięczności za słowa pokrzepienia, które słyszeliśmy w Urzędzinie Prymasa Józefa Glezdy Kardynała Wyszczelonego.

Wierzymy, że Państwa słowa i gesty mają wielki wpływ na podjęcie satysfakcji palących spraw. Skoro w ciężkiej sytuacji się o siebie powołaliśmy, a społeczeństwo społeczność i odpowiedzialność jako obywateli prosimy o wybaczenie i wyrozumiałość.

Przekazujemy Państwu nasze najszlachetniejsze i najczystsze serce Najświętszego Serca Pana Jezusa w łączności z...

W imieniu: *Krzysztof Jastak*
 Ks. Roman Jank

W ślad za telegramem ks. Jastak przygotował pismo do papieża, aby chociaż część gdynian mogła złożyć swój podpis. Było wielu chętnych...

BOŻE
W ODRZE
SZCZĘCIE

STRAJK OKUPACYJNY
15.VIII 1980
GDYNIA

STRAJK OKUPACYJNY
15.VIII 1980
GDYNIA

do Wojciecha Wroniewski
do Henryka Tomaszewski msc.
do Zdzisława Tadeusza
do Tadeusza
do Jan Baranowski
do Feliksa Piuchowski.
do Jan. W. Wójciszyn C.P.
do Andrzeja

Jan Andrzej
Janina
Kamień i Janina

560
15.8.1980
STRAJK

KP 17.VIII
1-SZA
MZA 34
30

KONIEC STRAJKU 31.8.

Wydawnictwo
ul. Piłsudskiego 10
01-650 Warszawa

My organizacja z Bogiem

BOŻE

450
15.8.80

KONIEC STRAJKU 31.8.

Wielki dzień!

Władysław Bogdan

Artur Zieliński

Pawel Pielak

Józef B...

Zdzisław Ewa
TYBULO MARIAN

Andrzej Kozicki

Stanisław Augustyniak

Halina i Janina Klavimien

Chromista Olszowska

Fronisław Masimowski

Józef Kieniaski

Anna Gucimowska

Fos Danisz

Wojciechowski Józef

Ryszard Kucharski

Wojciechowski

Krzysztof Janowski

Wojciechowski

Halina Janina

Anna Klavimien

Tadeusz K...

Kazimierz Kopeć

Józef Kopeć

Daniel Kopeć

Andrzej Malarski

Zdzisław Ojarski

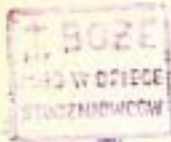
Piotrowski Tadeusz

Porębski Tadeusz

Wojciechowski

STRAJK
15. VIII 1980

My organizacja w Gdyni
15. VIII 1980

Anna Ligonowicz
Gydzial Andrzej
Jankowi Włodzisław
Janczka Tadeusz
Jankowski Jacek
Sikorski Lesław
Lisowski Józef
Kudłaty Józef
Ciochowski Jerzy

Syła Bronisław
Krysiak Klesza
Tomasz Henryk
Jankowski Stanisław
Kawęta Karol

Szklak Bronisław
Bakalarz Jacek
Wissa Stanisław
Piłk Eryk
Bronisław Zdzisław
Leszek Jacek

480
15.8.1980

Zdzisław Stachonik
Henryk Hoyer
Mikołaj Bronisław
Tomasz Karol
Jan Henryk
Jankowski Jacek
H. Jankowski
K. Jankowski
Krzysztof Henryk

NOWIEC STRAJKU 31.8.

† BOŻE
 MIŁOŚĆ W OPIECIE
 STOCZNIOWCÓW

Elżbieta Bednarska
 Cecylia Bednarska
 Elżbieta Bednarska
 Hanna Bednarska
 Karol Bednarski
 Teresa Bednarska
 Zygmunt Bednarski

17.VIII
 1-SZA
 1980

STRAJK OKUPACYJNY
 15.VIII 1980
 GDYNIA

Robert Adamski
 Marek Adamski
 Andrzej Adamski
 Aleksander Adamski
 Józef Adamski
 Stanisław Adamski
 Zdzisław Adamski

STRAJK

STRAJK OKUPACYJNY
 15.VIII 1980
 GDYNIA

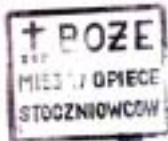
Janina Jaszczyńska
 Józef Jaszczyński
 Sabina Jaszczyńska
 Katarzyna Jaszczyńska
 Władysław Jaszczyński
 Zdzisław Jaszczyński

GTS
 STRAJK OKUPACYJNY

15.8.1980

 STRAJK

Stanisław Jaszczyński
 Józef Jaszczyński
 Zdzisław Jaszczyński
 Władysław Jaszczyński
 Andrzej Jaszczyński
 Stanisław Jaszczyński
 Zdzisław Jaszczyński
 Władysław Jaszczyński
 Andrzej Jaszczyński
 Stanisław Jaszczyński
 Zdzisław Jaszczyński
 Władysław Jaszczyński
 Andrzej Jaszczyński

Dusłan	1 Zapława
Kate	Bayku
Mel	Wanda
Berin	Mara
Anna	Michałowska
Anna	Młynowina

Yanusz	Kobielec
Andrzej	Szczepan
M. H. i	Z. acurovz
Stylica	
Helen	Loch
Jan	Graszk
Jana	Ceryla

Bank	Tomasz
Helen	Iwaniowska
P. G.	Szczepan
Dr. J.	Szczepan

Wanda	Hokulka
Zed	Paula
Zarżyska	Bobrow
Prze	Wojcik
Przy	Kempner
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker
Wanda	Decker

My organizacja w Gdyni

17 9 1980

Franciszka Gatomista
 Bronisła Laskowska
 Józef i Helena Prokocny
 Justyna i Aleksander Marwanowicz
 Janina Byzyl, Janina Darskiewicz
 Brona, Bronia, Alona Lechowska
 Anna Zygalska Modinska
 Felicya Witold, Hanna Olga Paszkiewicz
 Maria Litwin

550
15.8 1980

Róża Kwińska
 Danuta Lubińska
 Krystyna i Zdzisław, Bronisława Henryka
 Helena Soszalska
 Aleksandra Pasz
 Zdzisław Stankiewicz
 Janina Franciszka
 Dorota Jakubczyk
 Mirosława Morawiec
 Lucja Szymińska
 Małgorzata Kępczyńska
 Maria Miśkiewicz
 Katarzyna Kuziak
 Anamaria Bonczak
 Krystyna Ranyga
 Aleksandra Pasz
 Janina Jurek
 Hanna Olszowska
 Jurek Lechowska

KONIEC STRAJKU 31.8.

1. sierpień 1978 r.
2. sierpień 1978 r.
3. sierpień 1978 r.
4. sierpień 1978 r.

† BOZE
MIEJ W OPIECE
STOCZNIOWCÓW

Mieczysław Janini
Jana Kudronowicz
Wiesława Raci
Eugenia Szymul
Schittenberg Marta
Hanka Mironowa

17.VIII
10.8.78
MBZANW
B
Q

STRAJK OKUPACYJNY
15.VIII 1980
GDYNIA

Piona Urbasa
Władysław Szymul
Wojciech Szymul
Witold Szymul
Eryk Szymul

STRAJK OKUPACYJNY
15.VIII 1980
GDYNIA

Włodek Szymul
Zygmunt Szymul
Czesław Szymul
Bronisław Szymul
Janina Szymul
Włodek Szymul

GTS
STRAJK OKUPACYJNY

5/8
15.8.1980
STRAJK

Janina Szymul
Krzysztof Szymul, Beata Szymul, Ewa Szymul
Marta Szymul, Karolina Szymul
Irena Szymul, Julia Szymul
Maria Szymul, Katarzyna Szymul
Nikola Szymul, Szymul Szymul
Romuald Szymul, Waldemar Szymul
Waldemar Szymul, Włodzisław Szymul
Włodzisław Szymul, Włodzisław Szymul
Włodzisław Szymul, Włodzisław Szymul

KONIEC STRAJKU 31.8.

Wzrost: _____
 Ciężar ciała: _____
 Data: _____
 Adres: _____
 Podpis: _____

My podpisuję się: _____
 w imieniu: _____
 Data: _____

† BOZE
 CIP
 MIEDZ W OTCIECE
 STOCZNIOWCDW

Helena Gorkowicz
 Ilona Pichrowska
 Anna Mitas
 Marjan Mitas
 Marek Mitas
 Jolanta Mitas
 Anna Kowalska
 Henryk Sielkowski
 Jolanta Wojcik

STRAJK OKUPACYJNY
 15.VIII 1980
 GDYNIA

Wanda B. Jankowska
 Wanda M. Jankowska
 Paweł Fojka
 Ryszard Heger
 Jolanta Sielkowska
 Stefan Dajko
 Jolanta Kozłowska

STRAJK OKUPACYJNY
 15.VIII 1980
 GDYNIA

Wanda B. Jankowska
 Wanda M. Jankowska
 Paweł Fojka
 Ryszard Heger
 Jolanta Sielkowska
 Stefan Dajko
 Jolanta Kozłowska

580
 15.8 1980
 STRAJK

Anna M. Jankowska
 Jolanta Kozłowska
 Wanda B. Jankowska
 Wanda M. Jankowska
 Paweł Fojka
 Ryszard Heger
 Jolanta Sielkowska
 Stefan Dajko
 Jolanta Kozłowska
 Beata Kowalska
 Anna Jankowska
 Beata Kowalska
 Beata Kowalska

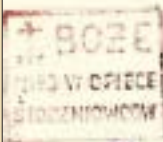

1. WYKONAWCZĄCY
2. WYKONAWCZĄCY
3. WYKONAWCZĄCY
4. WYKONAWCZĄCY

My wykonawcy i rodzice
17.08.1980

Marta Kulas

Kamilla Sokalska
Helena i Wiesław Łotkowski
Piotr Anna i Jadwiga Luchniewy
Jan Hryniszczak

Mollendroga Zofia
Jedynka Zofia i siostry siostry Mordzińska i Stachura
Marta, M. Sobiech

Stanisława Sobotowska
Helena Janicka
Elżbieta Kucyńska
Helena i Józef Ruziewicz
Jadwiga i Antoni Kucyński
Lena Sliwicka

Maria Polko
Genowefa i Stefan Pilecki
Jadwiga i Henryk Nagiński
Elżbieta i Kazimierz Rzeźniak
Barbara Liwarska
Drozdowska Helena
Józefa Korotka
Janina Adam

S.K.O.
15.8.1980

Przemysław Anna
Anetta Groniec
Zofia Jan Lewna
Maria Sotłucka
Marta Kuliszewska
Krzysztof Jankowski
Ofiara Powstania
Nadia Zofia

WYKONAWCZĄCY STRAJK 15.8

† BOŻE
 88P
 MIĘD W OPIECE
 STODZIGNOWCOW

KONIEC STRAJKU 31.8.

1. Wzrost: 180 cm
 2. Ciężar ciała: 70 kg
 3. Ciężar serca: 300 g
 4. Ciężar płuc: 1000 g
 5. Ciężar wątroby: 1500 g

Moje wspomnienia z Strajku
 w Gołdziej 1980

Imię i nazwisko: _____

STRAJK
 OKUPACYJNY

WYM. Z. Szulcowski
 Michał Łanowski
 Bogdan
 Andrzej Kubiś
 Kłopotnik

Wojciech Wójcicki
 Krzysztof Baranowski
 Marcin Szał
 Rafał Wójcicki
 Zdzisław Dziągwa
 Feliks Gucioł
 Aneta Kłopotnik
 Stefania Falkowska
 Aneta Wójcicki

Janina Jankowska
 Beata Wójcicka
 Klementyna
 Klementyna
 Hanna Leon

1798

BOZE
MIED W OFIECE
STOONICHOW

STRAJK OKUPACYJNY
15.VIII 1980
GDYNIA

STRAJK OKUPACYJNY
15.VIII 1980
GDYNIA

680
15.8 1980
STRAJK

KONIEC STRAJKU 31.8.

Elżbieta i Kazimierz Hildebrandt
Winkur Józef
Hironimi Rade
Ludwika Krawczyńska
Kacjana Grillońska
Antonina Klimińska
Helena Bądkowska
Majmund Stępnik
Warta Jędrzej
Genowefa Flapka
Elżbieta Flapka
Lilja Randocha
Helena Malo
Antonina Ligas
Maria Czajkowska
Elżbieta Kłosa
Kamila Focis
Helena Januszczyk-Sasik
Agnieszka Krawczyńska
Zofia Feliks Januszczyk
Jolanta Krawczyńska
Oksyda Krawczyńska
Katarzyna Grogan
Katarzyna Fran
Jolanta Krawczyńska
Katarzyna Krawczyńska
Zofia Krawczyńska
Elżbieta Krawczyńska
Stefan Krawczyński
Maria Krawczyńska
Maria Krawczyńska

Do listu dołączone były: mapy regionu, mapy Ziemi Gdańskiej, Gdyni, Portu Gdynińskiego, 10 fotografii ze strajku w SKP, dwa zdjęcia kościoła NSPJ, trzy zdjęcia z przeniesienia krzyża ze stoczni do kościoła, sześć zdjęć z dziękczynnego Te Deum, dwa zdjęcia ze spotkania z Komitetem Strajkowym na plebanii. Całość była oprawiona w estetyczną okładkę z beżowego płótna i włożona do kartonowego etui.

- 5) Najlepiej jednak sprzeciwić duchowi istoty wywołuje prze-
cisł art. 7 dekretu, będący podstawą uwagania duchownym:
z ogłoszonego stanowiska kościelnego, jeśli " .... jest -
ważni on szkodliwą dla państwa działalność ".

Przepis ten był w przeszłości podstawą umiarkująco w stosu -
wisk wielu osobom i osobom w pełni Kościołowi katolicki
z Wybrzeża oraz innych części Polski, w tym także zarliwych
Członkostwa akademickich.

Korzystając z koleżanego ogólnego skądinąd władze do -
prowadziły do uwagania kościoła, którzy podjęli się na siebie -
nie Kościoła Biskupa berolinskiej walki z ludową kościoła, czy
organizowanie środowiska Czeskojęzycznego (parafii) i to była
cała ich " .... szkodliwa dla państwa działalność ".

Legitymacje wynikające z istnienia tego rodzaju " bieżąca na ..."
podaje ustalanie ducha gorliwości, szlachetności, szlachet-
ności itp.

Przed tym, że mogli Kościoła Biskupa Ordynariusze nie nie -
gdy przeszli władzy, lecz na terenie mogą prowadzić szlachetną
filii kościoła, w których obronie nie zrobiono nic lub nie -
wiele, i którzy na terenie władzy administracyjnej " po ukła-
dach" zostali przesiedzeni - w " sieć " i chyba pokrzywdzeni,
a może dotąd niewystępowali i nie byli rehabilitowani w jakim
sposób.

W kościoła prowadzących kraju podstawą uwagania tak drastyc-
nych środków są wyroki niemieckich organów - na ogół sądyw -
z nie dowolna osoba władzy administracyjnej.

Wskazuje ten skądinąd w okresie istnienia art. 8 nie na razie
była art. 7.

Wskazuje korzystają dla Kościoła, gdyż dekret wyżej wymieniony
został całkowicie uchylony.

I wyrazami własnej osi

w Chrystusie

Strasimira

St. Helmut Jastak

- 2) Ks. Franciszek Karzymal Macharski, Metrop. Archidiecez. Krakowska;
ul. Franciszkańska 5, 31-004 Kraków.
- 3) Ks. Biskup Bronisław Dąbrowski, Diec. Episk. Polski ul. Dąbrowskiego 7
10-279 Warszawa.
- 4) Ks. Arcybiskup św. Jerzy Stroba, ul. Szwajcarska 1 nr 1 - 61-103 Poznań.
- 5) Ks. Biskup św. Ignacy Tokarczuk, Ordyn. Diec. Przemyskiej,
ul. Katedralna 30a, 37-700 Przemysł.

Ks. Jastak został honorowym członkiem Społecznego Komitetu Budowy Pomników Ofiar Grudnia 1970.

Ksiądz Jastak z całą energią angażował się w przygotowania X rocznicy upamiętnienia Ofiar Grudnia 70 w Gdyni i odsłonięcia Pomnika.

P R O T O K O Ł

-----

z narady organizacyjnej w sprawie uzgodnienia wspólnotych problemów organizacyjnych uroczystości Zakochania Obchodów X Rocznicy tragicznych wydarzeń grudniowych w Gdyni.

1. Narada odbyła się w dniu 8.12.80 na terenie Parafii Kościoła N.S.P.J. w Gdyni.

2. W naradzie udział wzięli:

- a - 4-osobowa delegacja NIEZ " SOLIDARNOŚĆ " oraz Społecznego Komitetu Budowy Pomnika z p. inż. A. Kozickim
- b - 25-osobowa delegacja Rady Parafialnej Parafii NSPJ w Gdyni z ks. prałatem dr E. Jastekiem

3. Przedmiotem narady był rokobieżniat uroczystości obchodów X rocznicy wydarzeń grudniowych w Gdyni ze szczególnym uwzględnieniem części uroczystości dotyczących Parafii NSPJ w Gdyni tzn:

- dn. 17.12 - " Requiem " Koncerty wykonane w naszym kościele przez połączone chóry trójmiasta
- dn. 18.12. - Uroczysty Koncert Obłocznocicłowy słowno-muzyczny z udziałem artystów scen polskich i chórów, zgodnie z ustalonym programem uroczystości w Gdańsku i Gdyni w dniach od 14.12 do 18.12.1980 r.

4. Delegacja N.S.P.J. poinformowała o uzgodnieniach z dyrekcjami TV-Warszawa i TV-Gdańsk w sprawie transmisji radiowo-talewizyjnej z uroczystości w Gdańsku i w Gdyni zgodnie z planem z dnia 29.11.80 jak również o uzgodnieniach programowych przeprowadzonych z Episkopatem Polski i z Kardynałem Prymasem. W relacji tej szczególnie przedstawiono sprawę transmisji z uroczystości w naszym kościele w dniu 18.12.80 w godz. 20¹⁵ do 22⁵⁰

5. W teku dyskusji potwierdzono, że uroczystości w kościele N.S.P.J. w Gdyni również w dniu 17.12 - "Requiem " jak i w dniu 18.12. - koncert słowno-muzyczny będą miały charakter uroczystego nabożeństwa.

Pierwsze, po dziesięciu latach legalne i zarazem oficjalne uroczystości upamiętniające zamordowanych w Grudniu 1970 r. przygotowywane były ze szczególną starannością.

6. Ugodniono konieczność nawiązania kontaktu roboczego z dyr. d/s technicznych TV-Warszawa p. Malczewskim w sprawie oświetlenia, nagłośnienia i instalowania urządzeń TV w kościele w dniu 18.12. w tym także w sprawie ewentualnego dostarczenia i podłączenia monitorów do dodatkowych pomieszczeń w kościele celem umożliwienia powiększenia liczby miejsc do dyspozycji wiarynych.
Przewiduje się pobyt p. dyr Malczewskiego w naszym kościele w dniu 9.12.80.
7. Ugodniono konieczność odwołania na cały dzień 18.12.80 głównego kościoła dla przygotowania technicznego oświetlenia i urządzeń transmisyjnych TV z ewentualnym przemieszczeniem Kasy św. wrotami do dalnego kościoła.
8. Przedstawiono zebrany opracowaną przez p. Zastawowicz scenografią dekoracji prezbiterium kościoła N.S.P.J. na dzień 18.12.80. Ugodniono przy tym także niektóre problemy techniczne związane z podwieszeniem tła.
9. Ugodniono, że od strony artystyczno-organizacyjnej uroczystego koncertu w dniu 18.12.:
  - główna reżyseria spacerów będzie w rękach p. Karpidkiego z Warszawy
  - program chórowy jest uzależniony od decyzji czy będzie to chór Akademii Mł. pod dyr. p. Łukasewskiego czy chór spółki stożeni i inne pod dyrekcją p. Bonaszewskiego
10. Ugodniono, że zarówno w dniu 17.12 jak i 18.12. słowo wstępne przed rozpoczęciem uroczystości wygłosi ks.prałat dr H.Jastak.
11. W sprawach organizacyjno-porańdkowych ugodniono:
  - a. - wstęp na uroczystość " Requiem " i koncert słowno-muzyczny jest wolny w związku z czym nie będzie się rozprowadzać kart wstępu.
  - b. - porządek przy poszczególnych wejściach do kościoła zapewni Kasa Parafialna przy pomocy dyrygentów chórów /wejście na chór kościelny/ jak i poprzez różnych przy poszczególnych wejściach.

Uroczystości miały mieć bogatą oprawę, aby nareszcie godnie uczcić pamięć ofiar, ale też żeby informacja o tej zbrodni rozeszła się po świecie i poruszyła serca.

- e. KSK "Solidarność" odda do pomocy grupy 40-osobową do pilnowania porządku przy wejściach; porządkowi ci będą asali specjalne opaski na ramionach
- f. porządkowi wyznaczani z grona rafrnych i "Solidarności" będą obelagiwed wejścia w dniach 17 i 18,12.
- e. opetkanie porządkowych wyznaczono na dzień 12.12./piątek/ w kapliay akademickiej.

Odpowiedzialność za sprawy porządkowe przy wejściach ponosi Rada Parafialna oraz miejscowi księże,

- 12. Uagadniono konieczność przygotowania wydzielonych miejsc (ZSb) dla rodziny pomordowanych i grona osób specjalnie reprezentowanych oficjeli, którzy otrzymają specjalną kartę wstępu przygotowaną przez "Solidarność" i zaopatrzoną pieczęcią "Solidarności" i Parafii.
- 13. Wejście dla rodziny pomordowanych i oficjalnych gości na szarych uroczystości będzie wydzielone i specjalnie oznakowane; wejście te będą obelagiwed jednocześnie przedstawicieli prezydentów.
- 14. Członkowie chóru, orkiestr oraz zespół artystów ludziankwe muzycznych będą korzystali z wejścia wydzielonego.
- 15. W czasie uroczystości w obu dniach wyznaczeni przedstawiciele "Solidarności" będą zbierali kwoty na rzecz funduszu budowy pomnika pomordowanych. Ustalono, że udeotopalone spotkanie na terenie kościoła specjalnie wydzielone pomieszczenie w którym nastychnieni po zakończeniu koletki nastęgi protokółarnie podlirzenia i zaksięgowania. Moment rozpoczęcia koletki ustalili reżyser wspólnie z dyrektorami.
- 16. W sprawie kwoter dla osób przyjezdnych poinformowano zebrałych i uagadniono:
  - a. - spele w ogłoszenie kwoter ogłoszone zostały we wszystkich parafiach śródmiejskich
  - b. - przyjezdni z rejonu Katowic przybywający pociągami specjalnymi nocują w tych pociągach / potwierdzona przyjezd

Podczas uroczystości kwestowano na pokrycie kosztów postawionego już pomnika przy przystanku Gdynia-Stocznia.

- sześciu pociągów/;
- e. - wyżywienie osób przyjezdnych odbywa się w systemie restauracyjnym zgodnie z odpowiednim zabezpieczeniem przez władze wojewódzkie.
  - d. - rozlokowanie przyjezdnych do zgłoszonych kwater zabezpieczona "Solidarność" przy udziale reżymu wojskowych parafii gdyńskich
  - e. - punkt informacyjno-tytułowy będzie się mieścić w hallu dworca głównego w Gdyni i będzie czynny w dniach od 14 do 18.12 80 przez całą dobę.
  - f. - sprawdzenie dokumentów osób kierowanych na kwatery będzie się odbywać przy ich przydzielaniu na dworcu jak również w poszczególnych miejscach kwatery.
17. Spotkanie uściślające sprawy organizacyjne wyznaczono na dzień 12.12. /piątek/ ok godz. 20⁰⁰ po spotkaniu porządkowych.

M. A. Jastak

S E C U N D U M   V I D E L I M U S   17. III. 1980 r. godz. 20,15

z okazji :

REQUIEM Mozarta w wykonaniu polskiego chóru
Trójmiejskie i orkiestry w kościele Najświętszego Serca
 Pana Jezusa w Świąt.

Wznowi śluzosę i
Wznowi w Chrystusie śpiewi na talożu "REQUIEM" i

Sprowadziła nas tuż w delikatny przedmieście uczucia pamięci,
odnieś kocha tam, który byli wśród nas, razem z nami pracowali,
uczyli się, modlili, cierpieli i cieszyli się zyciem, a dzisiaj
lat temu agnali poroi nas, na naszych oczach i w naszej szej -
saj obecności. Gdziali nas życie także za nas, aby nasz życie
było sprawiedliwie i wolne.

Sprawiedliwie też jest, byśmy zachowali o nich pamięć w modlit-
wie, w księgach, w gorących sercach, w czynach, w słabości ich
dążeń i ofiary.

Przez naukę i cześć poprowadzi nas świąt - wielkie dzieło
artystyczne Wolfganga Amadeusza Mozarta "Requiem" w wykonaniu naj -
lepszych artystów, polskiego chóru i orkiestr Trójmiejskie.

"Requiem ...." to pierwsze słowa modlitwy na wejście Świąt św.
za zmarłych "Wielki odpoczynek rade in dał Panu".

Nasza z wykonawcami będący się modlił o zmartwychwstanie nas
zmarłych i żyjących (Kyrie eleison, Hosanna in excelsis Deo - Bóg
będący wielki Bóg i błagać go o litość i o zbawienie we
wspaniałym Kyrie eleison (w dzień gwałtu ....)

Alleluia Mozarta obok powagi małej najświetniejszej
rozbrajała tenami radości zmartwychwstania i pochwały życia.
Gwałt dla okrzestowania nie jest kłopotem, jest zmartwychwstaniem życia.

"Jeśli śluzo nie obumarze, nie przyniesie plenu".

Nas dane jest zbierać plony takiego zmartwychwstania, nie tylko nas,
ale wielu pokoleń przyszedłych pokoleń Polaków.

Śluzo tego wspaniałego koncertu wykonanego przez wybitnych
artystów rozwałki był z serdeczną pamięcią i wdzięcznością
dla życia, co agnali i z naszym postanowieniem wypełnienia ich
testamentu.-

Program artystyczny na koncert religijny w kościele

17

Wąjow. wotca Pana Jezusa w Wąjsi.

18 grudnia 1980 r. godz. 20¹⁵

1. Chór: Bote
2. Czesław Miłosz: Wtóry strzywnicki - Halina Nikołajska
3. Organy: M. Waryński : Improwizacje Op. 28 na temat "Jedyny Bóg "
4. Jan Kasprzak: "Zadko na wsich wargach... - Hanna Michałowska
5. Jan Kochanowski: W, Który "oczekiłą wnoszą wstąpię... - Zbigniew Zapasiewicz
6. Chór: ~~Wstąpię wstąpię~~ Bogurodzica
7. Stanisław Wyspiański: Modlitwa Krowca - wygnan puelicki
8. Juliuszłowacki: Wjżsisz sta robotnik... - Halina Winiarska
9. Chór: Gaude Mater Polonia
10. M. A. Grafa / Karol Wojtyła : Wjżsisz - Wjższona - Wjższ sztur
11. Organy: F. Nowosijski: Focuzis z 9. wmf. op. 45 "Bogurodzica"
12. Czesław Miłosz: Płama niestoych wjższ - Janiel Ulbrzyński
13. Stanisław Wyspiański: Woty, Woty z letni dzień... - Hana Kuczkowska
14. Organy + śpiew soloi: F. Chopin: Woty liście z drzew...
15. Zbigniew Herbert: Wstąpię Pana Cagito - Jerzy "ianka
16. Antoni Głowacki: Woty Wjższony - Izabela Własowska
17. Kazimierz Prószyński: Woty Wjższona - Jerzy Winiak
18. Chór: Wstąpię wstąpię - M. i M. Adolf Wiktorowski
19. Agnieszka Osiecka: Wstąpię Wjższ... - Halina Winiarska
20. Julian Tuwim: Woty, wstąpię wstąpię wstąpię... - Jerzy Winiarski
21. Organy + śpiew soloi: F. Nowosijski: Wstąpię a wstąpię...
22. Wjższon Karol Waryński: Woty od siemi wstąpię - Janiel Ulbrzyński
23. Julian Tuwim: Woty z "Wstąpię Polaków" - Wstąpię
24. Chór: Woty wstąpię...

Organy - prof. Le-on Wator

Śpiew - Krystyna Ingerleben - Dorowaha - wygnan

Chór kontasaka z Wstąpię oraz chór z Wstąpię M. B. Wstąpię

z Wstąpię - Wstąpię pod Wjższ. Wjższ Wstąpię

W. Wstąpię Wstąpię
WSTĄPIĘ
WSTĄPIĘ
WSTĄPIĘ
WSTĄPIĘ WSTĄPIĘ WSTĄPIĘ
WSTĄPIĘ WSTĄPIĘ WSTĄPIĘ
WSTĄPIĘ WSTĄPIĘ WSTĄPIĘ
WSTĄPIĘ WSTĄPIĘ WSTĄPIĘ

Na czas tych uroczystości kościół został udekorowany przez Alinę i Jerzego Afanasjewów i Krystynę Zachwatowicz. Występowali najlepsi artyści.

SACRO VERBUM - piątek 19.XII.1980 roku

Z okazji uroczystego koncertu zaliczającego, poświęconego
poległym w 1970 roku.

Koszebińscy działacze i Drodzy Świąteczni Wykonawcy
Świątecznego koncertu.

Wesołej i pogodniejszej była w naszym Kościele Polska, a my
jako gospodarze ustapiliśmy miejsce naszej gościnie.
Dziś ja my górnianie, jesteśmy głównymi adresatami i odbiorcami
koncertu nie mniej wspaniałego, niż w dzień świątek poprzednich.

Jako duszpasterz górnicy starałem się o dodatkowy koncert
dla naszej wspólnoty, który sam świątkiem i uczestnikiem wydarzeń
w 1970 roku szczególnie się należał.

My od grudnia 1970 roku przez całe 10 lat wędrowaliśmy go -
razem i uczestniczyliśmy w Muzach Świątecznych Poległych w
grudniu 1970 r. To nami świadki i angażujemy z nami naszą nie -
ustanną solidarność.

Wielki sprzyjmość otrzymałem, wybitnych aktorów z Polski,
znanego w świecie aktora Hal-wersyusza Górnianina i jego znakomiti -
tego dyrygenta p. Górnianina Górnianina mogli usłyszeć wspaniałe
utwory muzyki kościelnej nie tylko polskiej, ale również muzyki
świątecznej, serbsko-cosyjskiej, amerykańsko-amerkańskiej.

Należy nam także party wielkiej powieści narodowej.

Wielką wielką ostaka to odbił się pięknie i dobroci Boga.

Proszę nam dzisiaj naszym sercom i myślimy naszemu się w tym
pięknie, - powieści i muzyki, uścisnąć nam Pasa Boga i modłać się
z serdeczną wdzięcznością za tych, którzy poświęcili nam
ostaka a nami.

WYBOSZCZ
PARAFI ŚWIĘTYCH-ŁUCYJAN
Budynek: Główny Pałac Jankuś
81-368 Górnian - 22 Lipca 46

Poczta strajkowa

Pierwsze dni strajku – to były ogromne emocje, niepewność, lęk, świadomość ryzyka. W Gdyni, po przełomowej mszy św. odprawionej przez ks. Jastak w Stoczni Komuny Paryskiej i w Porcie, 17 sierpnia, ludzie poczuli się dumni z uczestnictwa w tej walce o wolność i godność. Uświadomili sobie też, że strajk może potrwać długo. Strajkujący siedzieli w zamkniętych zakładach, połączenia telefoniczne zostały zablokowane, spora część stoczniovców mieszkała poza Trójmiastem, na Kaszubach, część pochodziła z innych części Polski. Naturalna więc była chęć kontaktu z rodziną czy przyjaciółmi. I w odpowiedzi na to narodziła się Poczta Strajkowa. Zainicjował to inż. Zbigniew Sankowski i inż. Andrzej Buczkowski – z SKP. Opracowali projekt stempla pocztowego i tak się zaczęło... W Komunie Paryskiej utworzono strajkowy punkt pocztowy, który pracował z każdym dniem dłużej, coraz więcej ludzi angażowało się w obsługę tej poczty. Codziennie dochodziły nowe pomysły – nowe stemple, kolejne datowniki, stemple z hasłami strajkowymi, czy upamiętniające szczególne wydarzenia. I nie były to jedynie pamiętkowe rekwizyty.

Ta poczta funkcjonowała naprawdę! Na terenie SKP ustawiono dwie skrzynki pocztowe. Do jednej wrzucano listy miejscowe, które roznosili ochotnicy spoza bramy – „posłańcem”, i druga skrzynka – listy zamiejscowe, które rozsyłała Poczta Polska. Tą inicjatywę podchwyciły inne zakłady, w Gdyni na przykład – Port, Stocznia „Nauta”.

Ta kolorowa, twórcza działalność nie tylko przełamывała w sprytny sposób blokadę informacji, urozmaicała życie zamkniętych w za-

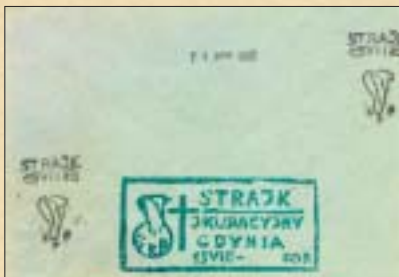

Skrzynka poczty strajkowej.

kładach strajkujących, ale budowała nowe doświadczenie. Ludzie zaczęli sobie powoli uświadczać, że naprawdę mogą być niezaleźni, że mogą budować skutecznie działające struktury. To działanie budowało też przede wszystkim poczucie wspólnoty i odpowiedzialności. Co ważniejsze – to była wspólnota celu, tu włączali się ludzie przeważnie nieznający się nawzajem. Ta życzliwość obcych sobie do tej pory ludzi i skuteczność tego działania potwierdzały słuszność celu, słuszność tej walki, którą prowadzili strajkujący. Chociażby w takim wymiarze, jak doręczenie przesyłki. Ale za tym szło niewypowiedziane potwierdzenie – jestem z wami, popieram tą walkę. Do tej akcji włączyli się przecież nie tylko ochotnicy – posłańcy, ale też pracownicy Poczty Polskiej, którzy honorowali nadawane przez strajkujących przesyłki. Pomysł gdyńskich inżynierów ze Stoczni Komuny Paryskiej prosty w założeniu, miał niezwykle znaczenie.

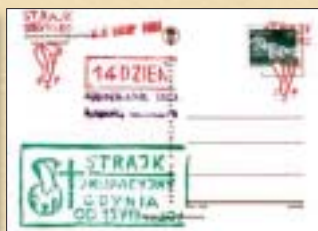

MKS : ZAŁAMY WOLNYCH
 ZWIĄZKÓW ZAWOŁOWYCH

STRAJK
15 VIII 80

Tamten Sierpień

Zaulek „dzielnicy willowej”

Zaopatrzenie z domów.

Antyalkoholowa kontrola paczek

Wielu odwiedzających stocznię zostawiało składki na fundusz strajkowy.

Andrzej Kołodziej – młody przywódca strajku.

Plac przed stoczną wypełniony był przybyłymi na mszę mieszkańcami Gdyni.

H o m i l i a wygłoszona w czasie Mszy św.
w Stocznym Górnym - 17.08.1980 r. o godzinie 11-tej
serm w Szwajc o godzinie 13-tej.

* OGIENI TRZYKROTNIE KWIECIE NA ZIEMI, a GIEŁO
- UROG, JAKO ANI LAFERWAŁ - Nr. 12, 49

Geologowie, Dostojni i kochani Bracia i Siostry!

Wczoraj jak wspomnieliśmy na początku naszczytaliśmy znie zapre -
scentem, abym przyjechał do Was odpowiedzieć Mszy św. - a przez te
czasy znalazłem się tam - krótko mówiąc przemowa - którą nazwę
homilią.

Jednakże jest o wiele więcej - uczestniczył przede mną temat -
kiedy Hitlerzyzm zaczął terror i szerokie dzieła na polskiej
ziemi i w świecie - powołał znie Drogę do tej funkcji kapłańskiej
w Warszawie to jest ustanawiająca znie reprezentantem Bogu wobec
Was i Waszym reprezentantem wobec Boga. Są właśnie, kiedy to po-
wołanie służyć wyprzedzić - teraz oto ja służyć, gdy stałem tu przy
ołtarzu, któryście tutaj zbudowali w obecnej świątyni.

Zasadniczym znakiem Krzyża jest Białostocznica - Msza św., jak
również Białostocznica - głoszenie Słowa Bożego. Przemawiałem Was
do Boga przedstawiając wyznania Chrystusa "Gdzie przyszedłem raz-
em do was znie". Białostocznica jest płonącą nieporównaną Białostocznica
o sławę Boga, o sprawiedliwość i miłość między ludźmi, o sądy
i Boga kierowania sprawami. To stało się przynajmniej przynajmniej
strony Jego współczesnych po tym przedstawianiu, sądząc na
dziedzic i stryżowanie.

I tutaj znajdujemy wielką rolę dla nas.

Białostocznica została sądzona, zabrano trybunał przedstawiając
faktycznych świadków i wyrokami sądzono Go na śmierć.
Jakże to był upokarzający i niesprawiedliwy, straszliwy pomysł, który
potrafił w tej dziedzinie popełnić - antoizem, który skończył na
śmierć słabego Białostoczianina. Msza św. upamiętnia to, kiedy Msza św.
upamiętnia nam za nową największą krzyżem jaką stała historia. Przy
takim: Białostocznica przez ludzkich Białostoczianinów Białostocznica - nie -
kiedy nawet obraca się za sobą, gdy zabobnem sądząc krzyżem
wznowił się do rozważenia tamtej krzyżem Chrystusowej i w niej
komunikacja.

Wspomnieliśmy powiem i w historii Białostoczianinów, że krzyż stryż-
ownego Izraela doświadczył siebie i stał się wyrokem miłościardzie
Boga. "Gdzie przyszedłem raz-em do was znie" - powiedział Białostocznica
w Białostoczianinów Białostoczianinów.

Drogę, który wkracza w życie ludzkie jest słowny w jego losach i
kiedy się do o strasnym dziełem tego obywatela. Ilustracją tego
jest los przewoźnika Jeremiaśca z Białostoczianinów Białostoczianinów.
Świadczą o tym słowa - wzruszenia do gwiazdy polskiej Białostoczianinów.
Białostoczianinów, rozpaczy.

Te słowa Drogę - ale do taki niewzruszalny i miłośny, że nie zdaje
się nie reagować i być Białostoczianinów.

Wzruszenie przocznego serca. Białostoczianinów, że było wierne Bogu. Wierne
też sobie, jako i w wierne siebie Białostoczianinów. Ze Jeremiaśca miał
wielką miłość Boga, Białostoczianinów Białostoczianinów i Białostoczianinów do obserw-
acji od siebie i od jej spraw.

u/s

→

Kojarzy się to właśnie z ogłoszeniem w gorącym kraju - Łódź, wybrany był krajodolny obywatel przez Kijpjan, jęcał w niemił, w uolika i niadoczekła ...

Gaytamy w Tłście Świętym, że właśnie wtedy skroczył Nig w dalekie świata. Familjacie też przoroctwo, które Najświętsza Panienka wyświadczyła nam na początku, Boga na cześć, że "Kasałi moe swego ranczenia. Skroczyłi pęsygnik w umyślach ich serc. Kwaślii znaczący z kresu, wyprawyli pokornych, zakrocząc obdarzył dobrami i bogactwami z niczego odzyskał (LK 1, 31-34). Gato reakta Dzwangelli opowiada o Bogu, który lituje się nad człowieka.

Prawa Boga tak miłe - tak ludzkie zawsze bodźcy u przewrotnych protesty. Sprawiały się przy tym słowa Złotnicza i Złotniczowej; Dzwangelli.

Szła historia to przypomina i przedłużenia, wają religijne, okresu hitlerowskiego, reaktacja, rzeka krwi, reaktacja niesprawiedliwej wyidealizowanego ludzkiego serca - to starożytność tradycji ludzkiej historii. Określenie to było to go świąt i Was świąt i Was świąt i Was świąt, ale określenie to nie było, skoro było protestem i Dzwangelli "Widziałe się jako w jednym domu rodzinnych, treje przesłanka dwójka i Wasj przesłanka treje przesłanka. Tak się dzieło, tak onaje się za naszych oczami.

Przewidywał właśnie Gdyni oświadczył nam konfrakcji od (O)Wielkiego - rzetów, że to to ożydnicie jest nabożstwem i przesłanką, siebie nie pociągł do Was z postawą duszową.

Jest to jakże wielkie niesprawiedzenie. Takiego określenia nie użyli najwybitniejsi filozofowie z Warszawy. Jest to więc wielkie niesprawiedzenie. Postulat prawdy i prawa człowieka, uczestnictwo w sporach i popieranie własnym totem samowładności ludzi przy jest zagwarantowane nie tylko prawem naturalnym, Bożym, ale i prawem państwowym międzynarodowym w Światowładniach i prawem konstytucyjnym Polskiej Republiki Ludowej.

Odbył Wand delegacji byli wczoraj z dnia wówczas właśnie uchwały pismo im Powszechną Deklarację Pym Osiwoleka wydaną przez ONZ, oraz Helsinki, a także ustawę konstytucyjną PRL Konstytucję uchwaloną w lipcu 1952 r. zmniejszoną w roku 1976.

Wszystkie normy prawa przemawiają za Wami, za Waszą postawą i słusznymi postulatami.

Prezident PRL w przedmówieniu wczoraj nawiązuje m.in. "Wykazujemy, sprzeciwiamy się i dochodzimy do trwałego porozumienia". Działaj jest dzieło niedzielny wolny od samych sprawy. Jakkolwiek strudzeni i zmęczeni to jednak pokornym Chrystusową Ofiarą bóstwa siebie odpowiedzialni gotowi do wyświeślenia się i dochodzenia do trwałego porozumienia.

Ale postawia pytanie i czy strona decydująca podjęła z Wami tą dyskusję przesłanką zgromadzenia i czy uwzględniła Wasze słuszone postulaty. Ważny byłaby tego bardzo esencje i w dalszo za jednolicie całego Narodu polskiego.

Kłat nie może zaprzeczyc, że działania Wasze zostały podjęte "w trosce o przyszłość kraju - o warunki Prezident - o jego sumę - rozumieć, wolność słowa, speli, wysłania, że kierując się niechcący i Kallipocym intencjami, zawierającymi się polityce i smocznak". KTO NAD KOMUNIZM, ALBO TWIERDZI, ŻE NIE KIEROWAŁ SIĘ UCZCIWYMI I DOKŁADNYMI INTERESAMI, TO JEST ODDZIECZLIWY.

Jedno jest tylko pragnienie wszystkich, byście mogli doświadczyć tego znaczenia i tego poparcia w praktyce i na stałe, a wtedy nie ma wątpliwości, że nabyłoby przystąpienie do dalszej

masznej i siękiej pracy oraz produkcją, podejmując ją w imię miłości Ojczyzny, Narodu i w imię miłości Boga i bliźniego.

Słynniejszy też w przemówieniu Fremiera o tym, że mamy niescowodnych sojuszników czyli przyjaciół, którzy martwią się również naszymi kłopotami. Bardzo pozostaw nam to zapewnienie, że się martwią. Ale trzeba jednakże ustalić wpiere pojęcie sojusznik - przyjaciel.

Słynny filozof Średniowieczny św. Tomasz z Akwin wyznacza trzy podstawowe czynniki przyjaźni :

- 1) szczerześć czyli pragnienie jakiegóś dobra dla przyjaciela, a nie zła,
- 2) wzajemność, a nie tylko jednostronne korzystanie z dóbr przyjaciela - sojusznika w dobru głoszonej przyjaźni,
- 3) udział w czymś wspólnym, w którym obie strony uczestniczą, a nie tylko jedna strona.

W Piśmie św. czytamy, że "Bywa przyjaciel (sojusznik), ale tylko na czas jemu dogodny. Bywa przyjaciel, ale tylko jako towarzysze stoła. Takie nie wytrwa w dzień Twojego smutku" (Ez. 6, 6-10).

Najwybitniejsi filozofowie starożytni, jak Plato, Arystoteles, Ciceron, Seneka dość miejsca w swych pismach poświęcili przyjaźni, podkreślając by była szczerą, wzajemną, ani jednostronną i wykorzystywaną.

Ukochani ! Wznowiliście mnie jako swego Kapłana, a więc głosił Was Ewangeliją, a więc Was cyrowił Masej św. Ewangelikie z tego skrzyżstania i służbę. Książe Diakon przeoczył Was wyjątek z Pisma Świętego i Ewangelii i razem rozważaliśmy aktualność Ewangelii i dzisiaj i tutaj. Podajemy teraz Ofiarę Maryi św. a to z wielką powścią : aby jako Wasz reprezentant przemówił na Wasz do Boga, aby zjednoczył Waszą Ofiarę z Utrymawaniem, aby Wasz dał Kermanię św. na znak, że **JAŚ JEM I WAM I**

Ele na wiatr Wasz podroziłem tymi słowami.

*** NIECH BŁOGOSŁAWIENSTWO BOGA OJCA JAKO JAKO JAKO JAKO JAKO JAKO JAKO
CIRYFURA I DAR JERZOGOCI W DUCHU ŚWIĘTYM BĘDĄ Z WAMI WSTYTKIMI*.**

To jest kwintesencja naszej świętej religii, naszej wiary. Siach ta był będsie dla Was pomocą, posłikiem, błogosławieństwem i sadatkiam - rękąją, tego co Bóg przeznacza tym, którzy cierpią dla sprawiedliwości i prawdy.

AMEN.

Enczeskanie :

Wznowiliście promień miłości Boga i głosić prawdę słodcznie, spokójście, ale stanowczo. Nie bójcie się kromić tej prawdy. Carystus Was pokrysej i porwoli wytrwać w dobrym i osiągnąć Wasz skazyj cel.

To Maryi św. odśpiewamy

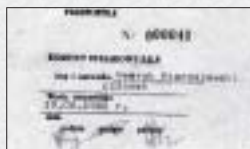
* BOGIE DOK POLEK *

Błogosławieństwo liturgiczne

Każdego dnia strajku stołówka wydawała tysiące posiłków.

Przepustka strajkowa

Mieszkańcy Trójmiasta !!!

W związku z masową dezinformacją przedkładamy wam informacje o aktualnej sytuacji strajkowej

strajki trwają !

Aktualnie strajkuje ok.200 zakładów Trójmiasta, strajki są typu okupacyjnego. Został utworzony Międzyzakładowy Komitet Strajkowy z siedzibą w Gdańskiej Stoczni im. Lenina i on jest naszym jedynym przedstawicielem do rozmów z władzami.

Strajkowe Komitety Zakładowe utrzymują porządek w zakładach pracy.

Jest porządek, nie ma żadnych incydentów, możecie być spokojni o nas.

WYTRZYMAMY!!!

**MIĘDZYZAKŁADOWY KOMITET
STRAJKOWY**

Wolna Drukarnia Stoczni GDYNIA

18.08.80 r.

Druki Wolnej Drukarni Stoczni Gdynia docierały nie tylko do Trójmiasta, ale i w wiele miejsc Polski.

STRAJKOWY BIULETYN INFORMACYJNY

Gdańsk dn. 24. 08. 1980 r.

KOMUNIKAT

MIĘDZYZAKŁADOWEGO KOMITETU STRAJKOWEGO

Prezydium Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego odbyło posiedzenie z udziałem zespołu ekspertów. Przedmiotem dyskusji były sprawy ruchu związkowego, którymi zajmuje się pkt 1 - szy żądań strajkujących załóg. Zespół ekspertów przedstawił szkieletową odpowiedź na pytanie, w jaki sposób stworzyć nowe, niezależne związki zawodowe oraz jakie powinny być spełnione gwarancje zarówno założeń Samozarządczych Związków Zawodowych, jak i ich funkcjonowania. Po dyskusji i dodatkowych wyjaśnieniach ekspertów, Prezydium MKS zwróciło się do zespołu ekspertów z prośbą o przygotowanie następujących analiz i materiałów.

SKŁAD KOMISJI EKSPERTÓW PRZY MIĘDZYZAKŁADOWYM KOMITECIE STRAJKOWYM W GDAŃSKU

Przewodniczący:	redaktor	Tadeusz	Mazowiecki
Członkowie:	doc.	Bronisław	Geremek
	dr hab.	Jadwiga	Staniszkis
	doc.	Tadeusz	Kowalik
	dr	Waldemar	Kuczyński
	red	Andrzej	Wielowiejski
	dr	Bohdan	Cywiński

Wyżej wymienione osoby reprezentują następujące specjalności: prawo i nauki polityczne, ekonomię, socjologię i politykę społeczną. Komisja pozostaje w stałym kontakcie z innymi specjalistami w całym kraju.

Międzyzakładowy Komitet Strajkowy

Wolna Drużyna Światła Gdańsk
(Druk biuletynu)

Gdańsk, dnia 25 sierpnia 1980 r.

STRĄKOWY TULIWE INFORMACYJNY

ORGANIZACJA WIELKOPOLSKIEGO KONGRESU STRĄKOWYCH

W Środę dnia 10 sierpnia do MKS dotarły nie ponad 190 nowych zażądań i przedstawień. Obecnie MKS reprezentuje 940 zażądań i listów do tego czasu wysłał. Zaświadczenia MKS wysłał już poza teren trójmiejski do: Górnego Śląska, województwa Pomorskiego, Śląskiego, Wielkopolskiego, Mazowieckiego i Lubuskiego. Na wszystkich stronach zażądań i listów skupiły się. Wiele z nich dotyczyło przedstawicieli, których funkcjonowanie jest szczególnie niezbędne. W szczególności MKS reprezentuje prace Służby Zdrowia, Wodociągów, Gazowni oraz przedstawicieli wytwórczych przedsiębiorstw. Wiele z nich dotyczyło przedstawicieli autorytarnych i wolnych przedsiębiorstw, które pracowały w naszym kraju. Zażądań to nie ma wiele, odpowiednio do nich wysłał listy przedstawicieli. Wiele z nich jest skierowane do władz państwowych, wojewódzkich i powiatowych. Wiele z nich jest skierowane do władz państwowych, wojewódzkich i powiatowych. Wiele z nich jest skierowane do władz państwowych, wojewódzkich i powiatowych. Wiele z nich jest skierowane do władz państwowych, wojewódzkich i powiatowych.

Wieloletni bracia na drodze do przedstawienia Wolnych Związków Zawodowych jest oficjalne uznanie przez władze centralne Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego poprzez przybycie władz do Stoczni Gdańskiej i podjęcie z nią negocjacji.

Konkretny strajkowy uchwała w imieniu MKS do podjęcia negocjacji z Dyrekcjami Zakładów lub Zjednoczeń w ramach pomocy warunków pracy i wynagrodzeń. Podkreślamy jednak, że wyniki tych negocjacji nie ma wpływu na decyzję o zakończeniu strajku. Decyzja taka może być podjęta jedynie przez MKS po przeprowadzeniu rozstrzygnięcia i władzami centralnymi. W rozmowach tych musi MKS uzyskać gwarancje, które nie zostały złamane przy podjęciu strajku.

Dobrym jest przyjąć władze centralnych. Każdy dzień wolności będzie owocem. Za władze nie chce przetrwać przez do autorytarnego przedstawiciela ludzkiej pracy w Polsce.

W imieniu reprezentowanych zażądań oświadczamy, że pragniemy jak najwcześniej podjąć pracę, ale jako pełnoprawni obywatele będziemy realizowali swoje prawa i obowiązki. Każdy dzień wolności to kilkaset tysięcy strajkujących. W szczególności gwarantujemy krytykę z strony kierownictwa. Każde z nich z silnym sprzeciwem i rozpaczą, z każdym dniem jest nas coraz więcej. W jedynie od władz państwowych i wojewódzkich i powiatowych.

Apelujemy jeszcze raz o rzetelny i odpowiedzialny.

Międzyzakładowy Komitet Strajkowy z siedzibą w Stoczni Gdańskiej

Gdańsk, dn. 10 sierpnia 1980 r.

Wolna Drukarnia Stoczni Gdynia

Co się stało naprawdę w Stoczni Gdańskiej, w sobotę 16 sierpnia?

Każdy powinien wiedzieć, jaka jest prawda w wydarzeniach w Stoczni Gdańskiej, w sobotę 16 sierpnia.

Chcemy tę prawdę bezkarno przedstawić.

W tym dniu dwa strajki od 3-4 rano zostały się razowej strajki konfliktom strajkowym i delegatami wydziałów z jednej strony a dyktando — z drugiej.

Opisali zabójczy porostawa przez cały czas na swoich wydziałach, a sami strajki, od czasu egzekucji brzo przy brzo i takiej strajki strajki strajki.

Konflikt był bardzo i trudny. Jednostki obu strajki były do nich wszystkich strajkami.

Paraliż po paraliżu strajkami do jednej strony.

Trudno powiedzieć, że czasie strajki strajkami przy brzo i nie strajki strajki. Chybaż nawet je strajkami.

W końcu jednak strajkami strajkami.

Chybaż nawet strajkami strajkami i delegatami wydziałów strajki jako strajkami strajkami w strajki i strajki strajkami.

Przywrócić do pracy w strajki to osoby, których powrót strajki strajkami strajkami.

Zgodzić się w sprawie strajki strajki do strajki strajki. Strajki strajki w strajki 1976 roku.

Zgodzić się w sprawie strajki strajkami.

Strajki strajki do strajki strajkami strajkami.

I w sprawie strajki strajki strajkami strajkami strajkami. W sprawie strajki strajkami strajkami strajkami i delegatami strajkami strajkami, strajki.

— strajki strajki w strajki strajkami i strajkami

— strajki strajki strajki strajkami, strajki w strajki strajkami strajkami strajkami i strajkami

— strajki strajki w strajki strajkami

— strajki strajki strajki do strajki strajkami

— w strajki strajki od czasu strajki strajkami strajkami.

Taki konflikt strajki w godzinie 14.15 strajki strajkami strajkami konflikt strajkami.

Pierwsza strona ulotki zrzuconej z helikoptera

Robotnicy Stoczni im. Komuny Paryskiej

Władze centralne zgodziły się poważnie zwiększyć Wasze zarobki, mimo bardzo trudnej sytuacji gospodarczej kraju. Tak samo, jak stoczniowcy ze Stoczni im. Lenina otrzymacie podwyżki płac w ramach V tabeli.

Z powagą wobec Waszych argumentów odbywały się w tych sprawach rozmowy. Biuro Polityczne KC PZPR i Rząd powołały komisję pod przewodnictwem wicepremiera Tadeusza Pyki. W warunkach normalnej pracy i spokoju komisja ta zbierze i rozpatrzy postulaty załóg Wybrzeża Gdańskiego.

Wczoraj o godz. 14.00 stoczniowcy Stoczni im. Lenina w Gdańsku w wyniku porozumienia z dyrekcją postanowili zakończyć strajk i przystąpić do pracy. Tej decyzji Komitetu Strajkowego nie podporządkowała się niestety kilkusetosobowa grupa pracowników. W Waszym jednak zakładzie zachodzą wydarzenia niepokojące i niebezpieczne. Usiłuje się usunąć z zakładu niektórych robotników i pracowników dozoru technicznego. Wysuwane są hasła polityczne wymierzone w podstawy porządku społecznego. Żąda się zwolnienia więźniów politycznych, których w Polsce od dawna nie ma. Oskarża się nasze państwo o brak demokracji podczas, gdy sposób traktowania postulatów Waszej załogi i innych załóg jest najlepszym zaprzeczeniem tego oskarżenia.

W naszym kraju jest miejsce dla różnych poglądów, dla dyskusji i sporów. Są jednak granice, których w imię odpowiedzialności za losy Ojczyzny nie wolno przekroczyć.

Zastanówcie się, kto i dla jakich celów pcha Was do zamętu i bałaganu, do politycznej awantury.

Pomyślcie ku czemu to prowadzi?

Czy leży to w interesie Was i Waszych rodzin, czy leży to w interesie Stoczni i miasta, w którym żyjecie, czy leży to w interesie naszego kraju?

Odpowiedzcie sobie na te pytania sami.

Bądźcie czujni wobec prowokacji.

Władze przestrzegają przed prowokacją...

MIESZKAŃCY TRÓJMIASTA!

Od zarwanku, a więc już niemal od tygodnia, w Gdańsku, Odynie i Sopocie przeżywamy dramatyczne dni pełne napięcia i niepokoju. Przerwały pracę załogi wielu zakładów przemysłowych ważnych nie tylko dla prawidłowego funkcjonowania całej gospodarki, ale także tych najistotniejszych dla życia miasta. Skutki tego odczuwamy wszyscy coraz dotkliwiej, a jeśli w najbliższym czasie nie zaponurzą rozważa i rozsądek — dokuczliwiec wywarzonej sytuacji stanie się nie do zniesienia.

Niezależnie od trwających w wielu zakładach dyskusji, niezależnie od zgłaszania i stopniowego realizowania postulatów pracowniczych, **MUSI** przecież być miasto aby mogli być jego mieszkańcy. Także nasze dzieci, nasi najbliżsi, chorzy w szpitalach. Do tego niezbędne jest normalne funkcjonowanie tych służb komunalnych, tych gałęzi produkcji i transportu, które mają bezpośredni wpływ na pojawianie się w sklepach i na naszych stołach chleba i mleka, podstawowych artykułów spożywczych, przedmiotów niezbędnych nam na co dzień. Jeśli doprowadzimy do sytuacji krańcowej, wszystko to może stanąć pod znakiem zapytania i mimo największych czynionych obecnie wysiłków, miasto nie będą w stanie zabezpieczyć swym mieszkańcom nawet minimum tego co do codziennej egzystencji jest potrzebne. Nie oczekujmy się za późno, nie dopuśćmy aby nasze dzieci prosily nas o chleb i szklankę mleka, a nad chorymi zawisła groźba braku szybkiej, skutecznej pomocy. Zrozumienie tych prostych przecież prawd to także wyraz dojrzałości obywatelskiej, którą w dramatycznych chwilach **MUSIMY** wykazać we własnym, najbardziej osobistym interesie.

W obecnej sytuacji dalsze przedłużanie i pogłębianie stanu napięcia może przynieść nieobliczalne i długotrwałe szkody społeczne. Uniknięcia ich zależy od Was. Przywróćmy naszym miastom atmosferę stabilności i spokoju o dzień jutrzejszy, atmosferę życia.

Prezydent miasta Gdańsk — **JERZY MLYNARCZYK**

Prezydent miasta Odyni — **JAN KRZESZKOWSKI**

Prezydent miasta Sopot — **LECH ŚWIĄTKOWSKI**

Gdańsk — Odynia — Sopot, 19 sierpnia 1980 roku

Styropian: nocleg pod drzwiami drukarni

STRAJKOWY BIULETYN INFORMACYJNY

ORĘDZIE OJCA ŚW. JANA PAWŁA II DO PRYMASA POLSKI STEFANA KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO

Najszanowniejszy i Ukochaany Kościele Kardynie Prymasie

Przez tych kilku osób, otry otrzymał Wasze Bractwo, że w ciągu ostatnich trzech dni listem zgłosiłem blaski modlitwy i serce uczestniczący w tych doświadczeniach przez siebie przeżywać waszemu Mieli Ojczyzna i Mił Rodziny.

Wierzę, że na ten sposób nie odwołają a porównań stras przy i z programów telewizyj i radio. Modlitwa, ale Episkopat Polski za swoją Prowadzą na takie spotkanie w Te, które dają im to, które słuchał Nierozumiał, mógł również tym samym dysponuje temu Nierozumiał w ciastkach, którzy nie są a które porównań a odpowiedzialność społeczna i odpowiedzialność tego uczestniczący, przez do własnego życia i zdrowia.

Przekazuje tych kilka osób podobnie, jakich podobnie, jakich.

Jeszcze a Wasze a stały (uczestniczący) Prowadzą przez takie, modlitwy i błogosławieństwa.

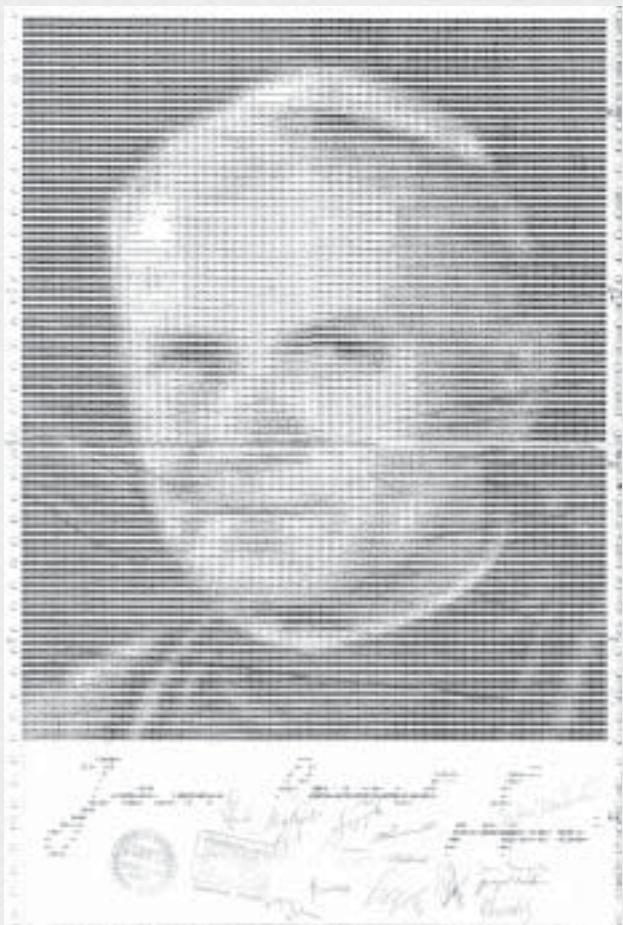
Z wyrazami szacunku i miłości

Jan Paweł II

Wydanie: październik 1981 r.

100.000 k.

(Druk: Warszawa)

Plakat wykonany na drukarce komputerowej przez pracowników Morskiej Obsługi Radiowej Statków.

1 2 1 1 1

nr 2002

z dnia 22.07.90 r godz. 11 00

A3 (1)

WZROK	3002
Z	6600 Gdansk
WZROK	22.07.1990

komendantz niejasy na
skierowilicy komisarzicy na
swiecia znow
funkcyjicy wydzialow na *ysk*

w związku z zaistniała na wybranych sytuacja
społeczno-polityczna stwarzająca, za przesłany raport-
raport-a/ i opracowanie-a/ prowadzona systematycznie rozprawa
funkcyjicy przeprowadzanych przez funkcjonariuszy na korzystających z
telefonii radiotelefonów.

w związku z tym ogłoszono:

- nie/ nie / przekazywać informacji, które z treści zawierają dane
i zamierzenia mają charakter poufny,
- do czasu otrzymania specjalnych kodów rozprawy ograniczyć
na szerszym skalam.

Kierownik służby

z-ca kom. woj. na w gdańsku ptk mgr J. Siemowski

szaryfrował dnia 22.07.90 r. godz. 11.00

rozszaryfrował ++ znak-ukia 22.07.1990 r-godz-11,00+

Milicjny szyfrogram.

Msze odbywały się i w innych strajkujących zakładach. Na fotografii MPK Gdynia.

Gdynia 15 IX

Prezesa Komisji MSZ w Gdyni: ks. Józef Krzesz
właścicielowy Długoletni Pracownik w Gdyni, Długo
Pracownik w Gdyni / w sprawie obywatelskiej Władysława
Kłosa (Władysław Kłosa) /

W imieniu Komisji MSZ w Gdyni: ks. Józef Krzesz
właścicielowy Długoletni Pracownik w Gdyni, Długo
Pracownik w Gdyni / w sprawie obywatelskiej Władysława
Kłosa (Władysław Kłosa) /

Podziękowanie dla
ks. Hilarego Jastaka.

Hilary

Zakończenie strajku

Pustosząca stocznia

Dalmor

PKS

Otarzem jest ciężarówka. W dali widoczne filary budowanej od sześciu lat estakady Kwiatkowskiego.

LIPIŃSKA PRACOWNIA BI. B.
ul. Włocławska 1 tel. 26-2-42
51-523 Gdańsk

of. Inżynierów
6.09.1980
NSZZ-GDANSK

Gdańsk 28.09.1980
Pracownik Zakładów
.....
.....
.....

Ministerstwo Rolnictwa i Łowiectwa
Miejsce wypisania: ul. Włocławska, 1
01-000 Warszawa

№	Nazwisko i data	Data podpisania	Adres zamieszkania	Podpis	Strona
1	Jan Kowalski	1.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
2	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
3	Stanisław Kowalski	20.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
4	Janina Kowalska	1.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
5	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
6	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
7	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
8	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
9	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
10	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
11	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
12	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
13	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
14	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
15	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
16	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
17	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
18	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
19	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	
20	Janina Kowalska	01.09.1980	ul. Włocławska 12/111	[Signature]	

W pierwszych dniach września 1980 r. w całej Polsce masowo podpisywano deklaracje przystąpienia do NSZZ.

Indeks osób

- Abraham Roman 28
Adamek Maria 34, 35
Adamski Zbigniew 22
Afanasjew Halina 134
Afanasjew Jerzy 134
Augustynowicz Stanisław 114
- Baclawska Leokadia 42
Bagińska 47
Bagnecki Stanisław 72
Bakalarski Jerzy 115
Baranowicz Zenon 72
Baranowski Justyn 31
Barczyk Krystyna 122
Barszcz Elżbieta 124
Barszcz Krzysztof 124
Bartosiewicz Zbigniew 58, 63
Bator Leon 134
Bazel Jerzy 72
Bądkowski Lech 21
Bechorczyk Petronela 116
Bednarczyk Hanna 120
Bemowska Bożena 116
Berezińska Gertruda 115
Białoskórski Wojciech 80
Białoskóry Wojciech 22
Bicherberger Jan 72
Blankowska Wanda 124
Bobrucki Alfons 34
Bochiński Marek 39
Bogdanowicz Helena 123
Bonin Maria 117
Borkowska Krystyna 134
Borkowski Jan, ks. 113
Borusewicz Bogdan 9, 11, 15, 95
Brejski Zygmunt 72
Brynikowska Alicja 119
Brynikowski Andrzej 119
Brynikowski Artur 119
Brynikowski Stefan 119
Buczacki Leszek 117
Buczkowski Andrzej 136,
Bugajewski 80, 82
- Bugajewski Zdzisław 72
Buława Erwin 80
Burnatowicz Aniela 121
Butkiewicz Andrzej 15, 18, 20, 42
Butkiewicz Maciej 15
Bysewski Andrzej 31
Byszewski Andrzej 76
- Chabowska Zofia 124
Chabowski Józef 124
Chechtowski Jerzy 115
Chojecki Józef 34
Chojnacki Józef 76
Choros Jan 27
Ciesielska Stanisława 29
Czapiewska Maria 123
Czerwonka Magdalena 70
Czopek Zbigniew 72
Czuj Marek 77, 80, 82
- Daszkowska Janina 118
Daszkowski Cyryl 118
Dawidowski Karol 27, 29
Dąbrowski Bronisław, ks. biskup 126
Dąbrowski Józef 115
Dąbrowski Władysław 106
Dejewski Benedykt 114
Dębowy Józef 53
Dłazewicz Janina 124
Dorsz Jadwiga 118
Dościuł Józefa 122
Drapała Kazimierz 29
Drozdowska Helena 121
Duda D 38
Dudek Felicja 122
Duszenko Franciszek 82
Dwelczarski Jan 115
Dzierwa Ryszard 28
Dzwonkowski Wiesław 42
- Elloarott Antonina 123
Eygier Jan 124

- Falkowska Stefania 122
 Filipka-Freyer Krystyna 93
 Fiszbach Tadeusz 13, 17, 20, 21, 49, 57
 Foppka Paweł 120
 Formela Marek 29
 Foss Dariusz 114
- Gadziałowska Anna 103, 114
 Galiński Władysław 27, 29
 Gałązka Stanisław 118
 Gancarz Małgorzata 114
 Garbacka Ludmiła 39
 Gierada Stanisław 22
 Gierada Stanisław 76, 77, 83, 84
 Gierek Edward 10, 58, 61
 Głębocki Robert 37
 Goebel Janina 37
 Gołąbek Maria 121
 Gołdyn Franciszek 29
 Gołuińska Trańciszką 118
 Gorzelany Stanisław 72
 Gosiewska Helena 123
 Gościńska Helena 118
 Gotner Adam 22, 76, 77, 80, 82
 Goyczka Kazimierz 29
 Gozdowska Halina 120
 Goździewicz Jacek 49
 Goździewicz Józefa 49
 Góra Lech 29
 Górczyńska Bernarda 124
 Grabarski Roman 29
 Grabowski Marek 29
 Graszka Irena 117
 Grędziać Andrzej 115
 Groszkowski Janusz 102
 Grota Wiesław 28
 Gruchowski Jerzy 31
 Gruszczynski Wojciech 21
 Grzegorz Kozak 103
 Grzenkowicz Jacek 118
 Grzenkowicz Piotr 76, 80
 Grzywaczewski Tadeusz 72
 Guzik Grażyna 118
 Guzik Irena 118
 Guzik Marek 118
 Guzman Gerard 28
 Gwiazda Andrzej 21, 37
 Gwiazdowska Stanisława 116
 Gwizdała Jan 45
- Hadziej Marta 123
 Halewska Wanda 109
- Hamerski Jan 76, 80
 Hanysz Krystyna 118
 Hanysz Małgorzata 118
 Hanysz Piotr 118
 Hapka Bernard 123
 Hapka Urszula 123
 Hapka Wojciech 123
 Hawro Adam 76
 Haza Edward 42
 Hedrych Jacek 121
 Hedrych Marek 121
 Hedrych Stanisław 121
 Hedrych Zofia 121
 Herrmann Brygida 117
 Herrmann Robert 117
 Hildebrand Elżbieta 123
 Hildebrand Kazimierz 123
 Hildebrandt Elżbieta 121
 Hildebrandt Kazimierz 121
 Hinz Zenon 76, 77, 80
 Hirszt Stefan 115
 Hoeft Kazimierz 114
 Hollendrowa Zofia 121
 Horno-Popławski Stanisław 77, 82
 Horsi Mirosław 119
 Hoyer Henryk 115
- Iskierski Janusz 26
 Iwanicki Stanisław 29
 Iwanicki Zbigniew 28
 Iwiński Janusz 32
 Iwoniska Mirosława 114
 Izdebski Stefan 18, 21, 31
- Jagielski Krzysztof 70
 Jagielski Mieczysław 21, 45, 56, 57, 62, 64
 Jakiński Stanisław 27
 Jankowski Henryk 18
 Jankowski Jerzy 37, 38
 Jankowski Krzysztof 103, 114
 Jankowski Ryszard 29
 Januszewicz-Gasik Zofia 123
 Januszewska Zofia 123
 Januszewski Feliks 123
 Jarczyński Włodzimierz 115
 Jarema Tadeusz 115
 Jaroni Mieczysław 119
 Jaroszyński Tadeusz 46
 Jaruchowski Jacek 70
 Jastak Hilary, Ks. 4, 7, 16, 18, 31, 76-78, 95-106,
 108-110, 112, 125, 127, 128, 132, 133, 136, 151, 166
 Jaszczuk Anna 121

Jedynak Andrzej 20
 Jefimow Maria 123
 Jedraszczuk Jan 119
 Jujka Maria 93
 Jujka Zbigniew 80, 93
 Jurczyk Franciszek 120
 Jurczyk Leokadia 120
 Jurkiewicz Krzysztof 31, 76,80

Kaczmarek Elżbieta 37
 Kaczmarek Jan 29
 Kaczmarek Zbigniew 29
 Kalinowski Antoni 28
 Kaliszewski Rajmund 27
 Kalkowski Alfons 29
 Kała Włodzimierz 28
 Kamińska Beata 37
 Kamiński Henryk 34
 Kamiński Mirosław 114
 Kandziara Stanisław 46
 Karankowska Elżbieta 34
 Karpiński 130
 Kępińska Małgorzata 118
 Kijewski Tadeusz 15
 Kisielewski Tadeusz 31
 Kiszki Jerzy 134
 Klein Monika 122
 Klimirska Antonina 123
 Klomr Rafał 45
 Knap Anna 115
 Kobylński Zdzisław 21
 Kociolek Stanisław 77
 Kojro Antoni 29
 Kolka Czesław 124
 Kołakowska Helena 121
 Kołakowski Waclaw 121
 Kołodziej Andrzej 11, 12, 14, 15, 18, 19, 22, 42, 43, 72, 76, 95
 Kołodziej Jerzy 21, 57
 Komorowska Maja 134
 Konkel Jan 28
 Kopeć Daniel 114
 Kopeć Irena 114
 Kopeć Kazimierz 114
 Koratkowska Ludwika 123
 Kosiński Stanisław 22
 Koss Jan 70
 Kostech Edward 117
 Kostech Wanda 117
 Kostecki Mikołaj 37, 38
 Kotowski Ryszard 29
 Kowalczyk Jerzy 37

Kowalczyk Roma 37, 39
 Kowalewski Bolesław 115
 Kowalska Karolina 122
 Kowalski Zygfryd, ks. biskup 98
 Kozak Zbigniew 114
 Kozicki Andrzej 18, 22, 76, 77, 80, 82, 84, 93, 114
 Kozłowski Krzysztof 29
 Krasnodębski Józef 22
 Kraszewska Maria 119
 Kraszewska Weronika 119
 Krauze Leon 122
 Krauze Leszek 22, 110, 115
 Królik Jan 29
 Królikowska Maria 124
 Krzemień Stanisław 27
 Krzywonos Henryka 21
 Książczyk Józef 123
 Kubasiewicz Ewa 37, 38
 Kubicki Józef 70
 Kubryk Jadwiga 37
 Kuchcińska Anna 121
 Kuchcińska Jadwiga 121
 Kuchciński Piotr 121
 Kudłaty Józef 115
 Kukielski Jerzy 76, 77
 Kuklińska Mariola 121
 Kukliński Jerzy 77
 Kulesza Krzysztof 115
 Kuleta Eugenia 117
 Kullas Marta 121
 Kurek Władysław 77, 82
 Kuzimski Roman 26, 76, 80, 84
 Kwiatkowska Józefa 120
 Kwiatkowska Zofia 76, 80, 84
 Kwiatkowska-Król Teresa 120
 Kwiecik Jerzy 21
 Kwoka Zenon 72

Labuda Zygmunt 76
 Lamenta Karol 115
 Landowski Ryszard 72
 Laskowska Kornelia 118
 Lemańska Barbara 118
 Lewandowska Anna 120
 Lewandowska Franciszka 123
 Lewandowski Stefan 21
 Lewczyńska Irena 116
 Lidke Małgorzata 72
 Ligocki Zbigniew 76
 Lipiński Stefan 76
 Lis Bogdan 21
 Lis Stanisław 27, 29

- Litwin Maria 118
 Lynowski Roman 115
- Łada Aldona 77
 Ławicka Halina 121
 Łopaciński Andrzej 29
 Ługowska Katarzyna 123
 Łukaszewski 122
- Macharski Franciszek, ks. kardynał 125
 Machnikowski Zbigniew 116
 Maćkiewicz Ryszard 46
 Majewski Stanisław 77
 Makowski Andrzej 114
 Malecki Mieczysław 37
 Małcużyński 130
 Małkowska Iwona 116
 Manasterski Janusz 77, 80, 82
 Marchewicz Zbigniew 72
 Marcinkowska Joanna 116
 Marczewski Paweł 76, 80
 Matys Jan 28
 Mazurowska Gertruda 118
 Mazurowski Maksymilian 118
 Mejer Krystyna 120
 Michalak Teresa 37
 Michałowska Danuta 134
 Mielec Helena 123
 Mierzejewski Henryk 18, 22, 77, 114
 Mierzewski Jędrzej 70
 Miętki Zdzisław 114
 Mikołajczak Piotr 17
 Mikołajska Halina 134
 Milancej Tadeusz 37, 38
 Miotke Anna 123
 Miszke Zbigniew 72
 Mitros Anna 120
 Mitros Jolanta 120
 Mitros Marek 120
 Motylewski Jan 76
 Motylewski Jan 76, 80
 Możejewski Eugeniusz 29
 Mrozowska Janina 113
 Mrozowski Kazimierz 113
 Mrozowski Zbigniew 17
 Muszyńska Anna 70
- Nadolski Bronisław 115
 Nagórska Jadwiga 121
 Nagórski Henryk 121
 Najdowska Janina 120
 Nakonieczna Ola 42
- Narkiewicz Maria 29
 Neuman Aniela 122
 Niciporuk Stanisław 45
 Niewiadomy Grzegorz 39
 Nikielski Tadeusz 31, 76
 Niwiński Janusz 37
 Noch Wanda 117
 Norolska Józefa 120
 Nowacka Henryka 120
 Nowacki A 22
 Nowicka Jrena 117
 Nowińska Franciszka 116
- Okoniewski Roman 77, 80, 82
 Olbrychski Daniel 134
 Olęcki Daniel 82
 Olszewska Izabela 134
 Olszewski Ryszard 118
 Onuszek Piotr 22
 Orenowicz Jadwiga 77, 80
 Osińska Maria 123
 Owoc Piotr 29
- Pacholec Marek 115
 Pakuła Elżbieta 37
 Pałasz Zygmunt 14
 Papke Ryszard 70
 Partyka Ryszard 118
 Parzyłk Elżbieta 116
 Pawelec Władysław 17
 Paweł Detlaf 114
 Pawlak Jerzy 23
 Pawlicka Hanna 118
 Pawlicka Olga 118
 Pawlicki Szymon 134
 Pawlicki Witold 118
 Pawlika Felicja 118
 Piechowski Feliks, ks. 113
 Pieńkowska Alina 21
 Piernicka Anna 86, 87
 Piernicki Zygmunt 79, 86, 105
 Pietkiewicz Albina 117
 Pietkiewicz Mariola 117
 Pietrucha Jan 70
 Pietrzyk Henryk 115
 Pilchowska Genowefa 121
 Pilchowski Stefan 121
 Piotrowska Marta 120
 Piotrowski Marek 118
 Piotrowski Tadeusz 114
 Piwko Tadeusz 114
 Pławiński Tadeusz 17, 18, 22, 77

Porębski Tadeusz 114
Pranga Anna 121
Proja Mieczysław 45
Przybylski Józef 21

Raczyńska Bogumiła 124
Raczyński Henryk 124
Radziwiłowicz Jerzy 134
Raichel Jerzy 15
Raś Henryka 119
Ratajczak Grażyna 116
Rawczyński Jerzy 115
Reczkowski Janusz 27
Reinhard Jan 28
Rekowska Łucja 37
Remiszewski Andrzej 29
Renedowska Zofia 115
Richert Czesław 22
Rogulski Aleksander 45
Romanowicz Jacek 134
Romanowski 130
Romanowski Jarosław 76
Różański Mariusz 22
Rusinek Franciszek 114
Rutkowska Iwona 116
Rutyrza Bolesław 70
Ryba Edward, o. 19, 24, 31, 98-100
Rygielski Julian 115

Sabatowski Zygmunt 15
Sankowski Zbigniew 136,
Santorska Stanisława 121
Sass Romuald 119
Sass Waldemar 119
Sass Wiktoria 119
Schutlenberg Marta 119
Seibert Erwin 117
Seibert Franciszka 117
Sejud Jan 27
Siedlik Tomasz 115
Sielicka Janina 120
Siemiński Stanisław 25, 28
Sikorski Jerzy 21
Simiński Władysław 29
Sitek Wojciech 37, 38
Skąpski Roman 29
Składanowski Aleksander 76
Sliwa Barbara 70
Słojewska Halina 134
Słomiński Andrzej 15
Sobczak Leokadia 116
Sobiecki Zdzisław 72

Sobieszek Lech 21
Soja Maria 121
Sokulska Klementyna 121
Spławnik Maria 123
Spławnik Stefan 123
Stachowiak Zdzisław 115
Stachuła Jan 29
Stachura Stanisława 122
Stanisławczyk 82, 84
Stanisławska Danuta 72
Staniszewski Sławomir 70
Stankiewicz Jan 38
Stanny Tadeusz 21
Stefański Leon 116
Stroba Jerzy, ks. dr 125
Stryńska Lucja 118
Stuhr Jerzy 134
Subczyński Włodzimierz 124
Sulewska-Figiela Krystyna 93
Szalewski Medard 65
Szczepanik Elżbieta 121
Szczęśniak Antoni 121
Szczęśniak Jadwiga 121
Szczurek Wojciech 5
Szermelek Zbigniew 76
Szewczyk Eugenia 119
Szkudlarek 59
Szmaciński Andrzej 22
Szmidt J. 22
Szmít Edward 22
Szude Tadeusz 29
Szulakowski Jerzy 120
Szwenin Alfred 27
Szybka Andrzej 72
Szyca Bronisław 115
Szydłowski Wojciech 31
Szymański Marek 116
Szymoniak Ryszard 26
Ślesarow Zdzisław 17, 22
Ślesarow Zdzisław 77
Śliwiński Andrzej 32
Śmiechowska Maria 38
Śmigaj Janina 120

Talaska Wiesław
Tarasiewicz Henryk 31
Tarnawski Roman, ks. 113
Tkaczyk Henryk 115
Tokarczuk Ignacy, ks. biskup 126
Tomala Jerzy 31
Tomaszewski Henryk, ks. 113
Tomys Zbigniew 77, 80, 82

Toporski Marek 29
 Toporski Marian 28
 Traczek Marta 116
 Trela Elżbieta 42
 Treppa Roman 77
 Tusk Irena 119
 Tusk Kazimierz 119
 Tuska Marta 119
 Twardowska Helena 117
 Tymoszczyk Ryszard 28
 Tyszczo Marian 22, 76, 77, 114

Urbanowicz Anna 117
 Urbańska Helena 116
 Ustarska Zofia 122

Wachnicka Paulina 122
 Walentynowicz Anna 10, 21, 41, 72
 Wałęsa Lech 11, 12, 21, 22, 41, 51, 57, 64, 67, 72, 94
 Welke Mieczysław 22
 Werenczuk Józef 45
 Wessel Kazimierz 66
 Wetula Cecylia 119
 Wetula Władysław 119
 Wetula Wojciech 119
 Wieccy – Franciszek, Jadwiga, Marta, Kazimierz 119
 Wiecka Łucja 119
 Wiktorska Albina 38, 39
 Wiktorski Adolf 134
 Wilgucka Jolanta 39
 Wilkoński Lesław 115
 Will Joanna 119
 Will Tomasz 119
 Winiarska Halina 134
 Wirkus Józef 123
 Wiśniewska Bronisława 120
 Wiśniewski Wojciech, ks. 113
 Wiśniowski Florian 21
 Witkowska Helena 118
 Witkowski Józef 118
 Wojciechowski Józef 114

Wojewnik Mirosław 29
 Wojtowicki Jerzy 60
 Wojtyła Karol 95
 Wolenszleger Kazimierz 31
 Woźniak Henryk 17
 Woźniak Stanisław 34
 Woźniak Tadeusz 82
 Wójcicki Krzysztof 4, 78, 96, 97, 98, 99
 Wroczyńska Józefa 122
 Wróbel Jan 123
 Wróblewska Wacława 123
 Wyrzykowska Irena 123
 Wyrzykowski Jerzy 38
 Wysiecki Marek 118
 Wyszyński Stefan, ks. kardynał, Prymas Polski 77, 98-100, 102, 104, 105, 125

Zabłocka Gertruda 116
 Zachwatowicz Krystyna 130,134
 Zając Piotr 120
 Zając Stefania 120
 Zapart Krzysztof 22
 Zapasiewicz Zbigniew 134
 Zarwalski Józef 29
 Zarzecki Czesław 22, 77
 Zasławski Ryszard 76, 80
 Zawadzka Halina 34
 Zawadzka Maria 116
 Zbrożyna Barbara 82
 Zdanowicz Mieczysław 82
 Zdzisław Miętki 103
 Zejdlar Małgorzata 119
 Zieliński Jerzy 45
 Zieliński Zbigniew 21
 Zielnik Jerzy 134
 Ziętek Zdzisław 76
 Ziółkowski Bronisław 115
 Zin Wiktor 84

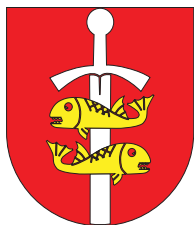
Żelewski Edmund 29
 Żuralski Eugeniusz 34, 35
 Żytyński Bolesław 27

Spis treści

Wstęp Prezydenta Gdyni	5
Słowo od wydawcy	7
Korzenie gdyńskiego Sierpnia 1980	9
Początek strajku	11
Kryzys 16 sierpnia.....	16
17 sierpnia	18
Kontynuacja strajku.....	19
Strajk w Stoczni Remontowej NAUTA.....	23
Stoczniowe postulaty	23
Pierwsze struktury związkowe	26
Port Gdyński	31
Wyższa Szkoła Morska w Gdyni.....	37
Postulaty gdyńskie.....	41
Strajk sierpniowy w prywatnej kronice Jacka i Józefy Goździewiczów	49
Wolny, niezależny głos „Solidarności”.....	69
Historia gdyńskich Pomników Grudnia 1970	76
Uroczystości w Teatrze Muzycznym w Gdyni.....	88
Gdyński Kapelan Solidarności i msze strajkowe.....	94
Msza dziękczynna 31 sierpnia 1980 kościół NSPJ w Gdyni.....	108
Te Deum – Msza 7 września 1980.....	109
Poczta strajkowa	136
Tamten Sierpień.....	143
Dalmor	168
PKS.....	170
Indeks osób	173

Album wydano przy finansowym wsparciu
PREZYDENTA MIASTA GDYNI

**PREZYDENT
MIASTA
GDYNI**

海味雜貨

Fundacja Pomorska
Inicjatywa Historyczna

